VINDICIÆ MARIANÆ INNOCENTIÆ

PER ENERVATIONEM
PROPOSITIONUM QUADRAGINTA
ILLIBATÆ CONCEPTIONI
PRETIOSISSIMÆ
DEIPARENTIS
ADVERSANTIUM.

AUCTORE
R. P. GEORGIO GENGELL
Societatis JESU Theologo.

LEOPOLI. Impressæ. 1725. & cum Thesibus Academicis in disputatione publica expositæ
CALISSII

* *

Annô Domini M. DCC. XLVI.

SERENISSIMÆ
CÆLI ET TERRÆ
Specialiùs verò
POLONIÆ REGINÆ
IMMACULATE CONCEPTÆ
MARIÆ VIRGINI
ADMIRABILI DEI MATRI

Primo instanti, omni Virtutum Theologicarum, & Moralium, ac specialis Virtutis Pænitentiæ habitu Supernaturali infuso, cumulatæ.

Jn Congregatione Minima Collegii Calissiensis Societatis JESU. & Effigie Intaminati Conceptûs, Maxima Veneratione Coli Solitæ.

Vindicis MARIANÆ *Innocentiæ Libri dedicatione, & Thesibus Theologicîs primum Instans Conceptionis, pergratiam originalem Sanctum evincentibus, Propugnatæ*

Súb AUSPICIIS.

Perillustris Magnifici Domini Domini

IGNATII SUCHORZEWSki

Vexilliferidæ Bidgostiensis

Præfecti Eiusdem Congregationis,

... cas unà de Virtutibus & Pæ-
... ia Theses, Tuæ Tibi unà in-
... tiæ vindicias dedicamus Illi-
... Parens. Nempe primum illud
... neratœ Conceptionis instans
... labe duntaxat omni caruit, sed
... utibûs insuper ornabatur uni
... sîs: Atq; adeo & Virtutum, &
F... pariter sociari: pariterque ad
T... quanquàm cùm de peccatis aga-
t... haberì mentionem, Quemadmo-
dum tamen ... Utero formam assumpsit peccato-
ris, sic nostram Materno sinu, admitte Pænitentiam: quã
neq; propugnare Theologi, nisi argumenta suggeras; neq;

agere

...cas unà de Virtutibus & Pæ-
...ia Theses, Tuæ Tibi unà in-
...tiæ vindicias dedicamus Illi-
Parens. *Nempe primum illud*
...neratæ Conceptionis instans
...labe duntaxat omni caruit, sed
...utibûs insuper ornabatur uni
...sîs: Atq; adeo & Virtutum, &
Ja... pariter sociari: pariterque ad
T... quanquàm cùm de peccatis aga-
ti... haberì mentionem, Quemadmo-
dum tamen ... Utero formam assumpsit peccato-
ris, sic nostram Materno sinu, admitte Pænitentiam: quã
neq; propugnare Theologi, nisi argumenta suggeras; neq;
agere

THeologicas unà de Virtutibus & Pœnitentia Theses, Tuæ Tibi unà innocentiæ vindicias dedicamus Illibata Parens. Nempe primum illud Intemeratæ Conceptionis instans non labe duntaxat omni caruit, sed virtutibûs insuper ornabatur universîs: Atq; adeo & Virtutum, & Innocentiæ defensionem, pariter sociari: pariterque ad Te referri oportere. Et quanquàm cùm de peccatis agatur, nullam Tui velimus haberì mentionem, Quemadmodum tamen Tuo Deus in Utero formam assumpsit peccatoris, sic nostram Materno sinu, admitte Pænitentiam: quã neq; propugnare Theologi, nisi argumenta suggeras; neq;

agere

agere possumus Peccatores, nisi donum impetres Lacrymarum. Admitte fœderatas Innocentiæ Virtutes, defensas à Nobis, à Te possessas, suam ita sedem repetent, suum appellabunt domicilium. Admitte & hunc minimi Tui Cœtûs Moderatorẽ Ignatium Suchorzewski, *sub cujus Auspiciis vindicias hasce Marianas pervenire ad te voluimus. Iure ille eodem atq; libellus videtur ad Te pertinere. Tuam Libellus vindicat innocentiam argumentis, iste moribus: virtutum ille compendium præfert in pagina, exhibet hic in animo. Uterq; proinde Tuus est, munere, obsequio, pietate: Utrumq; benigno sinu accipe Crescat Adolescentulus Maternas Tuas Divina Parens intra ulnas: ad Parentum solatia, è quibus cum Lacte & sangvine tenerrimam hausit erga Te piètatem: Ad Nobilissimæ stirpis decus, cujus gloriam Te protegente circumferet, universos in seipso Majores nobis redditurus: Ad Regni, quod Te suam profitetur Reginam, commoda & ornamentum. Ut & virtutes crescente ejus ætate crescant, nec emoriatur innocentia.*

CON-

CONCLUSIONES ACADEMICÆ.

Ex

THEOLOGIA

DE VIRTUTIBUS.

I. Virtus Theologica. Simpliciter, quæ principaliter a Thèólogis consideratur, est qualitas permànens Supernaturalis á DEO infusa juvans & elevans potentiam rationalem. ad producendos actus bonos moraliter Supernaturales, habentes pro objecto formali, directo, & principali aliquod prædicatum Divinum.

II. Virtutes Theologicæ in via sunt tres, & non plures, nec pauciores.

III. Solus DEUS est Causa Physica, efficiens, habituum infusorum.

DE PÆNITENTIA.

I. Pænitentia strictè accepta, est *dolor de malo voluntario ex motivo honestè ad id impellente.* Actus ille voluntatis, in quo talis pænitentia consistit, non debet semper conditionatè explicari.

II. Pænitentia. Thèólogicè talis, est Virtus simpliciter. idque etiam specialis quò ad certam & deter-

& determinatam ſpeciem non autem ſecundùm ſuam totam latitudinem: Eſtquè etiam ſic ſumpta, intrinsecè ſupernaturalis. Habitus autem ſupernaturalis Infuſus pænitentiæ, datur in omni ſubjecto habente gratiam Sanctificantem.

III. Peccatum Originale habituale, eſt in re peccatum Adæ physicè præteritum moraliter autem pro ſemper imputatum poſteris illius (excepta ad mìrabili DEI Matre.) dicens obligationem ſatisfaciendi ſeu carentiam & Condonationis Divinæ, & ſatisfactionis condignæ. Porro Anima B. Matris DEI. V. M. in primo inſtanti Creationis, & infuſionis in Corpus, ex ſpeciali privilegio, fuit á Macula. originalis peccati immunis, adeoq; B. V. fuit Jmmaculatè Concepta.

Ex THEOLOGIA. MORALI

I. Ad Confeſſionem, Jure. Divinô prærequiritur examen Conſcientiæ.

II. Pænitens Circa peccata Mortalia tenetur tantam inquiſitionem præmittere, quantam adhiberet in negotio arduo, ſeu quanta Judicio prudentis Viri judicatur ſufficiens, ad omnia peccata in memoriam revocanda.

Ex

Ex THEOLOGIA CONTROVERSA.

I. Datur Purgatorium.

II. Animæ in Purgatorio nec merētur, nec demerentur

Ex JURE CANONICO

I. Reus ſemel à crimine absolutus, non poteſt de eodem accuſari.

II. Judex ex officio ſuo poteſt repellere accusatorem inhabilem, etiamſi pars contra illum nihil excipiat,

Ex METAPHYSICA

I. Conceptus ac ratio formalis Entis rèális daturunus communis DEO & Creaturis ſubſtantiæ & accidenti, qui eſt univocus univocatione logica, ex ratione certæ præciſionis, & abstrahibilitatis, Non datur mediatus reſpectu eorundem inferiorum univocus univocàtione Phyſica.

II. Exiſtentia DEI eſt demonſtrabilis philoſophicè.

Ex PHYSICA.

I. Implicat Causam phyſicam efficientem immediatam tunc operari dum non exiſtit, etiamſi immediate præextiterit.

II. Poſſibile eſt Infinitum Cathegorematicum, ſive in intenſione, ſive in Multitudine. Ex

Ex LOGICA

I. Logica docens ſive actualis, ſive habitualis eſt ſciẽtia.

II. Logica eſt ſcientia totaliter & pure practica.

Ex ETHICA

I. Neceſſe eſt dari aliquem totius humanæ vitæ finem ultimum, ſimpliciter talem.

II. Poteſt habere homo ſimul plures fines totales adæquatos.

Ex ARITHMETICA

I. Omnes demonſtrationes arithmeticæ, ſunt certæ & infallibiles

II. Unde in particulari demonſtrationum recta fuerit operatio in additione & ſubtractione per excluſionem novenarii, ſi ritè inſtituatur, eſt certa & infallibilis.

A. M. D. G.

Defendentur publicè in Aula Primatialis Coll: Caliſſienſis Soc: JESU. à Magnifico Domino Mathæo Chylewſki Marianæ Academiæ Rectore Anno Domini 1746. Ipsis Calendîs Decembris.

APPROBATIO.

NON *sine gravi fundamento, Sacratissimæ Virginis Immaculata Conceptio, quæ per Turrim David, in Canticis Cap: 4. figuratur, hucusq; etiam quandoq; impugnari solet. Sed ecce* mille Clypei pendent ex ea, omnis armatura fortium, *dum millia millium Heroum suorum facilè computat & præstò habet. Inter quos quoniam Admodum Reverendus Pater Georgius Gengell SOCIETATIS J E S U, doctissimus Theologiæ Scholasticæ consummatus Professor, nunc Collegii Leopoliensis Societatis J E S U Emeritissimus Rector, Eximium Propugnatorem agit; ideo Opus ipsius, VINDICIÆ MARIANÆ INNOCENTIÆ intitulatum, magno labore, sedula lucubratione, & revolutione Auctorum, ac solida Contrariarum Propositionum enervatione percelebre, ut quantocius ad oculos legentium perveniat, necessitatem video & imprimendi facultatem perlibenter concedo. Datum Leopolî, in Residentia DD. Canonicorum Leopoliensium, 29. Julii. Annô 1724.*

JOANNES THOMAS JOSEPHOWIC ProtoNotarius Apostolicus, Canonicus Leopoliensis, S. R. Majestatis Secretarius, Ordinarius Librorum per Archidiæcesim Leopoliensem, Censor.

FA-

FACVLTAS

R. P. Præpositi Provincialis Societatis JESU per Poloniam.

Cùm Opus, quod inscribitur VINDICIÆ MARIANÆ INNOCENTIÆ, *&c: aliquot ejusdem* SOCIETATIS *Theologi recognoverint, & in lucem edi poſse probaverint, poteſtate mihi facta ab Admodum Reverendo Patre Noſtro Michäéle Angelo Tamburino, præfatæ* SOCIETATIS JESU *Præposito Generali, facultatem concedo, ut Typis mandetur, si iis ad quos pertinet, ita videbitur. Cujus rei gratiâ, has Literas manu mea firmatas & sigillô munitas dedi Cracoviæ; 21. Maji, Annô 1724.*

MARTINUS TRAMPCZYNSKI
mpp.

PROLOGUS

NOnus jam ferè devolvitur Annus, cùm dedi luci publicæ, Tractatum in quo luculentîs Rationibûs ostendi, admirandè esse erroneam Propositionem hanc; Sententia asserens B. Virginem, sine macula esse Conceptam, est Opinio contraria Veritati Scripturarum: ex eaque infertur perniciosa sequela. *Quam Propositionem, ab Anno 1704 disseminavit per Gallias & Belgium, quidam Congregationis Oratorii, [à Cardinali Petro Berullo, in Gallia regnante Ludovico XIII, fundatæ, & à Paulo V. approbatæ, Annô 1613] Presbyter Paschasius Parisinus, ut constat ex publico Decreto Humberti Gvilhelmi à Precipiano, Archiepiscopi Mechlinensis, Primatis Belgii, lato adversùs Paschasium, Bruxellis, in Palatio Archiepiscopali, 1ma Novembris Anno 1704. Nunc verò jam ultra quadraginta Propositiones, illibatæ passivæ Conceptioni B. Virginis*

Propositio Paschasii, illibatæ Conceptioni B.V. injuriosa.

Motiva conscribendi hunc librum.

ginis

ginis oppositas, placet convellere, & enervare, ad quod præstandum impellor, non modò obsequii exhibendi gloriâ, illibatissimo Ejus Conceptui, sed etiam exsolvendæ appromissionis debito: utpote, quæ Anno superiore valetudinem meam, periculosissimô oppressam morbô, singulari beneficiô erexit, servavit, servatq; incolumem: ut maximum operæ pretium fore existimem, aliquantùm pro primo instanti, sine labe Conceptæ Virginis, laborare, cui Servatrici, vita integra meritò esset impendenda. Accedit. *Quòd expedire videam, arma porrigere Lectoribus meis, ut si quando in eorum manus inciderent Auctores, quorum hìc Propositiones refelluntur, paratum in promptu habeant telum, quod opponant, pro Mariano Conceptu strenuè certaturi, adversamq; aciem prosternant. Serviet deniq; ut qui prælo subjicitur labor exiguus; fortius eruditis mentibus imprimat pietatem in Beatissimā V. Immaculatè Conceptam; quæ in primo suæ Conceptionis instanti* intaminatis fulget honoribus, *etiam evidenti Rationum luce, juratis tantæ felicitati, animis innotescat.*

Præcipui Authores Propositionum, quæ in hoc libro convelluntur

Propositionum, quæ in hoc libro convelluntur, fuerunt præcipui Auctores, Cajetanus, Libellatores Romani, Neo-Castrius & Rhamnus.

Thomas de Vio, à Leone X. assumptus ad Purpuram, Anno 1517, Cardinalis Cajeta: vulgò, Cajetanus Cardinalis, appellatus *sic: tum [ut vult Mireus, Possevinus, & alii] à Patria sua. tum quia suæ Patriæ Urbis, quæ vocatur Cajeta, obtinuerat etiam Episcopatū. Vir fuit vastissimi Ingenii, & magnæ eruditionis. Is Tractatum composuit*

de

de Conceptione Beatæ MARIÆ V. in quinque Capita divisum, obtulitq; illum Anno 1515. Leoni X. qui tunc Concilium Lateranense à Julio II. Congregatum continuabat: ex quo Tractatu sunt sat multæ Propositiones desumptæ, quæ in hoc libro convelluntur. Scio equidem nonnullis [ut Hyppolyto Marraccio in Vindicatione Cajetana; Patri Schonleben in Palmæ Virginea Cap: 16) videri, Tractatum illum non esse Cajetani, sed alicujus minorum Gentium Scriptoris, qui illud Opusculum, sub amplissimo Cajetani Nomine, ad majorem applausum composuit, & imprimi fecit. Ratio citatorum Authorum est; quòd dictus Tractatus plurimùm recedat à Prudentia, Doctrina, Judicio, Pietate, tanti Viri, contineatq; falsas ac fictas Patrum allegationes. Verùm, innumeri penè classici Scriptores ac Theologi, Authorem indubitatum illius Tractatus testantur fuisse Cajetanum. Quod etiam ex hoc confirmari potest: quia itidem satis crudæ Propositiones, contra illibatam Conceptionem, habentur in ejus Commentario in 3. p. Summæ Sancti Thomæ. Quæst: 27. Artic. 2. inter quas crudas, est & Propositio XV. vide infra.

Libellatorum Romanorum *Nomine, intelligo eos, qui Anno 1646 conscripserunt & obtulerunt Libellos duos Eminentissimis Cardinalibus, pro abolendo titulo* Immaculatæ Conceptionis.

Neo-Castrius [*qui obiit Anno 1506*] *scripsit inter alia, Tractatum, cui posuit titulum;* De Veritate, Conceptionis Beatæ Virginis. *alterum Tractatum,* De singulari puritate, & prærogativa, Salvatoris Domini Nostri JESU Christi. *Item Librum in quo*

ducentorum & sexaginta Sanctorum & Doctorum testimonia allegat pro Maculata Conceptione Beatæ Virginis. De hoc NeoCastrio Pater Raynaudus Tom 8vo. in libro cui titulus: Pietas Lugdunensis &c. *ait:* Neo-Castrius Falsariorum in allegandis Patribus atq; Doctoribus, Primicerius; homo tam proiectæ audaciæ, ut etiam Scotum, quo nullus generosiùs, ac ingeniosiùs, pro pura Conceptione laboravit, numeret inter maculatores? *Nec absimilia de eodem scripsit Catharinus & Velasquez.*

Rhamnus, posterior fuit NeoCastriô, librum composuit, cui titulus: De Universali corruptione generis humani. *Utrumq; hunc Authorem non immeritò Pater Raynaudus & alii, vocant:* infrunitæ, in Conceptionem Immaculatam, maledicentiæ, facilè Principes. *Nomina eorum propria, consultò reticeo, ob reverentiam Officiorum perhonorificorum, quæ uterque Romæ gessit: Si tamen solicitè inquiras benevolè Lector eorum genuina Nomina & Officia: reperies illa apud Catharinum in Ejus libro de Conceptione, & apud Patrem Raynaudum Tom: 7. in Diptychis Marianis; & Tom: 8. in Pietate Lugdunensi, nec non apud Patrem Velasquez & alios.*

Propugnatores eximii piæ Sententiæ P. Raynaudus & P. Velasquez.

Frequenter allego Patrem Raynaudum, & Patrem Velasquez. Primus fuit Natione Gallus; Innocentius X. multis audientibus, de illo pronunciavit, peculiari eum Divino instinctu ad scribendum appulisse Animum; Alexander verò VII. in magno semper illum pretio habuit: Princeps Eruditionis & Sapientiæ Compendium, *passim appellatus. Ejus sunt 9decem Tomi sat gran-*

grandes in folio, Octogenario major, & multis clarus Virtutibus, Obiit Lugduni: Anno 1663. Pater Antonius Velasquez, Natione fuit Hispanus. Vir Politissimi Ingenii, Humanioribûs literis, ac Sacrîs apprimè excultus; Sacræ Scripturæ in Collegio Salmanticensi pluribûs Annîs Interpres: postea moderatus est totam Provinciam Castellanam Apud Regem Catholicum Philippum IV. & Proceres Regni in summo fuit pretio. Obiit Madriti Anno 1669. Ex his Authoribus, [quorum libri rarò reperiuntur in Regno nostro,] multùm me profecisse glorior, imò & multa me desumpsisse, non diffiteor.

Brevitatis & veritatis causâ, Sententia illa, quæ tenet Beatissimam Virginem sine labe esse Conceptam, denotabitur semper à me nomine Sententiæ piæ. *Opposita verò nomine*, Opinionis minùs piæ: *vel nomine* Opinionis rigidæ.

A pluribus longè meliùs, eandem materiam pertractatam esse non dubito. Ast quid exinde? Non omnia contemnenda sunt [*verbis loquor Beati Hildeberti, in Epistola ad Henricum Primum Regem Angliæ*] quibus multa possunt reperiri meliora: ex aqua, plures quàm ex mulso, sitis ardorem extinxisse invenies. Nec propterea tacere debui: [*Magni Augustini ore loquor, libro 1mo de Trinitate cap. 3.*] quia non tam expeditè ac dilucidè, quàm alii [in talibus rebus, quæstionibusque versati] eloqui potui: neque enim omnia, quæ ab omnibus conscribuntur, in omnium manus veniunt: & fieri potest, ut nonnulli, qui etiam hæc nostra intelligere valent, illos planiores non inveniant libros, & in istos saltem incidant ide- *Nihil obest, quòd plurimi antea, eandē materiam tractaverint.*

oque

q; utile eſt, plures à pluribus fieri, diversô ſtylô, non diverſa fide, etiam de quæſtionibus eisdem, ut ad plurimos res ipſa veniat, ad alios ſic, ad alios autem ſic. *Reſpondeo item verbis Sancti Gregorii Nyſſeni, Oratione contra Uſurarios.* Semper cum grandioribus, viſuntur nonnulla humiliora. Nam onerariam navim, quæq; millenis, mercibus referta, à ventis hinc inde impellitur, ſequitur exigua quædam cymbula, idem ſecans æquor; Virisq; Atletico more depugnantibus, eadem lege digladiantur & pueri. *Addo. Hujus materiæ tantam eſſe dignitatem ac præſtantiam, ut poſteris etiam aliquid novi addendum ſuperſit. Imò univerſaliùs loquendo: rarum librum nanciſceris (nec meos libros inter rara monumenta repono] invenireq; poſtea queas, ita ad amuſſim conſcriptos, aut conſcribendos, ut omnino nihil ſit, quod in illis deſideretur. Quare juvabit plures in eadem materia conſcribere, qui ſupplere poſſint in illis, quod in aliis deſideres. Optarem tamen cum Lucilio, ne liber hic, à Doctiſſimis (ſuô ſolô judiciô) neq; ab indoctiſsimis, legatur: eò, quòd hi nihil, illi nimium ſapiant: Solenneque ſit, [ut notat Sanctus Hieronymus Præfatione in Esdram,] quòd etiam doctiſsima Scripta carpant illi, quorum altum eſt ſupercilium.*

Authoris deſiderium.

Prologum hunc meum, iisdem verbis, quibus olim ſuum, ardentiſsimus propugnator hujus Myſterii, Reverendus P. Joannes Antonius Velaſquez; Concludo: Accipe jam, o Deiparæ immunitatis ſtudioſe, meum donum, non quidem, quale volui, eſſet enim id elegans,

atque eruditum; ſed quale potui, nempe rude, & impolitum, ut habeas quod ignoſcas.

Inſuper Concludo Prologum Anagrammatibus, quæ (prætermiſsis aliis pluribus) eruta ſunt ex his Angeli ad Beatiſsimam Uirginem verbis.

AVE MARIA, GRATIA PLENA, DOMIN9 TECUM.

Tu unica Pura es, ò Magni DEI Mater alma.
Dignare me, ut vi canam Te, ó pura à malis. *Anagramata.*
Age, diva immaculata, inter omnes pura.
I procul, i Satan, i à vera munda, & gemma.
Pura unica ego ſum, Mater alma DEI Nati.
Deipara inventa ſum, ergo immaculata.
Procul angvis à me una Mater DEI Amati.
Ruat angvis amare, immane Caput elido.
Tota ſine macula Adam, purè germinavi.
Digna Mater JESU, & pura à macula omni.
Alma Virgo ante caſum Adæ permunita.
Nivea Mater JESU, culpam ignorat Adam.
Ita Eva ſecunda, malum ignorat primæ.
Virgo eſt, ac præmunita in Adæ malum.
Tanta Virgo, merè immunis à culpa Adae.
Deipara magna venit, morſu mali vacet.

Iram

Iram, maculamve Adæ, penitus ignorat.
Purior Angelis, DEUM, unicè amata, amat.
Regina miré tuta à lapſu communi Adae.
Magna Deipara, unice tuta, e morſu mali.
O Divam purè genitam ſine atra macula.
Tu magna, ſervata, à nece mali duri Pomi.
En vacas multâ pomi, Regina Diva Mater.
Adam & Evam in macula purè ignoraſti.
Virgo, à macula Adæ patenter immunis.
Te puram, ſine macula genitam, adoravi.
Aula ſum tota munda, ac Regina Empirei.
Una paries DEI Natum: Ergo immaculata.
Tu jure immaculata, ò Magna DEI Parens.
O Regina ſummè nitida, & pura à macula.
Virgo planè munda, ac Mater JESU amati.
Euge mali neſcia, pura, munda, mira tota.
Age Patrona Mundi, jure immaculata es.
En Tu Immaculata es, nam Virgo Deipara.
Lapſum, ac reatum Adami, nivea ignoret.
O Divam ingenti macula præſervatam !
Maturè nego in Deipara juſta maculam.
Jure negamus maculam in tota Deipara.

*****
***
**

ELENCHVS PROPOSITIONVM

Ultra quadraginta, quæ in hoc LIBRO ENERVANTUR.

DIco. *Ultra 40 Propoſitionum.* Quandoq; enim hic ſub uno numero, plures continentur Propoſitiones: quarum ſingularum Aurhores annotantur ibi, ubi enervantur eorum Propoſitiones.

I.

QUæſtio de Immaculata Conceptione B. Virginis, eſt planè inutilis, & nullius omnino momenti. *folio 17.*

II.

Non eſt B. Virginis prærogativa, aut verus Ejus honor, Præſervatio à peccato originali. *folio 21.*

III.

Sententia, quæ tenet Deiparam Immaculatè eſſe Conceptam, Opinio eſt nova. *folio 26.*

IV.

Conceptio Immaculata, invictè expugnatur à Sacra Scriptura. *folio 29.*

V.

V.

Nullus Scripturæ Sacræ textus afferri potest, qui faveat Immaculatæ Conceptioni Beatæ Virginis. *folio* 36.

VI.

Nullus Sanctus, nullus Jllustris Doctor antiqvus affertur pro hac parte, scilicet, B. Virginem esse sinè labe Conceptam, nisi forte à falsariis. *folio* 42.

VII.

Conceptio Immaculata, à Doctrina Sanctorum omniũ invictè expugnatur. *folio* 47.

Opinio vulgò pia de Conceptione B Virginis, est cõtra omnes Sanctos Patres, & antiquos Doctores. *fol*: 47.

Sententia assertiva Immaculatæ Conceptionis, repugnat dictis ducentorum & Sexaginta Patrum ac Doctorum. *folio* 47.

VIII.

Constat, Sanctum Augustinum, & S. Anselmum, expressè docuisse B. Virginis Conceptionem fuisse maculatam. *folio* 51.

IX.

Divus Bernardus, illibatam Conceptionem B. Virginis, clarissimè impugnat. *folio* 56.

X.

Constat, Sanctum Thomam expressè docuisse, B. Virginem in originali labe Conceptam. *folio* 65.

Iuxta Divi Thomæ Doctrinam, dicendum est, Sententiã de Immaculata Conceptione, esse hæreticam. *ibidẽ.*

XI.

Dicere, quòd Sanctus Thomas, & alii Sancti ac prisci Doctores, qui asseruerunt B. Virginem, cum originali peccato conceptam, si nunc viverent, dicerent oppositum; Glossa hæc, stultitia est; estq́ ita vera, quemadmodum verum est, quòd si Christus nunc in terris conversaretur, mutaret Doctrinam Fidei suæ, ut conformaret se populis. *folio 78.*

Asserere, quòd Sanctus Thomas suam de Conceptione B. Virginis mutaret Sententiam, si modò viveret, frivolum est, & sinè fundamento conjecturare. *ibidem.*

XII.

Opinio tenens B. Virginem in instanti infusionis animæ, fuisse Sanctificatam, tempore S. Thomæ fuit inopinabilis. *folio 82.*

Eccesia, tempore S. Thomæ, Sententiam vulgò piam tolerabat, sententiã autem ei oppositam, asserebat. *fol: 82.*

XIII.

Fateor, quòd pia esset credulitas ista: videlicet sentire, quòd B. Virgini, quidquid gratiæ, sub Christo tamen, conferri potuit, ad actualem munditiam à peccati macula, collatũ est; nisi Sanctorum Authoritates obstarẽt. *f: 85.*

XIV.

Opinio, quæ negat B. Virginē sinè labe Cōceptam, in sinu Sāctorum, & Sacrorū Doctorū priscorū quiescit. *f*: 89

XV.

Opinio tenens B. Virginem in instanti infusionis animæ, fuisse Sanctificatam, hodie mulieribus, vulgo, affectuq; nonnullorum pio, multorum industriâ ac questu, cogentibus, ita prævaluit, ut doctrinæ Sāctorum, æstimata pietas præferatur; & moderni, antiquis; & non Sancti, Sanctis præferantur. *folio* 91.

XVI.

Assertio Immaculatæ Conceptionis fundatur in confictis & somniatis miraculis. *folio* 92.

Miracula, quæ in causa hac afferuntur, pro muliercu-lis sunt. *ibidem.*

XVII.

Miracula quæ sunt & prædicantur in favorem Conceptionis Immaculatæ, à Domino DEO permissa sunt patrari, ut errorem in Ecclesia nutriant. *folio* 106.

Sub hac Propositione, folio 107. & sequ. recensentur aliæ quinq; execrandæ Propositiones adversus Illibatam Conceptionē B. Virginis.

XVIII.

Sanctæ Catharinæ Senensi revelatum est, B. Virginem Conceptam esse in peccato originali. *folio* 108.

XIX.

Sancta Catharina Senēsis, in fine Orationis 16tæ, quā habu-

habuit Romæ, Annô 1317, dum esset in abstractione à sensibus, dicit, B. Virginem post Conceptionem suam à peccato originali mundatam. *folio* 112.

XX.

Beatæ Brigittæ revelatum dicitur, B. Virginem præservatam esse ab originali peccato; sed oppositum est revelatum Sanctæ Catharinæ, quæ Majori fide videtur digna, quia Canonizata est, sicut Cæteri Sācti: S. verò Brigitta, Canonizata est tempore Schismatis, quô nullus habebatur certus, & indubitatus Papa, à Bonifacio IX. *f.* 115

Revelationes, quæ (ut dicitur) pro pia sententia jactātur, innotuerunt per infames, & malæ vitæ personas, atq; adeo, ab Angelo Satanæ transfigurante se in Angelum lucis prodierunt. *folio* 119.

XXI.

Opinio vulgo pia, est nonnisi hominum è media plebe, lanariorum, talarium, Sutorum, & artificum. *folio* 120

XXII.

Titulus Immaculatæ Conceptionis in Bullis adulteratis fundatur. *folio* 125.

XXIII.

Sacra Inquisitio Romana, sub Urbano VIII tulit Decretū, in quo prohibetur vocari *Immaculata Conceptio*; sed jubetur solùm dici, *Cōceptio Immaculatæ Virginis.* *fol.* 126

XXIV.

Ex

Ex hoc, quòd in Officio Conceptionis, in Breviarium inducto, dicatur *Conceptio Sancta.* non sequitur, Eam esse Immaculatam. *folio* 128.

XXV.

Ex eo, quòd Ecclesia celebret Festum Conceptionis B. Virginis, non rectè infertur, B. Virginē in primo instāti suæ Conceptionis fuisse Sāctam & Immaculatā. *f:* 129.

XXVI.

Opinio de Immaculata Cōceptione est etiā ex eo cācellanda, quia diffitetur Sanctificationem B. Virginis. *f:* 143.

XXVII.

Ex Consensu totius ferè Ecclesiæ, approbativo Immaculatæ Conceptionis B. Virginis, non sequitur, Eam sine labe Conceptam. *folio* 145.

XXVIII.

Ex Assertione Conceptionis Immaculatæ, inferuntur tres perniciosæ Sequelæ: imò errores quadraginta octo contra fidem ex ea seqvuntur. *folio* 158.

Sub hac Propositione 28, à folio 158 & seq. recensentur aliæ Propositiones graviter erroneæ impugnātes purissimam Conceptionē Deiparæ.

XXIX.

Concilium Florentinum definivit contrarium Sententiæ vulgo piæ. *folio* 164.

XXX.

Opinio de Immaculata Conceptione, debet esse probis

Catho-

Catholicis suspecta, utpote quæ est approbata à Schismaticis, in Concilio Basiléensi, inconsultè ac temerarie cudentibus, novam ac insolitam determinationem, in qua DEUS permisit Concilium Schismaticum errare, quia sine probatione præsumpsit definire, B. Virginem sinè labe esse Conceptam. *folio* 166.

XXXI.

Tridentini Concilii Patres non fuerunt docti, qui declarârunt B. Virginem non comprehendi, in illa Propositione universali. Omnes in Adam peccaverunt. *fol:* 170

Sub hac Propositione folio 173, habentur etiam aliæ detestandæ Propositiones.

XXXII.

Nulla affertur Ratio valida, imò nec ulla congrua, ut quis prudenter inducatur ad sentiendum, illibatam fuisse Conceptionem B. Virginis. *folio* 174,

XXXIII.

Pontifices Romani in favorem illibatæ Conceptionis, non dispositivè sunt locuti, sed recitative. *folio* 186

XXXIV.

A Summis Romani Pontificibus, utraq; Sententia in hac Controversia est ut probabilis declarata & confirmata. *folio* 188.

Hæc Propositio: *Improbabile est Deiparam in peccato eße Conceptam*: damnata est ab Alexandro VII *ibidem*.

XXXV.

XXXV.

Officium Leonardi Nogarolis editum, in quo clarissimè & pluries, Conceptio B. Virginis sine macula fuisse asseritur, non fuit Sixti IV Pontificis Authoritate munitum, sed privata cujusdam Doctoris pietate editum: jussu verò Pii V. expunctum est ex Breviario, ut sic Pontifex aliquomodo derogaret Cōceptioni Immaculatæ. *f:* 189

XXXVI.

Juxta Pium V. Sententia de Immaculata Conceptione est minùs probabilis, & minùs, fundata, & solida. *folio* 194.

XXXVII.

Universus Celebris Ordo S. Dominici, acerrimè semper impugnabat Illibatā Cōceptionem B. Virginis. *f:* 196

XXXVIII.

In gratiam Immaculatæ Conceptionis non sunt concedendæ Indulgentiæ, timendum enim est, ne veritas Immaculatæ Cōceptionis videri posit definita, tanquā certa ex Fide, quod tamē Ecclesia hactenus non definivit, *f:* 204

XXXIX.

Jndulgentiæ concessæ nihil conferunt Opinioni, de Immaculata Conceptione; hæ enim non sunt concessæ Opinioni, nec Mysterio Conceptionis, sed pietati Fidelium. *folio* 205.

XL.

Non potest ab Ecclesia definiri, & inter Fidei Dogmata constitui, B. Virginem fuisse Immaculatè Conceptam. *folio* 206.

PRO-

PROPOSITIO I.

Quæstio de Immaculata Conceptione Beatæ Virginis, est planè otiosa, ac inutilis, & nullius omnino momenti.

Ita Caratia de Ripalta, Tract: de Controver: circa Concept: B. V: Puncto 2do, Hispaniolus, & alii quidam.

Propositio hæc refellitur Primò, Authoritate multifaria.

REverendus P. Alphonsus Salmeron, unus ex decem primis Patribus Soc; JESU; qui & Concilio Tridentino, sub Paulo III. Item sub Julio III, ac sub Pio IV. ut Theologus Sedis Apostolicæ, interfuit. Obiit verò Annô 1585. Ætatis suæ 69. Is Tomo 3. suorum Operum, in Cōmentariis suis, super Epistolam ad Roman: 5. Dispu: 49. scripsit. *Nullus ferè exstitit Doctor, aut Scriptor, à quadringentis Annis, qui hanc Controversiam de Immaculata Conceptione B. Virginis, non agitaverit.* Cardinalis item Sforcia Pallavicinus, in Historia Concil: Triden: lib: 7. c. 7. ait: *Pro Sententia pia, edita est ea librorum copia, quæ ad instruendam Bibliothecam abundè foret.* Et Certè, inter ferè innumeros Auctores, pro Immaculata Conceptione, conscripsēre libros integros, S. Bernardinus Senensis (ut testatur oculatus testis, in libro

ſuo de Conceptione, Bernardinus de Buſtis) S. Petrus Thomas, Patriarcha Conſtantinopolitanus, Ritûs Latini, Beatus Joannes de Capiſtrano; Nicolaus Brekſpeare, Epiſcopus Albanenſis, poſtea dictus Adrianus IV. Romanus Pontifex: Petrus Philargi Cretenſis, Epiſcopus primùm Novarienſis, tum Vincentinus, & poſtea Archiepiſcopus Mediolanenſis, ac demum Papa Alexander V. Alexander Alenſis, Præceptor S. Thomæ, & S. Bonaventuræ: Joannes Charlier (cognomento de Gerſon è pago eius nominis, in agro Rhemenſi, natus Annô 1363) Celeberrimus Academiæ Pariſienſis Cancellarius: Joannes Fiſcher, Cardinalis, Epiſcopus Roffenſis, & inclytus in Anglia Martyr. Nec non ex ipſo Ordine celeberrimo Prædicatorum, Ambroſius Catharinus, Archiepiſcopus Compſenſis; Vincentius Juſtinianus Antiſtius, Nicolaus Coiffeteau, Epiſcopus Maſsilienſis; &c. quorum libros hac in materia, ſi legas, crederes, te non Thomiſtas, ſed Scotum aliquem, Conceptioni Immaculatæ addictiſsimum legere. Itane tot, & tanti Viri, eximiæ pietatis, Summæ Eruditionis, ac doctrinæ, & limatiſsimi ingenii, otioſam planè, & inutilem, ac nullius omnino momenti Quæſtionem tractâſſe, cenſeri prudenter poſſunt?

Secundò, Ratione multiplici.

A S. Thoma Doctore Angelico, & ab iis, qui ſe Thomiſtas profitentur eſſe, nec non ab innumeris claſsicis aliis Theologis, cenſetur eſſe utilis Quæſtio. *An B. Virgo immunis ſemper fuerit, à peccato Actuali, Veniali?* Et cur otioſa, ac planè nullius momenti cenſenda eſt Quæſtio; *An ſemper immunis fuerit à labe peccati mortalis originalis?*

Illane Quæſtio planè inutilis, in qua agitur de ſuper-

excellenti B. Virginis puritate, atq; Christi Domini erga Matrem suam eximio affectu? ut patebit ex Responsione ad Propositionem Secundam.

NOTA Ex P. Raynaudi Tomo 8. ex libro cui Titulus: *Pietas Lugdunensis*. Baptista Hispaniolus, cognomento, *Mantuanus* (vivebat is Annô 1500) etsi libro 1. Parthenices Marianæ, cap. 6. collaudaverit piam Sententiam, & ei contrariam perstrinxerit, tamen in Opere exarato, sub Leone X. (atq; adeò longè post Sixtum IV) de Sacris fastis Mensis Decembris, agens, de Festo Virginis Immaculatè Conceptæ, habet hæc. *Hispanioli censuratur Crisis.*

- - Duæ veniunt ista in certamina sectæ,
Nonnunquam magno implentes subsellia risu,
Æquanimes autem volumus, si vera fateri,
Vanus uterq; labor, pietas temeraria, præceps
Relligio, levitas velata Scientiæ amictu.
Nec natura potest, illuc extendere visum,
Nec DEUS hoc docuit, nec re dependet ab ista
Nostra Salus. Quæ nos igitur dementia torquet,
Ut studeamus, in his, consumere litibus Annos?

& infrà ait. *Hæc esse insomnia, & ridiculas gerras, perniciosa figmenta, Quæstionem stultam.*

Hæc Censura Mantuana, limites Religiosæ modestiæ, debitæ moderationis & veritatis longè prætergressa est; ut patet ex dictis paulò suprà & ex dicendis.

Addo. In conspectu totius Sacro-Sancti Concilii Tridentini, & quidem illo approbante, illa Quæstio, variis Concertationibus Theologicis, agitata est. Item Annô 1475, mandante Sixto IV. in Eiusdem præsentia, à Viris Sapientissimis, undequaq; advocatis, & conquisitis, tractata, est, in qua celebri Concertatione, adeo strenuum Marianæ immu- *In Concilio Tridētino, & coram Sixto IV, laudabiliter Quæstio de Imac: Cōceptione propugnatur.*

immunitatis Propugnatorem, ſeſe exhibuit, P. F. Franciſcus Inſuber Brixianus Ordinis Seraphici, ut commeritus fuerit ab eodem Pontifice audire; *Tu es verus Samſon,* quàm ipſe appellationem, tanti fecit, ut deinceps de Samſonis nomine, vocatus fuerit. Glorioſiſsimè item eadem Quæſtio coram Pontificiis Legatis, & Univerſa Academia Pariſienſi, propoſita, & immunitas Deiparæ, à ſubtili Doctore Scoto, etiam prodigiosè defenſa, & victrix evaſit, *Victorq;* ab omnibus proclamatus, exinde *Victoris* nomen retulit. Dictam proinde Quæſtionem, inter planè otioſas Quæſtiones reponere, ſaltim magna temeritate non vacat. Concedo, non dependere ab hac Quæſtione, & ab aſſenſu piæ Sententiæ noſtram ſalutem; ſed inde minimè ſequitur, Quæſtionem hanc eſſe inutilem. Siquidem laude Digniſsimum, & meritorium eſt, pro hac B. Virginis inſigni ſatagere prærogativa, quâ B. Virginem fuiſſe condecoratam ipſemet DEUS videtur docere, per miracula & Revelationes factas, communiſsimumq; ſenſum Eccleſiæ. Inſuper id ipſum multifariæ Rationes etiam naturales, infrà dandæ, comprobant. Conticeſcat proinde Cæli ac terræ Cenſor Eraſmus, (ſic eum non immeritò appellant Viri graves, inter quos Catharinus) qui Univerſam Diſputationem de Immaculata Conceptione B. Virginis aſſerit eſſe de lana caprina, de re inquam nihili facienda, & ſtudio concertatorum indigna. Spurcus Hæreticus verò Sarcerius, & Calvinus Hæreſiarcha digni conſpui. Primus enim ad initium ſuæ Poſtillæ, auſus eſt ſcribere: Quæſtionem hanc otioſis ventribus relinquendam eſſe: & Beatam Virginem non tantùm

Conceptam esse, in peccatô originali, sed etiam Natam. Secundus verò in sua Harmonia super Caput 1. Lucæ, impudenter scripsit. *Non est magnopere laborandum, ut B. Virginem purgemus ab omni vitio.*

PROPOSITIO II.

Non est Beatæ Virginis prærogativa, aut verus ejus honor, præservatio à peccato Originali. *Ita Bartholomæus Medina, in 3. part. quæst: 23. Art: 2. & alii.*

PRæmitto 1mò. Absolutè loquendo, potuisse B. Virginem in ipso momento Conceptionis ita Sanctificari, ut peccatum Originale non contraheret. Ratio est. Tum quia, non tantùm potuisse, sed defacto ita factum fuisse, Patroni piæ Sententiæ asserunt, & evincunt Rationes, quæ continentur sub Propositione XXXII, & alibi. Tum quia nulla affertur solida huius repugnantia. Quod enim dicitur, Christum aliàs non futurum fuisse B. Virginis Redemptorem; vel per id derogari dignitati Christi Domini; hæc non subsistere, patet ex dictis sub Propositione IV, & XXVIII. *Potuit absolutè B. Virgo præservari, à labe originali*

Tum quia Cardinalis Caietanus, & alii nonnulli, ex Oppugnatoribus piæ Sententiæ, non diffitentur, id potuisse absolutè fieri, sed tantùm id negant, defacto fuisse factum,

eò quòd Sancti Patres (ut erroneè opinatur Caietanus) id negent.

Præmitto 2dò. Peccatum Originale, est peccatum, quod in ipsa cuiuslibet puri hominis (excepta tamen B. Virgine) origine contrahitur. Peccatum eiusmodi dari, ex fide est certum. Quid nam autem in re sit hoc peccatum, variant in Responsione Authores etiam Catholici; aliqui cum Gregorio Ariminensi censebant (sed minùs rectè) esse quandam qualitatem morbidam, primùm à pomo vetito derivatam, vel per serpentis afflatum inhalatam, (ut voluit Gabriel) vel à DEO ipso (ut censebat Holcot) immissam, quæ Adami carnem vitiavit, & ad animam quoque contagione pervasit, unde exstitit seminis infectio, & totius posteritatis via seminali (hoc est per coniugale commercium) ab Adamo oriundæ inquinatio. Alii cum Phigio, Catharino, censuerunt esse peccatum ipsius Adæ, per imputationem & per extrinsecam denominationem, singulis applicatam, tamdiu manens, quamdiu inducta per illud gratiæ privatio perseverat. Durandus sentiebat esse ipsam Concupiscentiam, seu fomitem peccati, non quidem secundùm se, (is enim non tollitur per Baptismum) sed prout substantem reatui & pœnæ. Communiter & meliùs dicitur: Peccatum originale esse ipsum actuale peccatum inobedientiæ præcepto Divino prohibenti esum pomi, ab Adamo physicè, à nostra verò voluntate, ratione moralis in Adamo inclusionis, moraliter commissum, & perseverans in privatione gratiæ Sanctificantis, quæ vi generationis ex Adamo invehitur animæ. Unde S. Anselmus librô de Conceptione Virgin: cap: 26. ait. *Hoc peccatum, quod Originale dico, aliud intel-*

Originale peccatum in quo consistit?

lige-

ligere nequeo in ipsis infantibus, nisi ipsam factam per inobedientiam Adæ, Justitiæ debitæ, id est, Sanctitatis nuditatem, per quam omnes, sunt Filii iræ.

PRæmitto 3tiò. Certum esse ex Scriptura Sacra, ad Rom: 5. & ex Concilii Tridentini Decreto Primo, 2do, 3tio, in Sess: 5. Quòd peccatum originale, sit verum & propriè peccatum, & quidem mortale, reddens animam odibilem DEO, & mancipium Diaboli, ac æternæ damnationi obnoxiam. Ideoq; Spiritus S. in Sacra Pagina, inquinatos labe originali, vocat *Filios Iræ, Massam damnatam, vasa contumeliæ.* Certum item est, peccatum originale, longè maius malum esse, quàm sit culpa venialis; hæc enim non tollit gratiam Sanctificantem, quæ iuxta Sanctos Patres est supernaturalis imago DEI in homine: nec reddit hominem odibilem DEO & vitâ, æternaq; hæreditate indignum. Imò iuxta S. Thomam 1. 2. q. 89. Artic. 1. in corpore. *Propriè loquendo, peccatum veniale non causat maculam in anima.* Insuper in aliquo sensu, & ex multifariis rationibus, gravius est originale peccatum, quàm mortale Actuale. Primò. Quia originale peccatum, inficit communiter omnes, quod non facit peccatum Actuale mortale. Secundò. Quia est semen omnium peccatorum; unde Sanctus David, ex legitimo matrimonio, licèt conceptus, dicebat tamen *Psal: 50,* se à Matre, *in peccatis & in iniquitatibus conceptum.* id est (ut explicant SS. Patres, Hilarius, Hieronymus &c.) in peccato originis, quod est radicaliter omnia peccata. Unde à S. Leone, appellatur, *Radix peccatorum omnium.* Et Infantes, qui

Originalis labes sit peccatũ mortale.

Et quidem aliquomodo gravius peccatum, quàm Actuale mortale.

qui solo originali peccatô inquinati sunt, eã ob causam dicũtur Baptizari in *remissionem peccatorum:* id est, noxæ originalis, ut exponit S. Augustinus, & S. Fulgentius. Est item ex eo Radix omnium peccatorum, quia nullus peccat Actualiter, nisi peccaverit originaliter, & non è contra, ut patet de Sanctificatis, vel de iis, qui post Baptismum, in Infantia moriuntur. *Tertiò.* Quia originale peccatum, est quodammodo necessarium; quia non potest vitari à creatura, ex sua libertate, quia non pendet ex Actu (puta personali physico) voluntatis eius. *Quartò.* Quia peccatum mortale non impedit, quin homo sit membrum Ecclesiæ; Jã verò homo (saltĩ ut plurimũ, si fortè Catechumenus iã existens, Ecclesiam quidem, per Fidem Actualem intravit, Jus tamen ad suspicienda Sacramenta nondum accepit) manet extra Ecclesiam, donec à peccato originali in nova lege per Baptismum mundatus sit.

Præservatio à labe originali est singularis prærogativa B. Virginis.

Ex dictis, in præmisso Primo, & 2do evidenter infertur, quòd sit singularis prærogativa, & verum, ac eximium decus, præservatio B. Virginis à labe originali, sic enim præservata, nunquam fuit B. Virgo, exosa DEO; nunquam Dæmonis mancipium, nunquam rea damnationis; nunquam sine gratia Sanctificante. Nemo diffitetur specialem esse prærogativam B. Virginis, quòd eam DEUS præservaverit semper à noxa veniali. Item quòd Eius Corpus vivum, præservaverit, à quacunq; fæminea illuvie, ac immunditia, etiam menstrua; Item ab ærumnosa multiplicatione, conceptuum & partûs cruciatibus. Et non censebitur esse eximius honor & prærogativa, quòd DEUS præ-

præservaverit Animam Eius, à fædissima peccati originalis macula?

Necq; dicas, cum Abulensi, Parad. 1. c. 21. Utiq; illi, qui censent Dominam nostram, in peccato originali esse conceptam, non asserunt Eam diu, in hac labe mansisse, sed Eam immediatè, post primum instans sui esse, suæ animationis, fuisse purgatam; Unde videtur evanescere dedecus, quod infertur ex labe originali. Respondetur enim. Complectitur Universa ætas, B. Virginis (ut P. Bancholtzer Allocuti. 53. ad Sodal: Marian: supputat:) triginta sex milliones, septingenta nonaginta duo millia minutorum. Si vel unicô minutô primô vitæ suæ, fædata fuisset B. Virgo labe originali, tunc nunquam evanesceret, & nunquam esset delebile, quò minùs semper, & per totam æternitatem verum esset dicere: Pretiosissima DEI Mater, fuit aliquando mortali peccatô fædata; fuit vas Diaboli, mancipium Satanæ, expers vitæ supernaturalis, fuit aliquando à Jure Cœli alienata, ac æternæ damnationis rea, Angelis omnibus exosa, Præservatio autem à labe originali per infusionem gratiæ Sanctificantis, facit ut contrarium dicatur per totam æternitatem de B. Virgine, scilicet: in omni omnino momento vitæ suæ totius, fuit Sancta, fuit Sponsa Spiritus Sancti, Filia adoptiva DEI, Hæredissa Cæli, cunctis Angelis multùm Amabilis &c. Nonne hæc summè honorabilem reddunt B. Virginem? Certè, nitor animæ primævus, per exclusionem mortalis ab ea maculæ, (ut sapienter annotavit cum aliis P. Raynaudus,) longè excellentius bonum est, quàm sit intemerata Corporis Virginitas, vel

Quot minuta continebat tẽporalis vita B. Virginis?

omnia Charisinata, gratis data, & sive intellectui, sive voluntati indita. Nullusq; Orthodoxus prudenter ambigere potest, incomparabiliter præstantius bonum esse, habere Animam semper ornatã gratiã Sanctificante, quàm habere infusas omnes scientias naturales, & donum Prophetiæ, vel vim patrandi miracula.

PROPOSITIO III.

Sententia quæ tenet Deiparam Immaculatè esse Conceptam, Opinio est nova.

Ita Cajetanus in 3. part: Summæ, Quæst. 27 Art: 2. & alii.

Sẽtentia pia, nõ est Opinio.

SEntentia nostra non est *Opinio*, cùm non sit assensus, cui formido & falsum subesse posit: E contra, *Sententia*, certa atq; evidens esse potest: Unde & Alexander VII, in sua laudatissima Constitutione, Assertionem piam, *Sententiam*; Assertionem verò adversæ partis, *Opinionem*, semper vocat. Et quidem Sententia nostra, maximè post Constitutiones Sixti IV. Gregorii XV. præcipuè verò Alexandri VII, est *Sententia, vera, certa, & evidens*: cuius ipsius Ratio, inter alias est. Quia Ecclesia celebrat Festum Immaculatæ Conceptionis. Vide dicta sub Propositione XXV, satis fusè. Nec non sub Propositione XI.

Antiquitas piæ Sẽtentiæ demõstratur.

Negatur item, Sententiam nostram esse *novam*, Alexander enim VII. in illa sua celebri Bulla, hanc Sententiam no-

nominat, non modò *piam, laudabilem*, verùm & Antiquam in Ecclesia DEI. *Sanè* (inquit) *vetus est, Christi Fidelium erga Ejus B. Virginem Matrem MARIAM pietas, sententium, Ejus Animam, in primo instanti Creationis, atq; infusionis in Corpus fuisse à Macula peccati Originalis præservatam.*

Antiquitas etiam piæ Sententiæ comprobatur; Tum ex eo, Quia ante Annos mille ducentos, in Ecclesia Græca, celebrabatur Festum Immaculatæ Conceptionis. Vide sub Propositione XXV. Et Concilium Basileense, Sessione 36, habita Annô 1439, ait. *Renovantes præterea, Institutionem, de celebranda Ejus Conceptione,* (Imaculata scilicet ut apertissimè inibi declaratū est) *quæ tā per Romanā, quàm per alias Ecclesias sexto Idus Decembris, Antiqua & laudabili consvetudine celebratur.* Tum quia idem comprobat Antiquorum Patrum sensus: S. Amphilochius Iconii Episcopus, à Divo Hieronymo in Epist: ad Magnum, ob Eruditionem sæculi & insignem scientiam Scripturarum, eximiè collaudatus) Orat: 4. quam in Latinam convertit, Franciscus Combesis Dominicanus. *Quid* (inquit) *stulte à veritate dissentis? qui enim antiquam illam Virginem* (nempe Evam) *sinè probro condidit, & secundam* (id est B. Virginem) *sinè nota & crimine, fabricatus est.*

S. Cyrillus, Archiepiscopus Alexandrinus, in Concilio Ephesino; homil: 6. *Quis* (inquit) *unquam audivit, Architectum, qui sibi Domum ædificavit? Ejus occupationem & possessionem, primùm suo inimico cessisse?*

Idem S. Cyrillus, Vir Sanctissimus & doctissimus (qui floruit Annô Christi 430) contra Nestorium Hæresiar-

siarcham, Episcopum Constantinopolitanum, ait. *Nulli dubium est de Matre DEI, quin talis esse debuit, quæ non possit argui de peccato.*

Sophronius Patriarcha Constantinopolitanus, in Epistola approbata à sexta Synodo. *Deipara, ab omni contagio, seu labe peccati libera fuit.* Si *ab omni*, Ergo & ab originali labe.

S. Bonaventura in 3. Dist: 3. Art: 1. q. 2. quærit, *An Beata Virgo Sanctificata fuerit, ante peccati originalis contractionem?* Et partem negativam, ut probabiliorem tuetur. Posthac tamen suam hanc Sententiam mutavit, siquidem serm: 2. de Nativ: Tomo 3. dicit, *Domina nostra fuit plena gratiâ præveniente in sanctificatione, Gratiâ scilicet præservativâ, contra fæditatem originalis culpæ, quam contraxisset, ex corruptione naturæ, nisi speciali gratiâ, præventa, præservataq; fuisset. Solus enim Filius Virginis, fuit ab originali culpa immunis & ipsa ejus Mater Virgo. Credendũ est enim, quòd novo Sãctificationis genere, in Ejus Conceptionis primordio, Spiritus Sanctus Eam, à peccato originali, non quod infuit, sed quod infuisset, redemit: atq; singulari gratia præservavit.* Nec absimilia habet in Opusc: de Eccles: Hierarchia 4. p. cap. 7. & alibi. Aliorum Antiquorum Patrum Textus, vide sub Propositione VI. VII. VIII.

Imò huius Sententiæ Veritas ante Annorum aliquot millia, in Scriptura Sacra, variîs signîs & ænigmatibûs, à Davide, Salomone, aliisq; Prophetis veteris Testamenti præsignata est. Vide sub Propositione V. Concedi tamen potest, piam Sententiam esse novam in hoc sensu, quòd semper de novo splendeat, novis fulta Rationum radiis.

PRO-

PROPOSITIO IV.

Conceptio Immaculata, invictè expugnatur, à Sacra Scriptura, quæ testatur, omnes Universaliter in Adam peccasse; & Christum Dominum esse Universalem omnium hominum Redemptorem.

Ita Rhamnus lib. de Universali Corruptione Generis humani, part. 5.

NOn diffiteor scripsisse Apostolum ad Romanos cap 3. *Omnes peccaverunt, & egent gloriâ DEI.* Item cap. 5. *Per unum hominem, in hunc Mundum peccatum intravit, in quo omnes peccaverunt.* Attamen in his & similibus, Sacræ Scripturæ, Propositionibus, non includi Deiparam.

Scripturam Sacram, non contrariari piæ Setentiæ, clarè deducitur. Tùm ex ipsa Sacra Scriptura.

Constat sat patenter imò ex eo; nam idem Sanctus Apostolus, in illo ipso cap. 3. habet Propositiones Universales, etiam has: *Omnis homo mendax. Omnes sub peccato sunt. Non est Justus quisqam; Non est intelligens, non est requirens DEUM. Omnes declinaverunt, simul inutiles facti sunt. Non est, qui faciat bonum, non est usq; ad unum.* Et ad Philippenses 2dò. *Omnes quæ sua sunt, quærunt, non quæ JESU Christi.* Scripsit etiam Sanctus Joannes Epist: 1. cap 1. *Si dixerimus, quoniam peccatum non habemus, mentimur.* Item, licèt in Scriptura, Ecclesiastici cap. 40. universaliter dicatur; *Omnia quæ de terra sunt, in terram revertentur.* Totiq;

gene-

generi humano, impositæ sunt leges istæ: *In pulverem reverteris: Paries in dolore.* Nihilominus extra omne dubium, apud omnes Catholicos est, illas Propostitiones Universales, debere accipi in sensu accommodo, restringente. Certum enim, non solùm Christum Dominum, quà hominem; ast & B. Virginem, Eius Matrem, nullum commisisse peccatum Actuale; nec etiam ullos in partu dolores sensisse; nec Corpus eius resolutum etiam in pulverem. Ita pariter, accipiendæ in sensu accommodo Propositiones, de transfusione Originalis peccati, in omnes homines. Loquuntur enim de lege communi, non de Privilegio, & exceptione. Convenit B. Virgini, illud Assveri, Esther cap. 5. *Noli metuere, non morieris, non enim pro te, sed pro omnibus lex hæc constituta est.* Unde & Negarolicum Officium, à Sixto IV, speciali Constitutione approbatum, & legitimo usu, in Ecclesia, privatim & publicè recitatum, Estherem facit figuram B. Virginis, sinè labe Conceptæ.

Tum ex Concilio Tridentino.

Secundò Constat. Etquidem convictivè. Quia Oecumenicum Sanctum Concilium Tridentinum, perpensis huiusmodi Propositionibus scripturæ, quibus asseritur Omnes in Adam peccasse, & exactissimè discussâ hac in parte Controversiâ, auditisq; contrariæ Opinionis Authoribus, eorumq; argumentis diligentissimè examinatis, postquam Sessione 5ta definivit. *Si quis Adæ prævaricationem sibi soli, & non etiam ejus propagini, asserat nocuisse, Anathema sit.* Paulò post subiungit. *Declarat tamen hæc ipsa Sancta Synodus non esse suæ intentionis, comprehendere in hoc Decreto, ubi de peccato originali agitur, Beatam & immaculatam Virginem*

MARI

MARIAM, DEI Genitricem, sed observandas esse Constitutiones, felicis Recordationis, Sixti Papæ IV, sub pœnis, in ejus Constitutionibus contentis, quas innovat. Hæc Verba Concilii moverunt Animos maximorum Magistrorum, & huius Mysterii, reddiderunt Defensores. (ut testatur Episcopus Franciscus de Sossa, in Epistola pro Oratione de Conceptione) quorum unus Magistrorum (fuit is Franciscus à Penna, Dominicanus, & primarius, ac Sapientissimus apud Salmanticenses Theologiæ Lector) in suis ad 3, p. D. Thomæ scriptis, ita ait. *Valde quidem urgebant Decreta generalia, circa peccatum originale; sed Sacro Universali Concilio, liberam facultatem concedente, quid in nos admisit Sanctissima Virgo, ut de Ejus puritate non credamus, quidquid credi sine scrupulo potest? Et si Sacrum Concilium, illam comprehendere non vult, idq; protestatur, nec ego, comprehendere volo, sed per illud ingredi ostium quod mihi Synodus totam Ecclesiam repræsentans patefacit.* Cùm ergo Sacrum Concilium non censuerit in illis Propositionibus Universalibus, comprehendi Beatã Virginem, quomodo audet Rhamnus asserere, ex iisdem Propositionibus expugnari invictè Conceptionem Immaculatam? *NB. Adversio notabilis.*

Accedit. Quòd Sixtus IV, in suis Constitutionibus, quas observandas decernit Concilium, Sententiæ piæ, plurimum favit, ut constat evidenter. Unde sequitur Concilium quoq; plurimum favisse. Vide dicta etiam sub Propositione XXXI, & XL.

Tertiò Constat. Tum quia Patres eximunt Beatam Virginem, ab illarum Propositionum Universalitate; Sanctus enim Anselmus in Officio Nagorolis, Lect: 4. ait. *Vas electionis S. Paulus, omnes homines in Adam peccasse, fatetur.* *Tum ex Patribus.*

Vero

Vera utiq; Sententia, & cui contradici, nefas esse pronuntio. Sed cùm eminentiam gratiæ, in Te, MARIA Virgo, considero, sicut Te non intra omnia, sed supra omnia, quæ facta sunt, ineffabili modo intueor, ita & Te, in lege naturæ, aliorum, in Tua Conceptione non devinctam fuisse opinor. S. Augustinus sermone de Virginis Assumptione. *Non immeritò MARIA excipitur, à quibusdam generalibus, verâ æstimatione, quam tanta servat gratia, & extollit dignitatis prærogativa.* Albertus Magnus in libro de laudibus MARIÆ, (vel ut alii volunt, Richardus à S. Victore) *Hæc enim Virgo sola, à communi illa Regula excipitur; Omnes in Adam péccaverunt.* Tum quia Jura & leges ad casum singularissimum non extenduntur. Et quod semel aut bis existit, prætereunt Legislatores, ut habetur in Decretalibus. Sed casus singularissimus est, concipi Matrem DEI; Item, semel & iterum, (Christus & MARIA) homo concipitur sine labe originali. Ergo &c. Tum quia idem probant omnes Rationes, quæ afferri solent, pro illibato Conceptu Virginis, quarum sat multæ habentur in hoc libro, præsertim sub Propositione XXXII.

Tum ex Ratione.

Redemptam fuisse B. Virginem à Christo Domino, nullus nostrûm diffitetur; quin dicimus, Eam Redemptam Redemptione excellentissima, id est, non curativâ, Sanativâ, reparativâ, sed præservativâ; præter enim Redemptionem sanativam, datur iuxta Scripturam & Patres, imò & Thomistas ipsos, Redemptio præservativa; Psalmo enim 143. dicitur. *Qui redemisti David Servum Tuum de gladio maligno:* nempe Goliath, præservando Davidem à vulnere, nec non de insidiis, ac persecutione Saulis: & hæc optima

Excellentissimè Redempta est B. Virgo à Christo Domino.

optima Redemptio, quæ casum avertit. S. Augustinus in verba illa Psalmi 85. *Eruisti animam meam ex inferno inferiori;* ita ait: *Eruisse DEUM, animam suam ex inferno inferiori dixit; quia liberavit se à talibus peccatis, per quæ posset deduci ad tormenta inferni inferioris. Quemadmodum si Medicus videat, imminentem tibi ægritudinem, fortè ex aliquo labore, & dicat; parce tibi, sic te tracta, requiesce, his cibis utere, nam si non feceris, ægrotabis: tu autem si feceris & salvus fueris, rectè dicis medico: liberasti me ab ægritudine, non in qua jam eras, sed in qua futurus eras. Nescio, quis habens causam molestam, mittendus erat in carcerem, venit alius defendit eum; gratias agens quid dicit? Eruisti animam meam de carcere.* S. Bernardus Serm: 22. super Cantica. *Christus Dominus, qui erexit hominem lapsum, dedit stanti Angelo, ne laberetur, sic illum de captivitate eruens, sic hunc, à captivitate defendens, & hac ratione fuit æquè utriq; Redemptor, solvens illum & servans istum.* Durandus à Sancto Portiano (natione Gallus, Ordinis Prædicatorum & Episcopus Meldensis, & deinde Amitiensis Ecclesiæ Præsul, floruit Anno 1315) in 3. Distinct: 3. Quæst: 2. dicit: *Quòd etiamsi B. Virgo, peccatum originale non contraxisset, potest tamen dici verè Redempta à DEO, ex eo, quòd in radice sua, ex natura suæ Conceptionis obligata erat ad incurrendum peccatum, nisi fuisset à DEO præservata.* Caietanus in 1.2. Quæst: 81. Artic: 3. *Non solùm* (inquit) *Redemptione eget Actualiter captivus, sed etiam obnoxius captivitati. Et hæc bene notabis tu Thomista, ne nimiô zelô, non secundùm Scientiam dicas erronea, quæ non sunt erronea, cùm de B. Virginis Conceptione disputas.* Hæc prudentissima admonitio Caietani, adeo displicuit Rhamno, ut integrum Tractatum adversus Ca-

ſetanum conſcripſerit, in quo (ut notat P. Raynaudus oblitus pudoris, eadem petulantiâ in eum debacchatus eſt, quâ ſolet in Scotum & Scotiſtas Propugnatores ſtrenuiſsimos Conceptionis Immaculatæ.

Acutè & ſolidè, ſubtilis Scotus, in 3. Quæſtion: unicâ de Conceptione B. Virginis diſſerens, ait: *Ipſa etiam contraxiſſet peccatum originale, ex ratione propagationis communis, niſi fuiſſet præventa per gratiam Mediatoris; & ſicut alii indiguerunt Chriſtô, ut per Ejus meritum, eis remitteretur peccatum, jam contractum, ita illa magis indiguit Mediatore præveniente peccatum, ne eſſet ab ipſa aliquando contrahendum, & ne ipſa contraheret.* Quare autem magis indiguit B. Virgo, Mediatore, & Redemptione, quàm quicunque alius, inde eſt. Quia ut doctiſſimè idem ſubtilis Doctor probat; Tantò magis indiguit Redemptione, quantò maius bonū ſibi conferebatur, per Redemptionem: cùm igitur maius bonum ſit Innocentia perfecta, quā poſt lapſum, culpa remiſſa, maius bonum ſibi conferebatur, præſervando ipſam ab originali culpa, quàm ſi poſtea fuiſſet purgata.

An debitum peccati Originalis, contraxit Beata Virgo?

NOTA. Inter Defenſores piæ Sententiæ, controvertitur. An B. Virgo contraxerit debitum proximum peccati originalis incurrendi? id eſt. An voluntas B. Virginis æquè ac cæterorum poſterorum fuerit moraliter contenta, in voluntate Adami, peccato conſentientis? Affirmant Suarez, Vaſquez, Bellarminus, Cornelius à Lapide, & alii. Negant verò plurimi alii, numerô & doctrinâ præcipui, ut Salazar, Granado, Cardinalis de Lugo, Aldrette, Velaſquez, Morawſki. &c. Imò nunc ferè omnes Theologi Societatis, qui de hac Controverſia poſt Patrem Granado impreſſe-

presserunt libros suos, nec non plurimi ex aliis Sacris Familiis. Affirmantium Ratio est: Quia hoc videntur indicare, Universales Scripturæ Patrum locutiones, docentium omnes in Adamo peccasse; admissóq; hoc debitô, meliùs intelligitur, quomodo B. Virgo indiguerit Redemptione. Negantium verò Ratio est. Tum quia S. Augustinus in Expositione Symboli, & Orationis Dominicæ ait. *Conveniens erat, ut lege peccati, quæ per duorum concubitum versificatur in prole, Mater DEI non teneretur obnoxia.* Et Sanctus Anselmus in libro de Conceptione Virginali, & peccato originali c. 18. *Decebat ut Christi Conceptio de Matre purissima fieret, nempe decens erat, ut eâ puritate, quâ major sub DEO nequit intelligi, Virgo illa niteret,* Et Albertus Magnus in Mariali de Laud: Virg: cap. 51. *Dicimus, quòd B. Virgo, secundùm omnem dignitatis & nobilitatis modum esse debuit, & fuit Nobilissima & Dignissima in summo.* Ergo non fuit in illa debitum & obligatio proxima peccati contrahendi. Tum quia videtur id spectare, ad Deiparæ dignitatem, ut etiam debitô proximô peccandi, careret. Tum quia frustra in pacto cum Adamo, inclusisset DEUS Beatissimam Virginem, quam præviderat omnino ex illo pacto eximendam defacto. Tum quia iuxta S. Bernardum, ut vidimus suprà. Angeli Redempti sunt, & tamen certè in iis, non fuit peccandi debitum. Idem ergo à potiori censendum, de Regina Angelorum. Hæcq; secunda Opinio, videtur mihi probabilior.

PROPOSITIO V.

Nullus Scripturæ Textus afferri potest, qui faveat Immaculatæ Conceptioni Beatæ Virginis. *Ita communiter Patroni rigidæ Sententiæ.*

Piæ Sentētiæ favet Sacra Scriptura, tā Veteris quàm Novi Testamenti.

PLurimis Scripturæ Sacræ locis, piam Sententiam firmari, ostenditur. Dicitur Genesis 3. *Ponam inimicitias inter te, & mulierem, & ipsa conteret Caput tuum.* Ubi ex multorum sensu Interpretum (ut videre est apud Patrem Velazquez, fol. 36. P, Raynaudum Tomo 7. fol. 135) B. Virgo significatur, Caput serpentis, id est, peccatum originale (quod verè est Caput Dæmoniacum, initiumq; totius pravitatis in homine) ita contrivisse, ut eô nunquam infecta fuerit.

Exodi 3tio. *Videbat Moyses, quòd Rubus arderet, & non combureretur.* S. Ludovicus Bertrandus, ex Ordine Sacro Divi Dominici, clarus miraculis & Prophetico Spiritu (floruit Annô 1548) in sermone suo de Purissima Virgine, Valentiæ habito, ait: *Hæc est, Rubus ille Moysis, qui ardebat & non comburebatur; ardebat hæc, nam more reliquorum ex Adamo descendentium, ex semine virili, & ardore concupiscentiæ, fuit concepta; verùm incombusta, ac à communi peccati originalis incendio, remansit illæsa.*

Exodi capite ultimo. *Postquam cuncta perfecta sunt,*

ope-

operuit nubes tabernaculum testimonii, & gloria Domini implevit illud. Ex hoc loco Sanctus Thomas 3. part: Quæst: 27. Artic: 2. infert: *Ergo B. Virgo non fuit Sanctificata, nisi postquam ejus cuncta perfecta sunt, scilicet Corpus, & Anima.* Sed in primo instanti Unionis animæ cum Corpore, perfecta sunt B. Virginis cuncta; nempe Corpus & anima; Ergo in primo instanti unionis, B. Virginem Gloria Domini implevit, seu Sanctificavit.

Psalmo 45. *Sanctificavit Tabernaculum suum Altissimus.* S. Vincentius Ferrerius, Ordinis Prædicatorum, Vir Apostolicus, obiit Annô 1418) serm: 1. de Nativit: *Quando Corpus B. Virginis, fuit perfectè organizatum, & Anima illi conjuncta per creationem, tunc Altissimus Sanctificavit Tabernaculum suum.* Et Serm: 2. de Nativit: *Non credatis, quòd fuerit sicut in nobis, qui in peccatis concipimur; sed statim ac Anima fuit creata, fuit Sanctificata, & statim Angeli in Cælo, celebrârunt Festum Conceptionis.*

Psalmo 84. *Benedixisti Domine terram tuam, avertisti captivitatem Jacob.* S. Bruno (Carthusianorum Institutor, obiit Annô 1101) in Psal: 105. ait. *Hæc est incorrupta terra illa,* (nempe B. Virgo) *cui benedixit Dominus, ab omni propterea contagione peccati libera, per quam, viam vitæ cognovimus.*

Proverbiorum 8. *Nondum erant abyssi, & Ego jam concepta eram.* Albertus (Magnus in Sapientia, nec minor in colenda Deipara, Professione Religiosus S. Dominici, Dignitate Episcopus Ratisbonensis, floruit Annô 1260) in Tract: suo: cui Titulus: *Biblia Mariana,* ait: *Necdum*

erant

erant abyssi, id est Dæmones, vel abyssi miseriæ & peccati, & ego jam concepta eram; scilicet in præscientia & prædestinatione DEI, ut exhiberem lucem contra tenebras; gratiam, contra culpam; vitam, contra mortem. Ipsa est sine peccato Nubes purissima Isaiæ 19, Ecce ascendit Dominus super nubem levem.

Canticorum 2do. *Sicut lilium inter spinas, sic Amica mea inter Filias.* Item ibidem. *Hortus conclusus,* ad quem ut dixit, S. Damascenus Orat. 2. de Assumpt. Virgin. Serpens aditum, non habuit. *Fons signatus.*

Canticorum 4tò. *Tota pulchra es, & macula non est in Te.* Quæ verba Sapientissimus Idiota, (floruit is Annô, 1380, vocabaturque nomine proprio, Raymundus Iordani, fuitque Præpositus Uticensis, postea Abbas Cellensis ex Ordine Canonicorum Regularium) libro de Contemplat: Virgin: c. 2. rectè explicat sic: *Tota pulchra es Virgo gloriosissima, non in parte, sed in toto, & macula peccati mortalis, sive venialis, sive originalis, non est in Te nec unquam fuit, nec erit; Tuæ gloriosæ Animæ, nihil unquam adfuit turpitudinis, vitii ac peccati.* Et Philothæus, Patriarcha Constantinopolitanus in Menæis Græcis, die 16 Julii, Ode 8va, ait: *Tota pulchra es ò Virgo, planè tota pulchra, tota nihil nisi Nitor, & species lucis.*

S. Bernardinus, Patriâ Senensis, Professione Franciscanus, obiit Annô 1443. Tomo 1. Serm: 52. de Salut: Angelica, *Fuit B. Virgo sinè primo Væ, id est sinè Tyranno concupiscentiæ Originalis, quia sinè ipso concepta est, juxta illud; Tota pulchra es Amica mea, & macula non est in Te, scilicet*

Origi-

Originalis culpæ, Similiter prædictus textus Scripturæ explicatur in Officio Conceptionis, approbato à Sixto IV. S. Thomas in 3 parte Quæst: 27. Art: 4. *Simpliciter fatendum est, quòd B. Virgo, nullum Actuale peccatum commisit, nec mortale, nec veniale, ut sic in ea impleatur, quod dicitur Canticorum IV. Tota pulchra es amica mea, & macula non est in Te.* Si igitur (ut sapienter infert Catharinus) ex mente S. Thomæ, ad pulchritudinem istam complendam, unius etiam peccati venialis maculam, à Virgine removere opus est; quis afferat, teterrimam illam peccati originalis maculam, cum tanta pulchritudine componi, & copulari potuisse, ut nihilominus tota pulchra, & sine macula prœdicari debeat? Quin & Judæi, ut testatur Galatinus libro 7. de Arcanis, cap. 2. 4. & 11. Veteresq; Rabini omnes certissimè sentiebant, etiam ante Adventum Christi Domini, Eius Matrem ab omni labe peccati immunem forè, idq; ex Cant: 4. colligebant. *Tota pulchra et &c.*

Matthæi 10. *Inter natos Mulierum nòn surrexit Major Joanne Baptista.* Paulus de Palatio, Eruditissimus Commentator Scripturæ Sacræ, in locum illum citatum, ait. *Ex quo loco sub aliorum censura, apertè colligo, Virginem MARIAM in peccatum originale non cecidisse, patet manifestè; Joannes est Major omnibus, qui ceciderunt & surrexerunt. At non est Virgine Major; igitur Virgo non cecidit: Fateor: Nescio hoc Argumentum dissolvere.* Huc referri potest & illud, quod apud S. Bernardinum Senensem, Serm: 49, de Amore glorioso legitur. *Quia Christus non cecidit in aliqvo peccato*

cato Conceptionis, nec Actualis. & similiter B. Virgo, ideo non dicuntur surgere, sicut omnes cæteri homines, qui ceciderunt, & cadunt ab Adam.

Idem S. Bernardinus, Tomo 4. Serm: 49. post Pascha, ex eo etiam comprobat B. Virginem, sine labe conceptam, quia primi Parentes producti sunt in Innocentia. *Certum est* (inquit) *quòd DEUS creavit Adam, sine peccato originali, ex limo terræ; deinde ex Costa ejus creavit Evam, etiam sine peccato. Et certum est, quòd Christus Incarnatus fuerit DEUS & Homo, & fuit major quàm Adam & Eva; modò non est credendum, quòd ipse Filius DEI voluerit nasci ex Virgine, & sumere ejus Carnem, quæ esset maculata, aliquo peccato originis? Imò credendum est, quòd voluit sumere carnem ex carne purissima; & quòd ejus Mater fuerit, plus quàm Adam & Eva, qui creati fuerunt sine peccato originali.*

S. Bernardus, Serm: de verbis Apocalyp: *Signum magnum.* ait. *Defectus omnis sub B. Virgine, & quidquid fragilitatis & corruptionis est, Excellentissima quadam sublimitate, præ cæteris omnibus excedit, & supergreditur creaturis, ut meritò sub pedibus ejus, Luna esse dicatur.*

Richardus de S. Victore (Canonicus Regularis, S. Bernardo amicissimus) Exposit: 2. c. 40. in Cant: inquit. *Est autem Luna sub pedibus B. Virginis, quia omnis homo præter eam, defectum habuit.*

Joseph, ut legitur Genes: 47. Omnem terram Ægypti, subjecit Pharàóni, & cunctos populos, præter terram

Sacer-

Sacerdotum. *Terra benedicta & Sacerdotalis,* teste Ecclesiâ est B. Virgo, qu dni etiam censeatur, Privilegio exempta speciali, à culpa originali, ne unquam subiecta fuisse dicatur potestati infernali?

Noluit DEUS in Altari, à Gentilibus profanato, offerri sibi Sacrificia, ut habetur 1. Machab: cap. 4. Noluit item Corpus suum deponi, nisi in monumento, in quo necdum quisquam repositus erat? Et credemus, à DEO electam sibi Matrem, peccatô gravi originali profanatam; & in cuius Anima, prius reposita erat noxa mortifera?

Nota imò. Quibuscunque Sacrae Scripturæ textibus probat Divus Thomas 3. p. q. 27 Artic: 4. Beatam Virginem immunem fuisse, à peccato veniali, iisdem à fortiori evincitur immunitas eius à labe originali. Vide dicta sub Propositione X.

Nota 2dò. Rectè Franciscus Suarez (quem meritò Paulus V. titulô: *Eximii Doctoris* condecoravit) Tomo 2. in 3. p. Disput: 1. Sect: 5. asserit: Ex Scriptura Sacra petendum non esse clarum testimonium, ubi asseratur Beatam Virginem immaculatè esse conceptam; cùm alia Privilegia B. Virginis, quæ tanquam certa tenet Ecclesia (ut quòd nunquam peccaverit venialiter, nunquam habuerit motus inordinatos concupiscentiæ; semper Virgo permanserit: Eiusque Sacrū Corpus nunquam viderit corruptionē &c. non requirant eiusmodi testimonium. Et S. Augustinus in causa non absimili dicit, Epist. 99. *Ecclesia ferè tota consentit, quod etiam non inaniter credidisse, credendum est, undecunque*

Sat multa ut certa, tenet Ecclesia de B. Virg:, quæ non asserit clarè Sacra Scriptura de B. Virgine

cunq; hoc traditum sit, etiamsi Canonicarum Scripturarum hinc expressa non proferatur Authoritas.

Nota 3tiò. Nostra ætate, quidam Pater, Vitus Scheffer, è Societate nostra, plures libros composuit, ac Typo impressit, in quibus, è singulis Scripturæ textibus sat ingeniosè illibatam Virginis Conceptionem deduxit. Titulus librorum illorum est, *Biblia Immaculata.* Hoc certum, quòd S. Vincentius Ferrerius, Sermone de Concept: B. Virginis scripserit. *Virgo MARIA in omnibus libris Sacræ Scripturæ, & in omnibus Canticis, imò etiam in singulis versibus, directè, vel indirectè, est mysticè contenta.*

PROPOSITIO VI.

Nullus Sanctus, nullus Illustris Doctor antiquus, affertur pro hac parte (scilicet Beatam Virginem, sinè labe esse conceptam) nisi fortè à falsariis.

Ita Cardinalis Cajetanus in Tract: de Conceptione Beatæ Virginis, cap. 5.

PLurimos Sanctos & Illustres Doctores Antiquos fuisse piæ Sententiæ Assertores, copiosè & dilucidè inter alios ferè innumeros, demonstrat Magnus Suarez Tomo 2. in 3. parte Disput: 3. Sect: 5. Perlinus Dist: 10. per sexdecem Capita, P. Ferdinandus verò de Salazar in Apo-

logia pro Imaculata Cõceptione, c. 42. per singula Christiana sæcula, mira Eruditione collegit testimonia Patrum, & Sanctorum, pro eadem veritate: nec non Apostolorum scilicet S. Andreæ, S. Jacobi utriusq; &c. Nobis hic sufficiat ad convincendam falsitatis Propositionem dictam Caietani, adducere duos ex Latinis, aliquos ex Græcis Sanctis Patribus.

S. Hieronymus & S. Augustinus tuentur illibatum Cõceptum Beatæ Virginis.

S. Hieronymus, de quo Gelasius Papa, cum septuaginta Episcopis, Annô 494. in Concil; Rom: dixit: *Illa sentimus, quæ Beatissimum Hieronymum sentire cognovimus.* Hic inquam Maximus Ecclesiæ, Doctor, Tomo 7. ad illa verba Psalmi 77. versu 14. *Deduxit eos, in Nube diei*, sic scribit. *Nubes B. Virgo, quæ pulchrè dicitur, Nubes, diei; quia non fuit in tenebris, sed semper in luce;* Audi, *semper.* Ergo necq; in primo vitæ momento, fuit in tenebris peccati, sed per vitam totam, fuit in luce gratiæ. *Nam nullum dubium est de Matre Domini* (ut ex eodem Sancto Hieronymo, Guilhelmus Pipinus, in Serm: de Conceptione ait:) *quin talis esse debuerat, quæ de peccato reaargui non posset, cùm hoc ad improperium filii sui fuisset.*

S. Augustinus, quem Concilium Florentinum appellat, *Illustrissimum Doctorum Latinorum*, & de quo Concilium Toletanum octavum, ante Annos centum, supra mille, celebratum: ait. *Vir Sapientissimus Augustinus, vestigatione, acumine cautus, inveniendi Arte præcipuus, Sapientiæ fructu fæcundus, est.* Et quem S. Petrus Damiani. *Lingvam Ecclesiæ* nominat. Hic inquam S. Doctor, Tomo 7mo. libro de Natura, & gratia. c. 36. habet hæc: *Omnes peccave*

caverunt, excepta B. Virgine, de qua, propter Honorem Domini, nullam prorsus, cùm de peccatis agitur, habere volo Quæstionem. Inde enim scimus, Ei plus gratiæ collatum fuisse, ad vincendum omni ex parte peccatum, quæ concipere, ac parere meruit Eum, quem constat, nullum habuisse peccatum. Verba hæc intelligenda sunt de peccatis, tam Actualibus, quàm originali, ut sat clarum est, ex illo, *omni ex parte.* Ratio item ducta ex honore Christi, æquè militat pro exclusione peccati originalis, ac etiam Actualis. Neq; dicas cum Estio; In nonnullis codicibus manuscriptis haberi notam interrogandi, *Unde enim scimus?* non autem affirmationem. Contra enim clarè est. Tum quia, illa Lectio cum nota interrogandi, pugnat cum filo discursûs, S. Augustini: ut consideranti patet. Tum quia receptissima Lectio, non habet *Unde,* sed *Inde.* Et ita legit Magister Sententiarum in 3. Dist: 3. & S. Thomas 3. parte Quæst: 27. Artic. 4. & communissimè cæteri. Idem S. Doctor, libro de quinq; hæresibus, fol: 16. Manichæis dicentibus *Non esse dignum, ut tanta Majestas, per sordes & squallores fœminæ, transisse credatur.* circa finem fol: 18 vi inducit DEUM, respondentem sic. *Hæc, quam despicis, Manichæe, Mater mea est, sed manu fabricata est mea; Unde sordes in domo, ad quam nullus habitator accessit? solus ad eam Dominus, & fabricator ejus venit.* Si *solus* DEUS ad eam venit. Ergo prius non fuit à Dæmone polluta per originale peccatum.

Nec non alii Sacti Patres. S. Sabbas, qui ante mille Annos floruit & ad usum Ecclesiæ Græcæ, confecit Græcorum Patrum Menæa, sive Rituale. Is ergo ipsemet Menæorum Collector, San-

ctus

ctus Sabbas, retroactorum Patrum sensu imbutus, die 3. Januarii, Ode 3. de S. Gerdio, dicit. *Nemo, ut Tu Domina, inculpatus est æquè: nec præter Te, intaminatus quispiam, ò, nævo nulli subjecta!* Et ibidem de S. Malachia: *In Te o Domina, quæ nulli unquam culpæ affinis fuisti spem meam omnem repono.* Item ibidem Ode 9. de S. Syncletica. *In Te, MARIA, primi Parentis, substitit lapsus, ultra pergendi facultate sublatâ.*

S. Damascenus, Ode, de Beata Virgine, inserta Menæis, 27 Januarii, sic eam alloquitur. *Salve passercule nitidissime, absq; ulla nævi vel umbra; ò semper & ubiq; inculpatissima, Numinis Mater.* Item 25. Martii: in Menæis Græcorum leguntur hæc: *DEUS Providentiâ singulari perfecit, ut Sacra Virgo, ab ipso vitæ suæ principio, tam omnino existeret pura, quàm esse puram decebat illam, quæ tanto bono, id est Christo digna existeret.*

S. Theophanes Episcopus Nicænus, in Menæis, die 23 Februarii, Ode 4. & 5. de Sancto Polycarpo, sic exclamat de MARIÆ gloria. *O! à cunctis sordibus intaminata, & super omnes inculpatos, inculpatissima Domina!* Aliorum SS. Patrum testimonia, pro illibata Conceptione Virginis, Vide sub Propositione III, V, & VIII.

Nota imò. Ex P. Joanne Absolone, sub Theologica Thesi, 44. Nullus Sanctus, vel Sancta, à tempore Extravagantium Sixti IV. (id est Ab Annô 1483) Pontificis fuit, qui piæ de Immaculata Conceptione Sententiæ, non adhæreret ex Animo. Imò impedimentum, quò minus legitimè

ctimè, in Catalogum Sanctorum Beatorumq; referatur, sibimet obiicit, quisquis de Conceptione magnæ Matris, secus, quàm omnis nunc iam Ecclesia, sentit.

Nota 2dò. A nonnullis pro illibato Conceptu B. Virginis, allegari solet locus, ex S. Bernardo, Serm. 4. super *Salve Regina*; ubi habentur hæc: *Libanus mons, qui dicitur, dealbatio, signat B. Virgo præ omnibus Innocentiam Tuam; Innocens fuisti ab originalibus, & ab Actualibus peccatis, nemo ita præter Te.* Item allegari, pro Immunitate B. Virginis, solet, sub nomine Divi Bernardi Sermo 13. de Cæna Domini. Verùm, Sermonum super *Salve Regina*, verus Author non est S. Bernardus, Clarevallensis, sed est Bernardus Archiepiscopus Toletanus; ut scribit Julianus, Archipresbyter in Chronico, & alii, ex Ordine S. Benedicti assumptus, ferè coævus S. Bernardi Abbatis. Et quod maius est, ex contextu ulteriori patet, ab illo Toletano Bernardo non affirmari, nisi emundationem à peccato originis, iam contracto: ut sat clarè deducit P. Raynaudus, in Diptychis Marianis. Sermonum etiam illorũ 15. *de Cæna Domini* verus Author est, quidam Ogerius, qui fuit Abbas in Cænobio Lucedii, in Italia, ut habetur in manuscripto Codice, Cænobii Stafurdensis, apud Salutianos, qui nunc asservatur, in Bibliotheca, Serenissimi Sabaudiæ Ducis. Citari solet & Flavius Lucius Dexter, qui dicitur vixisse seculo 4. & in fragmento sui Chronici fol: 113. scripsisse, *à Sancti Jacobi prædicatione, celebratur in Hispania Festum, Immaculatæ, & illibatæ Conceptionis DEI Genitricis MARIÆ.* Ast patet ex contextu, ut annotavit Raynaudus, & Bivarius, ibi

Nõ rectè quidam textus allegari solet ex S. Bernardo & Flavio Dextro.

Authorem locutum esse, de Conceptione Activa B. Virgine non de passiva: de qua hic quærimus.

Accedit. Quòd licèt Flavius Dexter scripserit Chronicon, ut testatur S. Hieronymus: tamen Chronicon, quod ante annos ferè octoginta, sub nomine Flavii Dextri, est vulgatum, Eruditissimus Dionysius Petavius lib: 1. Epist: 19. cum nonnullis aliis asserit, esse ab aliquo Nebulone imperitissimo confictum, nec dissentit à Petavio P. Raynaudus Tomo 11. fol: 282.

PROPOSITIO VII.

Conceptio Immaculata, invictè expugnatur à Doctrina Sanctorum Omnium.

Ita Rhamnus in lib: de Universali Corruptione Parte 5ta.

Opinio vulgò pia, est contra omnes Sanctos Patres, & Antiquos Doctores.

Ita Libellatores in supplici suo libello.

Sententia assertiva Immaculatæ Conceptionis repugnat dictis, sexaginta & ducentorum Patrum, ac Doctorum. *Ita Neocastrius in Tract: de Concept: B. Virginis.*

Evidēter deducitur Sentētiā piā non repugnare Sāctis Omnibus Patribus.

QUòd non omnibus Sanctis Patribus adversatur pia Sententia, constat sufficienter. Tum ex dictis sub Propositione III. V. VI.

Tum, quia aliàs pia Sententia esset errorea, & hæretica; cùm tamen à Sixto IV. in Bulla, quæ incipit: *Grave nimis.* Damnata sit expressè Propositio hæc: *Qui tenent Beatam Virginem absq; originali peccato conceptam, mortaliter peccant, & sunt hæretici.* Similiter eandem Propositionem damnârunt, alii plurimi Pontifices, Successores, in Sede Apostolica Sixti IV.

Insuper constat falsitas Propositionum dictarum; Tum ex eo; Quia nullus magis Sanctorum Patrum, Sententias veneratur, & sequitur, quàm Ecclesia Catholica, Romani Pontifices, & omnes insimul Universitates Orthodoxæ. Hi tamen clarè profitentur, B. Virginem in sua Conceptione fuisse illibatam. Tum quia iidem Patres, qui à Neo-Castrio, Rhamno, & Caietano adducuntur contra piam Sententiam. Iidem inquam, communiter dicunt: solum Christum esse sinè peccato natum: solum ipsum à peccato Actuali fuisse immunem; & tamen B. Virginem fuisse Sanctificatam in utero & natam sinè peccato, certum est apud omnes Orthodoxos. Indubitatum item, ab ea nullum peccatum Actuale, commissum fuisse; ut declaravit Concilium Tridentinum. Sess. 6. Canon. 23. Cùm ergo Patres dicunt: Omnes, exceptô solô Christô esse peccatô originali maculatos: solùm illa locutione adstruunt, quòd omnes, exceptô solô Christô secundùm suam naturam considerati, aut peccatum incurrerent, aut illud haberent, si à Redemptore Christo non prævenirentur, per infusionem habitualis gratiæ; Beatam verò Virginem sic fuisse præservatam, asserunt multis in locis Patres, etiam ii, qui

Chri-

Christum solum à peccato originali exceperunt, ut ostensum sub Propositione IV. & VI.

Sat bene item P. Salmeron (unus ex decem primis Patribus Soc: JESU) Respondet in Dispt: 41. in Epist: ad Rom: nempe à Patribus in multis casibus, pro uno eodemque Sumi Christum & eius Matrem; & sic dicit Sanctus Augustinus, Homil: 4. de Assumptione. *Cum gratiæ unitate ipsa specialitas naturæ unum efficit, Matrem & Filium.* Et S. Damianus Serm: 2. de Nativ: *Habitat DEUS in Virgine, cum qua unius naturæ habet identitatem.* Proinde quando Conceptionem & nativitatem Christi Domini excipiunt Patres, à peccato, etiam Matris Conceptionem subintelligunt.

Nota 1mò. Dum Sancti Patres quidam, inter quos Sanctus Maximus, in serm: de Assump: S. Damascenus lib: 3. de Fide, c. 2. dicunt B. Virginem mundatam, vel purgatam à peccato, intelligendum est, præservativè mundatam. Unde & S. Thomas in 3. part. quæst: 32. Artic: 4. ad primum ait: *Ideo dicit S. Damascenus, quòd Spiritus S. supervenit Virgini, purgans ipsam, id est præservans.* Et superius, Quæst: 23. Art: 3. ad 3. *Spiritus S. in B. Virgine fecit purgationem, quasi præparatoriam ad Christi Conceptionem, quæ non fuit ab aliqua impuritate culpæ vel fomitis, sed mentem Ejus magis in unum colligens, & à multitudine sustollens: Nam & Angeli purgari dicuntur, in quibus nulla impuritas invenitur: ut Dionysius dicit c. 6. Eccles. Hierar:*

In quo sensu dicitur Beatam Virginē esse mūdatā?

Nota 2dò. Demus aliquos Patres Antiquos docuisse,

Modò constat clarius veritas Imac: Conceptionis.

B. Virginem non fuisse immunem, à labe originali. *Pro tempore illo id probabiliter locuti sunt; quia* (ut rectè advertit Joannes Maior in 3. Distinct: 3. Quæst: 1.) *non constabat veritas istius Conclusionis, sicut modò constat, ut patet per Concilii* (Basielensis) *Sixti IV: & Universitatum determinationem, & crebra miracula, super illa Conceptione facta; nec erat Festum Conceptionis, in tanta celebritate celebratum, tunc, sicut modò.* Imò post Maiorem, qui floruit circa Annum 1500. Accesserunt Decreta Pauli V. Gregorii XV. Alexandri VII. Declaratio Concilii Tridentini impensè faventia, puritati originali, Virginis; Accesserunt de novo multa miracula, Revelationes, Academiæ & Universitates plurimæ, Consensus ferè omnium Fidelium. Quid ergo mirum est, Patres aliquos, non invenisse, nec vidisse, quæ latebant, & non quærebantur? quàm multa nunc firmiter ut certa tenemus, quæ præteritis sæculis erant ignota, aut dubia; ut de Processione Spiritus S. à Patre & Filio; de B. Virginis immunitate à peccato veniali, & Eius Assumptione cum Corpore ad Cælestia. De creatione Animæ rationalis; de Animarum Sanctarum statim post mortem Corporis, fruitione DEI, per visionem Beatificam &c.

Patres aliqui intelligendi sunt loqui de conceptione Materiali.

Nota 3tiò. Patres, si qui sunt, qui dicunt Conceptionem Virginis non fuisse Sanctam, fuisse maculatam, & in peccato; intelligendi sunt loqui, de Conceptione prima, materiali, imperfecta: non verò de Conceptione secunda, formali, completa, perfecta. Vide dicta, sub Propositione IX.

Nota 4tò. Etsi, ut dixi suprà, nunc indubitatum sit post decla-

declarationem Concilii Tridentini, à B. Virgine, nullum unquam peccatum Actuale commissum, tamen ab eadem B. Virgine, Orationem Dominicam *Pater noster &c.* utpote à Christo Domino traditam, frequenter fuisse recitatam, nullus negabit: ut dicit Magnus Suarez Tomo 2. in 3. part: Disput: 4. Sect: 4. illa autem verba: *Dimitte nobis debita nostra,* proferebat B. Virgo, pro aliis, seu pro Universa Ecclesia, pro se verò gratias potius de acceptis beneficiis agebat, eorumque perpetuam durationem postulabat. *An B. Virgo recitavit Orationem Dominicam?*

PROPOSITIO VIII.

Constat, Sanctum Augustinum, & Sanctum Anselmum, expressè docuisse, Beatæ MARIÆ Virginis fuisse Conceptionem maculatam. *Ita Cajetanus in Tract: de Conceptione B. Virginis cap. 4.*

IMò pro veritate piæ Sententiæ stetisse Sanctum Augustinum, sufficienter constat, ex dictis sub Propositione VI.

Addo. Divus Augustinus, in lib: 5. contra Julianum. cap. 15. statuit Principium hoc. *Is, qui in adulta ætate, peccatum nullum fecit, in infantili ætate peccatum non contraxit: Et ideo Christus profectò peccatum etiam major fecisset, si parvulus habuisset.* Sed B. Virgo ab omni peccato Actuali, eti- *Rationibus ex S. Augustino desumptis probatur Immaculata conceptio*

am veniali, semper immunis fuit, ut docet idem S. Doctor libro de natura & gratia, c. 36. estque id indubitatum, apud Catholicos, (etsi olim minùs sapienter, Gregorius Ariminensis, in 2. Sententiarum, Distinct: 31. cum quibusdam aliis senserit, B. Virginem habuisse aliquando veniale peccatum Actuale) cùm hæc sit constans Ecclesiæ firmaque traditio, & Sententia. Unde dicit Concilium Tridentinum. Sess. 6. Canon: 23. *Si quis hominem semel justificatum, dixerit amplius peccare, non posse, neq; gratiam amittere, atq; ideo eum qui labitur & peccat, nunquam verè fuisse justificatum, aut contra, posse in tota vita, peccata omnia, etiam venialia vitare, nisi ex speciali DEI Privilegio, quemadmodum de B. Virgine MARIA, tenet Ecclesia, Anathema sit.* Ergo B. Virgo iuxta Augustinum, fuit immunis à labe originali.

Idem S. Doctor Tomo 9. Serm: de Assumpt: B. MARIÆ Virginis, (quem sermonem ipse S. Thomas, 3. part: Quæst: 30. Artic: 2. ad 2. & alibi, cum pluribus tribuit Sancto Augustino) dicit: *Illud Sacratissimum Corpus, de quo Christus Carnem Assumpsit, escam vermibus traditum, in communi sorde putredinis, & futurum de vermibus pulverem, quia sentire non valeo, dicere pertimesco.* Quænam causa huius pertimescentiæ Dive Augustine? Respondet ipsemet. Quia *non immeritò excipitur, quam tanta servat gratia! & attollit dignitatis prærogativa!* Quia *si voluit integram Matrem, Virginitatis servare pudore, cur non velit incorruptam à putredinis servare fœtore?* Quia *nunquid non pertinet ad benignitatem Domini, Matris servare honorem, qui legem non solvere venerat,*

sed

sed adimplere. Quia, *qui in vita, præ cæteris, illam gratiâ sui conceptus honoravit, Pium est credere, singulari salvatione, eam in morte, & speciali gratiâ honorâsse.* Quia, *putredo & vermis, humanæ est opprobrium conditionis.* Porro Rationibus his validiùs propugnari, illibatum conceptum Virginis, quis non videat?

Sanctum Anselmum, Archiepiscopum Cantuariensem (qui floruit circa Annum 1090) fuisse Patronum piæ Sententiæ, constat sufficienter, ex eius Textibus; Quorum aliquos hic appono. Libr: de Conceptione Virg: & de peccato originali. c. 18. (locus est apud Divum Thomam, in 1. Sentent: Disp: 44. q. unica, alibiq; necnon apud alios Scholasticos Theologos celebratissimus, pro hac veritate, quo Vir Sanctus asserit potuisse quidem Christum concipi, de muliere peccatrice, sed decuisse concipi de Matre purissima. *Nempe* (inquit ille) *decens erat, ut ea puritate, qua major sub DEO nequit intelligi, Virgo illa niteret, cui DEUS Pater, unicum Filium suum, quem de corde suo, æqualem sibi genitum, tanquam seipsum diligebat, ita dare disponebat, ut naturaliter esset, idemq; communis DEI Patris, & Virginis Filius, & quam ipse Filius facere sibi Matrem eligebat, & de qua Spiritus S. volebat, & operaturus erat, ut conciperetur & nasceretur ille de quo procedebat.* Sed profecto maior aliqua puritas potuisset sub DEO intelligi, si Virgo vel ad unicum momentum fœdata fuisset peccatô originali: imò re ipsa, Angeli & primi Parentes nostri, maiorem obtinuissent puritatem, quàm Beata Virgo.

S. Anselmus Defensor est piæ Sententiæ

Idem S. Anselmus in Serm: de Concept: qui etiam

continetur in Officiis approbatis à Sixto IV. & aliis Pontificibus, ait. *DEUS Angelos, aliis peccantibus, à peccato servavit; & fœminam Matrem suam futuram, ab aliorum peccatis exsortem servare non potuit? in æternitate Consilii sui, statuit Eam Dominatricem, & Reginam fieri Angelorum, & tunc Angelis inferiorem gratiam datam, in consortium conceptam, esse crederemus hominum peccatorum? Existimet hoc qui vult, argumentis suis probet, qui vult, his quæ dicimus, adversetur qui vult. Ego donec ostendat mihi DEUS, aliquid dignius excellentiâ Dominæ meæ dici posse, quæ dixi, dico, quæ scripsi non muto.*

Objectiones in cõtra solvuntur.

Neq; dicas primò. Cùm Cajetano, locô suprà citatô: Uti'q; S. Augustinus in lib: 10. super Genesim, ad literam dicit. Carnem B. Virginis, fuisse carnem peccati. Sanctus etiam Anselmus, in libro. Cur DEUS Homo c. 16. ait. *Licèt ipsa Christi Conceptio munda sit, Virgo tamen ipsa, unde assumptus est, in iniquitatibus concepta est & in peccatis concepit eam Mater ejus.* Respondetur enim, sola Caro Christi, non est Caro peccati; quia, ut dicit S. Augustinus Epist: 99. *Non est Carnali concupiscentiâ, sive seminata, sive concepta.* Caro verò B. Virginis, fuit caro peccati, non ex eo, quòd Anima illius fuerit, originali peccatô coinquinata: ast, quia Caro B. Virginis, ex concubitu processit, & formata est, in quo est voluptas, & concupiscentia, quæ licèt in coniugibus, non semper peccata sunt; sunt tamen effectus peccati originalis. Verba adducta ex lib: 2. *Cur DEUS Homo,* non sunt Sancti Anselmi, etsi ab Anselmo San-

cto scripta: sed inquirentis Discipuli, Bosonis nomine, Anselmum interrogantis; ut patet legenti illud Caput. Et certè, quis credat, S. Anselmum, eximium Doctorem & cultorem B. Virginis, censuisse Eam, non solùm in peccato conceptam, sed & natam? utiq; sciebat ab Ecclesia Universa Nativitatem Deiparæ, ut Sanctam celebrari? cùm tamen post illa verba, cap. 16. *In peccatis concepit Eam Mater ejus:* immediatè additur, *& cum originali peccato nata est, quia & ipsa in Adam peccavit, in quo omnes peccaverunt.*

Neq; dicas 2dô. Cum Neocastrio. S. Anselmus, evidenter convellit vulgò piam Sententiam, siquidem in Meditatione quadam, ad DEUM sic loquitur. *Animam Gloriosæ Virginis MARIÆ in culpa maculæ originalis creasti, sed consequenter eandem à primaria labe purgasti, & amictu munditiæ decorasti, & in Sanctitatis puritate postea confirmasti.*

Respondetur. Testimonium hoc, omnino à Neocastrio confictum esse; nec enim in libro decem Meditationum, (qui incipit *Evigila*) nec in alio Meditationum libro, cuius initium est: *Dum considero.* Nec demum in ullo libro Sancti Anselmi invenitur.

PROPO-

PROPOSITIO IX.

Divus Bernardus, Conceptionem Beatæ Virginis Immaculatam, clarissimè impugnat in sua Epistola 174, ad Canonicos Lugdunenses datâ; totusquè ibi est in reprehendendo Festo Conceptionis, tanquam Immaculatæ & Sanctæ.

Ita omnes Patroni rigidæ Sententiæ.

S. Bernardus de Imaculata Concep: quid censuit?

CОncedo, in illa Epistola, inter alia haberi hæc. *Ante Conceptum sui Sanctificari minime potuit, quoniam non erat. Sed neq; in ipso quidem Conceptu, propter peccatum, quòd inerat. Restat ut post Conceptum, in utero jam existens, Sanctificationem accepisse credatur, quæ exclusô peccatô, Sanctam fecerit Nativitatem, non tamen Conceptionem. Uno excepto Domino JESU, qui de spiritu S. conceptus fuit? de cætero universos respicit ex Adam natos, quod unus humiliter de sepiso & veraciter confitetur, in iniquitatibus, inquiens, conceptus sum, & in peccatis concepit me Mater mea. Cùm hæc itaq; se habeant, quo pacto, aut Sanctus asseretur conceptus, qui de Spiritu Sancto non est; aut festus habebitur, qui minimè Sanctus est? Libenter Gloriosa hoc honore carebit, quô vel peccatum honorari, vel falsa videtur induci Sanctitas.*

Respon-

Hucusq; Sanctus Bernardus in illa Epistola 174. Sed ad ista

RESpondetur imò. A gravissimis Theologis, ut Bellarmino, libro 4. de Amiss: Gratiæ, & statu peccati c. 16. Valentia in 3. p. Dist: 2. Quæst. 1. Puncto 2. Francisco Bivatio, Opusc: de hoc Argumento. lib: 2. §. 3. Granado, & aliis communiter; S. Bernardum in illa Epist: locutum fuisse, de Conceptione Materiali Generationis, (alio hæc nomine vocari solet, conceptio seminum, conceptio Carnis, conceptio prima imperfecta, prima formatio fætûs &c.) quæ exerceri solet in ipso concubitu Parentum, cum motu concupiscentiæ, quæ concupiscentia, ab Apostolo dicitur *peccatum* impropriè, habetq; insuper ordinariè secum, propriè dictum peccatum, nempe veniale, annexum, ratione excessûs libidinis: non autem locutum fuisse, de conceptione formali (vocari hæc etiam solet, conceptio naturarum, personæ. Conceptio 2da perfecta, animatio, infusio Animæ Rationalis, &c.) Horum Theologorum & communis Responsio, fundatur in verbis, S. Bernardi, in eodem Epist: contentis; *Nunquid potuit maritalibus osculis, & amplexibus, Sanctitas admisceri? ut simul cōcepta esset, & Sācta. Nō valuit B. Virgo ante Sācta esse, quàm esse, siquidē nō erat, antequā cōciperetur. An fortè inter amplexus maritales, Sanctitas, se ipsi conceptioni immiscuit, ut simul Sanctificata fuerit & concepta? peccatum quomodo non fuit, ubi libido non defuit? nisi fortè, quis dicat, de Spiritu S., Eam, & non de Viro fuisse conceptam, sed id hactenus inauditum.* Maritales autem amplexus, & oscula Maritalia, motus concupiscentiæ, interveniunt in concepti-

Respondetur multifariè ad Objectionē ex S. Bernardo desumptā.

one prima, non in secunda. Et ita mentem melliflui Doctoris, intellexerunt Antiqíssimi Theologi, qui S. Bernardi temporibus viciniores fuerunt. Illi enim inquirendo, An B. Virgo fuerit Sanctificata, ante animationem? Respondent negativè. Probantq; id præcipuè ex citata Epistola, Authoritate S. Bernardi. Sic facit Magnus Albertus, in 3. Dist: 3. Art. 4. Alensis, 3. p. Summæ, Quæst: 9. Membro 2. Artic: 2. S. Thomas, in 3. Distinct: 3. Quæst: 1. Art: 1. Sanctus Bonaventura, in 3. Dist: 3. Art: 1. Quæst: 1. Subtilis item Doctor, Scotus, ad obiectionem illam, ex S. Bernardo desumptam, in 3. Dis: 3. Respondet sic. *Ad Argumentum Bernardi potest Responderi; Quòd in instanti conceptionis naturæ, fuisset Sanctificatio, non à culpa, quæ tunc infuit, quia nulla fuit, sed à culpa, quæ tunc infuisset, nisi tunc, gratia illi animæ fuisset infusa. Et, si arguatur, quòd ibi fuit libido; falsum est, de conceptione naturarum, licèt posset concedi, fuisse in conceptione, & commixtione Seminum.*

2dò Respondet P. Theophilus Raynaudus, Tomo 7. fol: 147. Quòd S. Bernardus, quamvis non esset alienus, à puritate Deiparæ, eamq; foveret animo, (ut Cardinalis Baronius in Annalibus suis, ad Annum 1136. pronuntiavit) illud tamen in Lugdunensibus Canonicis improbavit, quòd Marianæ Conceptionis Festum, recenter instituerint, inconsulta Sede Apostolicâ. Ut autem Solennitatem illam dissvaderet, vel fortiùs eos urgeret, ad consulendam Apostolicam Cortynam, difficultates, quæ contra puritatem conceptionis secundæ, esse poterant, non disimulavit, nec aliter

se

se gesisse videtur, hac in parte, quàm aliqui Patres, qui in hæresis alicuius oppugnatione, nimio refellendi fervore, in contrarium errorem deflectere videntur & ulterius, quàm parsit abripi. Quod ipsum in Gregorio Neo-Cæsariensi & Dionysio Alexandrino notavit S. Basilius (de illo, Epist: 64. de hoc Epist: 41) qui non secus Dionysio accidisse ait, quàm plantatori cuipiam, qui recentis plantæ correcturus aversionem, ita immoderatè illam retorquet, ut in contrarium abducat, aberrans à medio. Idem cum Patre Raynaudo in præsenti materia, de S. Bernardo, respondet P. Perlinus Theologus celebris, & nonnulli alii.

3tiò Respondent. P. Petrus de Hoieda in Informat: pro Immaculata Conceptione, c. 14. Ægidius à Præsent: In Opere de Conceptione. Martinus de Roa. Tomo 2. singul: c. 10. Antonius Jepes, Generalis Chronicæ Benedictinæ Tomo 7. Centur: 7. & alii, multi. Rationibus à P. Hoveda, adductis, convicti, ut testatur prædictus Antonius. Respondent inquam, Epistolam illam non esse Sancti Bernardi, sed esse cuiusdam Nicolai Monachi, qui fuit S. Bernardo à Secretis & calamo. Homo quidem is erat apprimè doctus, & S. Bernardi in scribendo styli æmulus, ac ad amussim, imitator, ut refert Cardinalis Baronius Tomo 12. ad Annum 1146. Verùm simul astutissimus simulator, & insignis falsarius, utpote, qui multas Epistolas, sub nomine S. Bernardi scripsit, falsoq; Sigillô munivit, ut ipse S. Bernardus, de illo Nicolaô conqueritur, Epistolâ, 284, ad Eugenium Papam, inquiens. *Periclitati sumus in*

fratribus, & multæ literæ falsæ, sub falso Sigillo nostro in manus multorum exierunt. Et Epist: 298. *Præter libros, Denarios, & Aureos multos, in ipso exitu, ejus* (id est Nicolai) *inventa sunt apud illum sigilla tria unum ejus proprium, alterum Prioris, tertium nostrum: ipsumq; non antiquum, sed novellum, quod & ob ipsius dolos, & furtivas surreptiones, mutare nuper coactus fueram, hoc enim est, quod Vobis tacito nomine, scripsisse, me memini, quia videlicet periclitati sumus, in falsis fratribus; quis possit dicere, ad quam multas Personas, sub nomine meo, quæ voluit, scripsit? Quis mihi det ut ipsa vestra Curia, ad purum purgetur fæce mendaciorum ejus.* Porro citatam Epist: 174. esse à falsario illo Nicolao conscriptam, multis probat, Pater Hoveda, cum sat sufficienti solutione Objectionum in contra.

Mihi omnes tres Responsiones, videntur sat probabiles.

SEd demus esse omnino certum, Epistolam illam, ab ipsomet mellifluo S. Doctore conscriptam esse, sensisseq; pro tunc, nondum adulta luce huius veritatis, piæ Sententiæ oppositum, ut opinatur etiam P. Vasquez, in 3. p. Disp: 177. P. Canisius de B. Virgine lib: 1. & alii, tamen indubitatum est, si nunc inter mortales degeret prædictus Sanctus, cerneretq; à tota Ecclesia, conceptionem formalem Beatæ Virginis, ut Immaculatam & Sanctam celebrari non minùs, quàm olim Festum, & memoria Assumptionis & Nativitatis celebrabatur; legeret exceptiones Concilii Tridentini, pro omnimoda puritate B. Virginis; evolveret

veret tot Pontificum diplomata; lustraret Orbis Orthodoxi universas Academias, & tot volumina Doctorum, impensè faventia illibatæ Conceptioni Virginis, si inquam hæc omnia cerneret, evolveret, lustraret, indubitatum est, quòd ambabus manibus, piam amplecteretur Sententiam, amantissimus Deiparæ Alumnus, Divus Bernardus: quippe, qui omnes Ei Ordinis Cisterciensis Basilicas dedicavit, ut scribit Petrus Cellensis, lib: 6. Epist: 23. constatq; id ipsum ex prædicta Epist: ut dicitur, S. Bernardi, in qua de Romana Ecclesia loquens, scribit. *Ego verò, quod ab illa accepi, securus & teneo, & trado, quòd non scrupulosiùs fateor admiserim. Accepi ab Ecclesia illa, diem summa veneratione colendum, quo assumpta de sæculo nequam, Cælis quoq; intulit, celeberrimorum Festa gaudiorum. Sed & ortum Virginis didici nihilominus in Ecclesia, & ab Ecclesia, indubitanter haberi festivum, atq; Sanctum, firmissimè cum Ecclesia sentiens, in utero eam accepisse, ut Sancta prodiret. Non fallitur Sancta Ecclesia Sanctum reputans Nativitatis ejus diem.* Demum Epistolam eandem, concludit his verbis. *Quæ autem dixi, absq; præjudicio sanè dicta sint, saniùs Sapientis; Romanæ præsertim Ecclesiæ Authoritati atq; examini totum hoc, sicut & cætera, quæ ejusmodi sunt universa reservo, ipsius si quid aliter sapio, paratus judicio emendare.*

Nota 1mò. Licèt S. Bernardus agendo de Conceptione B. Virginis, absolutè asseruerit (ut vidimus suprà) quòd in Conceptione Eius (intellige prima) non defuerit libido: Subtilis verò Scotus dixerit, posse id concedi: tamen est Sententia plurimorum Theologorum inter quos est Gala-

tinus

tinus lib: 7. de Arcanis, cap. 8. Fernandez in Caput 26tum Genesis, Spinellus lib: de Throno DEI c. 18. qui docent, quòd illa Conceptio prima, contigerit sinè ulla libidinosa inordinatione; doctrinæq; huic cōsonat Revelatio S. Brigittæ lib: 1. Revelationum. c. 10. in qua B. Virgo sic loquens introducitur. *Ipse DEUS Conjugium Patris mei & Matris tanta Castitate conjunxit, ut tunc non inveniretur castius conjugium & cum sibi nuntiatum esset ab Angelo, quòd Virginem parerent, unde salus Mundi procederet, magìs voluissent mori, quàm carnali more convenire, & voluptas in eis mortua erat. Tamen pro certo dico tibi, quòd ex Charitate Divina, & ex Verbo Angeli nuntiantis, convenerunt carne, non ex concupiscentia aliqua voluptatis.* Consonat hæc doctrina & Sanctis Patribus, ut S. Ildephonso, qui in sermone de Nativitate B. MARIÆ dicit: ex Anna sterili & Patre iam sene post refrigescentem calorem & omnis ab amore libidinis discessum B. Virgo est nata. Simile quid S. Damascenus habet serm: de Nativitate Deiparæ.

Nec in materiali imaCōceptione ullū fuit peccatū.

Nota 2dò. Nicolaus Monachus, (de quo paulò suprà dictum) in Epist: sua ad Petrum Cellensem, quæ inter eiusdem Petri Epistolas habetur. lib: 9. Tomo 1. Bibliothecæ veterum Patrum habet hæc: *S. ille Bernardus, quondam Sanctorum Catalogo adscriptus, nuper est in Ecclesia Canonizat9 & ab hominū judicio exēpt9; Exēpt9 inquā est; ne de ei9 gloria dubitem9, sed nō ut min9 de ej9 dictis disputem9. Ego sic veneror B. Cōfess: Bernardū, ut laudem & amem ejus Sanctitatem, qui nec amē, nec laudem ejus opinionem, in Matris Domini Conceptionem. Et ne putes, me magìs pertinaci, quàm bonâ conscientiâ agere, q[...]*

co, audi, quid ab ipsis Cisterciensibus, vera Religione præditis, & Virginem in veritate diligentibus, acceperint de S. Bernardo, quorum nomina abscondo sub modio, ne odiosos faciam Fratrum suorum Collegio. In Clarevallensi Collegio, quidam Conversus bene Religiosus, in visu noctis, vidit Abbatem Bernardum, niveis indutum vestibus, quasi ad mamillam pectoris, furvam habere maculam. Quem ex admiratione tristior alloquens. Quid est inquit Pater, quòd nigram in Te maculam video? Et ille, Quòd de Dominæ nostræ Conceptione, scripsi non scribenda: Signum purgationis meæ, maculam in corpore porto. Frater, visa Conventui innotuit: & aliquis Fratrum, in scriptura redegit. Relatum est in Cisterciensi Generali Capitulo, & de communi Consilio scriptum incendiô periit. Petrus etiam Aureolus, Ordinis Minorum, ex Provinciali Aquitaniæ, Archiepiscopus Aquensis, floruit Annô Domini 1317. Is in 3. Sent: dist: 3. Art: 3. ait. *Bernardus dicitur illam opinionem, scilicet de conceptione maculata, retractâsse, saltem mortuus, unde dicitur quòd apparuit cuidam Monacho post mortem, cùm macula in pectore, propter illa, quæ dixerat, de Conceptione Virginis gloriosæ.* Sed apparitionem prædictam, à vero alienam esse, censent plurimi, Marianæ Innocentiæ strenui Defensores. Inter quos Joannes Maior, in 2. dist: 30. q. 4. Dionysius Carthusianus lib: de falsa macula S. Bernardi. Pater Raynaudus Tomo 7mo fol: 148. Quibus libens assentior Ratio est, Tumquia ex una parte, illam apparitionem refert absolutè ferè solus, unicus Nicolaus Monachus, homo, ut constat ex dictis suprà, insignis falsarius, & S. Bernardi, hostis. Mentionem quidem facit, illius apparationis, etiam Aureolus, sed solùm sub hoc, multùm de probabilitate, diminuente Termino, *dicitur.*

S. Bernardi apparuisse post mortem cum macula, veritati non consonat.

Ex

Ex altera verò parte, ſat congruenter oſtenſum eſt in Reſponſione prima, nihil in illa Epiſtola contineri oppoſitum, Immaculatæ formali Conceptioni: Tum quia tempore, Sancti Bernardi, qui obiit Annô 1153. non erant adeo multifaria, & adeò gravia fundamenta, pro illibato conceptu B. Virg:, ut ſunt, incipiendo præſertim ab Anno 1476. ad noſtra tempora: liberumq; tunc fuit, ſine ulla læſione conſcientiæ, ſentire & dicere contrarium piæ Sententiæ, imò rigida Sententia, etiam tempore Sancti Bonaventuræ, qui obiit Annô 1274 communiter in Schola Pariſienſi, aſſerebatur; ut conſtat ex eodem Sancto Bonaventura in 3tiũ. diſtinct: 3, Artic: 1. Quæſt: 2. Tum quia Divus Bernardus ſat clarè multis in locis tuetur illibatum Conceptum Virginis.

In ſermone enim de Privilegiis Sancti Joannis Baptiſtæ dicit: *Quicunq; de Maſſa prævaricante, Mundum ingredimur, longam reſtem originalis peccati, nobiscum trahimus; ſolus ille qui peccatum non fecit, excipitur: & quæ Eum Virginali ſui uteri Thalamo ignorans Virum, & ignorato Viro terris effudit.* Et Serm: de Nativit: *Caro MARIÆ ex Adam aſſumpta, maculam Adæ non admiſit.* Hicq; Textus appoſitus eſt in Officio Divino, approbato per Sixtum IV. Item Serm: de Aquæ ductu. *Pura* (inquit) *ſiquidem humanitas in MARIA: non modò pura ab omni contaminatione, ſed & pura, ſingularitate naturæ.*

PRO-

PROPOSITIO X.

Constat Sanctum Thomam expressè docuisse, Beatam Virginem in Originali labe Conceptam. *Ita Cajetanus in Opusculo, de Conceptione Beatæ Virginis cap: 4,*

Fateor juxta Divi Thomœ doctrinam, mihi hac in parte probatam, dicendum esset, Sententiam de Immaculata Conceptione esse hæreticam. *Ita Ferrariensis, teste Catharino lib: 1. pro Conceptione.*

CErtè, cur apud cuiusdam celeberrimi Ordinis Religiosos, Conceptio Maculata, antea inualuerit, ferè unica ratio fuit, quòd credebatur, in hac Sententia fuisse Divum Thomam. Verùm, Oppositum sat dilucidè, tum ex eius Libris ostenditur, tum ex multiplici Ratione,

Primus. Locus clarissimus habetur, & vix non radiis solaribus conscriptus in 1. Sent: dist: 44. Quæst: unica Art.3. ad 3. Ubi postquam proposuisset Art: 1. An DEUS possit aliquid meliùs facere, quàm fecit; descendit postea in par- *Angelicū Doctorē piæ Sentētiæ fuisse Defensorem probatur.*

ticulari, Quæst: 3. Quærendo An DEUS potuerit facere Humanitatem Christi, meliorem, quàm sit: & in 3. Argumento dicit: *Videtur, quòd & Beatissima Virgine, nihil meliùs possit facere DEUS, quia hæc, secundùm Anselmum, debuit eâ puritate nitere; quâ sub DEO major non potest intelligi.* Ad hoc Argumentum Respondet S. Doctor, his formalibus: *Puritas intenditur per recessum à contrario, & ideo potest aliquid creatum inveniri, quo nihil puriùs esse potest in rebus creatis, si nulla contagione peccati, inquinatum sit, & talis fuit puritas B. Virginis, quæ à peccato originali, & Actuali immunis fuit: Fuit tamen sub DEO, quatenus erat in Ea, potentia ad peccandum.* Quid evidentiùs dici poterat, pro illibata Conceptione Virginis? Unde Jllustrisimus Pater Magister Gaspar Catalan, de Monzonis, Ordinis Prædicatorum, electus Episcopus Jlerdensis, in Epistola sua ad Michàélem de Lanuza, Equitem Ordinis S. Jacobi, à Consilio Regis Catholici, eiusq; in Regno Aragoniæ, Protonotarium, Annô 1651, „5ta Septembris, scribit hæc: [Me percunctatur tua Do„minatio: An S. Thomas in aliqua parte sui Operis, do„cuit B. Virginem fuisse præservatam, à peccato originali. „Respondeo, quòd sic, ac primo in lib: 1. Sent: Dist: 44. (*Citatisq; Textibus S. Thomæ suprà relatis addit*) Talis fuit solu„tio Doctoris Angelici, in qua expressè, ac evidenter affir„mat, B. Virginem fuisse præservatam à peccato originali, „his verbis: *A peccato Originali & Actuali immunis fuit.* Nam „vox *immunis*, illam fuisse exemptam, ac præservatam ex „speciali Privilegio significat. Porro quemadmodum Di-

Tum ex ejus libris.

„vus Thomas per illud: *immunis à peccato Actuali* denotavit, „quòd DEUS ſic B. Virginem à peccato Actuali tam mor-„tali, quàm veniali, ex peculiari Privilegio præſervavit, ut „nec per unicum temporis momentum, eius labem admiſerit: „ita æquè minus dubitandum eſt, S. Doctorem per illa ver-„ba: *Immunis fuit à peccato Originali*, etiam affirmaſſe DEI „Genitricem, nec per unum inſtans, maculæ Originalis ſor-„dem agnoviſſe, ob ſpecialem DEI manutenentiam, ac præ-„rogativam, quâ ab eadem fuit præſervata, alioqui Ange-„licus Doctor, non loqueretur prudenter, aut tanquam Theo-„logus, utendo in una, ac eadem Propoſitione, verbo, *im-„munis*, cum æquivocatione, ac varietate ſignificationum: „nec meritò dixiſſet, DEUM præſervaſſe, aut exemiſſe, di-„lectiſsimam ſuam Matrem, à macula originali, ſed tantùm „exterſiſſe, iam contractam] Hucusq; ille.

Bergomenſis quidem, in *Aurea* ſua, (veriùs, plumbea) *tabula*, Reſpondet S. Thomam loquutum voluiſſe, quòd B. Virgo, peccatô originali caruerit, etſi illud contraxit antea. Verùm Reſponſio hæc nullatenus ſubſiſtit. Tum quia puritas B. Virginis, non fuiſſet tanta, ut maior in Creatis eſſe nequeat; poſſet enim eſſe maior, ſi nunquam peccaſſet. Tum quia, aliàs, puritas B. Virginis, non eſſet maior, quàm ſit puritas Infantium, etiam Hæreticorum Baptizatorum, qui poſt Baptiſmum moriuntur ſtatim: quæ omnia repugnant S. Thomæ menti, expreſſæ in illo Articulo, & alibi. S. enim Doctor in libro 1. Sent: diſtinct: 17. quæſt: 2. Articulô 4tô. dicit: *In Beata Virgine fuit depuratio* (intellige præ-ſervativa) *ab omni peccato, ideo pervenit, ad ſum-*

mam puritatis sub DEO. Et Opusc: 61. postquam asseruit DEUM effecisse Angelos: *Speculum puritatis immaculatum incoinquinatum, incontaminatum:* addit: quod ad demonstrandam magis suam infinitam potentiam, fecerit. *Speculum tersius & purius Seraphim, ac tantæ puritatis, ut purius intelligi non possit, nisi DEUS sit. Et hoc speculum est, B. Virgo, de qua S. Anselmus, lib: de Concept: c. 19. ait: Decuit ut Virgo, quam DEUS Unigenito Filio suo, præparavit in Matrem, ea puritate niteret, quâ major sub DEO nequit intelligi.* Ex his constat, S. Thomam, locutum fuisse de ea puritate, in allatis Textibus, quæ conveniat soli B. Virgini, nec ulli creaturæ puræ, præter illam. Ergo Explicatio illa Bergomensis, de mera carentia omnis peccati, pro aliquo tantùm tempore, est patenter erronea, siquidem talis mera carentia, convenit non solùm Angelis, sed omnibus etiam infantibus, post Baptismum mortuis, & aliis plurimis Sanctis. Neq; dicas testimonium illud, adeo evidenter favens piæ Sententiæ, desumptum ex 1. Sent: dist: 44: quæst: 1 Art: 3. non reperitur in una Editione Antverpiensi, cui præfuit Cosmas, Morelles. Concedo non reperiri in una illa Editione, sed reperitur in aliis omnibus editionibus, ut in Editione Romana jussu Pii V. edita: & in Editionibus Parisiensibus, Annô 1532 & 1529. nec non in Editione Veneta, Anni 1555. item in vetustissimis Manuscriptis.

2dus locus S. Thomæ, pro illibato Conceptu Virginis, est in Expositione c. 3. Epist. ad Galat: Lect: 6. ubi Editiones omnes antiquæ, sic habent: *Virum de mille unum*

repe-

reperi (nempe Christum) *qui esset sine omni peccato: Mulierem autem ex omnibus non inveni, quæ à peccato immunis esset, ad minus originali, vel veniali: excipitur purissima & omni laude dignissima Virgo MARIA.* Exceptio hæc in Editionibus modernis expuncta est: & quidem in Antverpiensi Annô 1591. à Remigio Florentino, omissa est. . Sed habetur in horum Commentariorum super Epistolas Pauli impresionibus, quæ factæ sunt Parisiis An: 1529 & 1532. ac Venetiis 1555. in alisque insuper diversis septem impresionibus antiquis.

Tertiò. In Expositione Epist: ad Rom: 5. S. Thomas ait: *Omnes in Adam peccaverunt, excepta B. Virgine, quæ nullam contraxit maculam Originalis peccati;* Ut habetur in Antiquo Originali manuscripto Codice, Operum Sancti Thomæ, super Epistolas S. Pauli, reperto in Bibliotheca Cardinalis Sfortiæ An: 1623. & per Cardinalem de Trexo, exhibito, Urbano VIII. Pontifex autem illa verba legens, & intelligens ea, non inveniri in novis Editionibus, vehementer admiratus muniendo se signo Crucis, dixit: Res est magni momenti, ac consideratione digna, mihique magnam novitatem & admirationem attulit: Vide P. Eusebium, in lib: Exceptionum Concilii Triden: c. 21. Porro Commentaria, in Epistolas Sancti Pauli, scripsit Divus Thomas, post Summam suæ Theologiæ: Unde si quid contrarium piæ Sententiæ reperitur in Summa, id correxisse videtur Sanctus Thomas in his Commentariis.

4tò. In prima inpresione Opusculorum S. Thomæ, Opusc: 8. in Expositione Salutationis Angelicæ, ut videre

est in Exemplaribus existentibus in Monasterio Patrum S. Brigittæ, in Ducatu Cliviensi, & apud Conventuales Colonienses, exstant hæc verba: *Quantum ad puritatem, B. Virgo, non solùm fuit pura in se, sed etiam procuravit puritatem aliis, ipsa enim purissima fuit, quantum ad omnem culpam, quia nec Originale, nec mortale, nec veniale peccatum incurrit.* Et sic etiam reperitur in diversis Originalibus manuscriptis, uno existente in Bibliotheca Regia Parisiensi, altero, in Monasterio Parcensi Præmonstratensium, prope Lovanium, & aliis pluribus. Sicq; hoc testimonium Divi Thomæ citat Pater Salmeron (unus ex decem primis Patribus Societatis JESU, obiit Annô 1585) in Epist: ad Roman: disp: 51, affirmatq; Cardinalem Turrecrematam, Nobilissimum Thomistam, verba citata esse Divi Thomæ, proprio suo calculo confirmâsse. Pater Canisius lib: 1. de B. Virgine, c. 6. Bernardinus de Bustis, in Officio, de Conceptione, 8. die, Lect: 1. Et en nunc modò sunt ea Verba truncata, sed contraria planè Sententia exarata legitur, in illo Divi Thomæ Opusculo.

Doctor Angelicus, dum Neapoli ad Imaginem Crucifixi vehementiùs oraret, audivit vocem hanc: *Bene scripsisti de me Thoma.* Verùm ex hucusq; dictis constat sat sufficienter, Divum Thomam, etiam de pretiosissima DEI Parente, bene scripsisse.

Tum Ratione multifaria.

Probatur id ipsum 2do multiplici ratione Sanctum Thomam Suffragari Immaculatæ Conceptioni.

Primò. Quia aliàs invalidæ forent omnes Rationes, quas affert S. Thomas 1. p. q. 27. art: 4. pro adstruenda immunit-

munitate B. Virginis, ab omni culpa, etiam veniali, Rationes enim eius sunt istæ: Quia (inquit ille) Virgo non fuisset idonea Mater Dei, si peccasset aliquando. Tum quia honor Parentum redundat in Prolem, iuxta illud Proverb: 7. *Gloria Filiorum Patres eorum.* Unde & per oppositum, ignominia Matris. ad Filium redundasset. Tum quia singularem affinitatem habuit ad Christum, qui ab ea carnem accepit. Dicitur autem 2. ad Corinth: 6. *Quæ Conventio Christi ad Belial?* Tum etiam quia singulari modo DEUS Filius in illa habitavit: & ideo simpliciter fatendum est, quòd B. Virgo nullum Actuale peccatum commisit, nec mortale, nec veniale; ut sic in ea impleatur, quod dicitur Cant: 4. *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* Hucusque S. Doctor. Sed hæ allatæ eædem Rationes, multòmagis evincunt non fuisse in B. Virgine peccatum originale; quia non fuisset idonea Mater DEI: Tum quia magis redundat dedecus in Filium ex peccato originali, quàm ex Actuali; peccatum enim Actuale, non est ex se natum, à Parentibus transfundi in Filium; secundum illud Ezechielis 15. *Filius non portabit iniquitatem Patris sui:* peccatum verò originale ad hanc transfusionem est ex se natum. Tum quia peccatum originale, multò fortius, Maternam cum Filio unitatem sustulisset, utpote mortale, quàm veniale Actuale. Tum quia peior longè est macula peccati originalis, quàm venialis: imò S. Thomas 1.2. q. 89. Art: 1. in Corpore ait: *Propriè loquendo, peccatum veniale non causat maculam in Anima.* Imò est probabilis Sententia aliquorum Theologorum ut Francisci Martini

Car-

Carmelitæ (qui Doctor Theologiæ Parisiis creatus fuit Anno 1390) Tract: 5. libri de Immaculata Concept: Suarez, Tomo 2. in 3. p. D. 3. S. 5. peccatum originale maioris esse malitiæ, quàm Actuale mortale. Vide sub Propositione II. fol: 23.

Ergo si propter Rationes superiùs recensitas, ex mente S. Thomæ, non fuit ullum peccatum veniale, multô magis originale non fuit in Beata Virgine.

Tum testimoniô Celebriũ Thomistarum

2dò. Tum quia S. Thomam esse Defensorem piæ Sententiæ multi celebres Thomistæ, in libris à se editis, palam testati sunt, ut Catharinus Episcopus Compsæ, Hieronymus Lanuza, Episcopus Balbastrensis & Albaracinus, Gaspar Catalan Episcopus Jlerdensis. Vide suprà fol: 66. Item Jacobus Hochstraten, Sacræ Theologiæ Doctor, & Inquisitor, & alii plurimi. Tum quia in Sacro Ordine Prædicatorum licèt omnes Doctores, posteriores Sancto Thoma, Juramentô se obstringant, ad defendendas Sententias Doctoris sui Angelici, tamen ex illorum numero plurimi (ut constat ex dictis & constabit etiam ex iis quæ habentur sub Propositione XXXVII) palam acerrimè propugnârunt, piam Sententiam, adeoq; idem sensisse censuerunt Divum Thomam: aliàs periurii fuissent; quod, quis de tantis totq; viris pietate & doctrinâ conspicuis dicere audeat?

Tum quia, ut refert Bernardus de Bustis, sermone 3. de Conceptione, Joannes de Carth: in Homilia de Arcanis Deiparæ, Doctor Bartholomæus delos Rios, Au-

gusti-

gustinianus, in Horizonte Mariano, P. Nierembergius, & alii, Frontino Episcopo Pictaviensi, miranti, quòd S. Thomas peccatum originale B. Virgini adscripsisset, apparuisse Angelicum Doctorem, & dixisse: *Scias Episcope, quòd solùm respectum habui ad Divinum statutum, quòd B. Virgo peccatum originale contrahere debuerat, nisi per Filium suum fuisset præservata, sed DEI Filius Matrem suam, ab originali macula præservavit.* Hæc omnia Vicarius ipsius Episcopi (inquit Bernardus de Bustis) fidelissimè exposuit, asserens se à præfato Domino Episcopo hanc visionem propriis auribus audisse. Item, idem S. Doctor, apparens Venerabili Virgini Marinæ de Escobar, appellans Conceptionem B. Virginis Sanctissimam, dixit. *Non placere sibi illos, qui diffitentur B. Virginem sine labe conceptam, putantes inde sibi aliquem cultum & obsequium præstari* Idq; ipsum Religiosis sui Ordinis significari voluit, ut scribitur in lib; 4. vitæ hujus præclaræ Virginis capite 30.

Accedit. Quia Divus Thomas, singulari pretiô, & amore prosecutus est Præceptores suos, Alexandrum Alensem, & Abertum Magnum; hi verò asseruerunt, B. Virginem esse sine labe conceptam. Alensis enim in Commentariis suis in Lucam ad Evangelium super *Missus est* ait: *In Diva Virgine, fuit Universalis carentia culpæ, fuitq; B. Virgo sine ullo væ.* Et super illud Cant: *Magnificat.* dicit: *Dominus fecit B. Virginem, triumphare de Principe Dæmonum.* Genesis 3. *Ipsa conteret Caput tuum.* Moriens autem sic allocutus Deiparam; *Tota pulchra es amica mea, & neq; cri-*

ginalis, neq; Actualis macula est in te; in quo dicto etiam piissimè Animam efflavit. Albertus verò Magnus cuius fuit Discipulus S. Thomas & Auditor diligens per novem annos integros, in lib: de laudibus Mariæ inquit: *Hæc Virgo sola à communi Regula excipitur. Omnes in Adam peccaverunt.* Idem Doctor Magnus in Explicatione Evangelii S. Lucæ, enumerando multa Væ, à quibus libera fuit B. Virgo, suprà omne genus humanum, ait: *Est aliud triplex væ, scilicet culpæ, pænæ, ignorantiæ, Væ culpæ, est triplex, scilicet originalis, Actualis Mortalis, venialis, sine isto multiplici væ, fuit B. Virgo.* Ergo censendum est, S. Thomam idem hoc in passu sensisse cum Alensi & Alberto.

Omitto: Quòd Joannes Vitalis Cardinalis (qui floruit Annô 1312) in Tract: de Conceptione, refert se vidisse librum Retractationum S. Thomæ, de eo, quod dixerat in 3. Sententiarum, contra Conceptionem Matris DEI. Idem testantur alii Viri graves, se nempe vidisse librum Retractationū, in quo scilicet ad imitationem S. Augustini, opiniones aliquas & dicta retractavit, & inter has, Opinionem de Concep: B. Virginis in peccato originali. Aut veriùs Angelicus Doctor, suam clariùs explanavit mentem, & indubitatam fecit pro illibato conceptu Virginis. Dixi. *Omitto.* Conceditur enim Librum fuisse Retractationum: sed an ille Liber verè S. Thomæ, incertum est. Imò P. Raynaudus Tomo 11. suorum Operum, mihi fol: 265, ait. *Palinodiam illam esse confictam, non est dubitandum.*

Neq; dicas imò. S. Thomas, 1,2. q. 81, Art: 3. cui

Titulus. *Utrum peccatum primi Parentis, transeat per originem in omnes homines?* In Corpore illius Articuli habet hæc: *Dicendum, quòd secundùm Fidem Catholicam, firmiter est tenendum, quòd omnes homines; præter solum Christum ex Adam derivati, peccatum originale ex Adam contrahunt, alioquin non omnes indigerent Redemptione, quæ est per Christum, quod est erroneum.* Probatq́ paulò superiùs id ipsum, ex verbis Apostoli ad Rom: 5. *Mors in omnes pertransit, in quo omnes peccaverunt.* Ergo iuxta S. Thomam, secundùm fidem Catholicam, firmiter est tenendum B. Virginem labe originali fuisse infectam, & lege illa comprehendi; *Omnes in Adam peccaverunt.* Respondetur. Fateor hæc legi apud S. Thomam, sed Eum etiam ipsimet nonnulli celebres Thomistæ, ut Caietanus, Joannes à S. Thoma, Franciscus Arauxo &c. Sat bene explicant, locutum scilicet fuisse S. Thomam de Conceptione ordinaria, exclusô speciali Privilegiô vel de debito peccati, non de ipso peccato originali. Et certè Explicatio eiusmodi adhibenda est, aliàs Propositio illa Divi Thomæ crudè accepta dissonaret Concilio Tridentino, quod Sess. 5. agendo de peccato originali, declaravit, Universalibus illis Propositionibus *Omnes in Adam peccaverunt &c.* Non comprehendi B. Virginem, illisq́ salvis, posse agnosci Conceptionem B. Virginis Immaculatam. Dissonaret item declarationibus Summorũ Pontificum, Sixti IV, Pauli III, Clementis VIII, Pauli V, Gregorii IV, Alexandri VII, &c.

Desumptis Objectionib9 ex S. Thomæ libris, satsit.

Neq; dicas 2dò. Utiq́ S. Thomas clarissimè in 3, Senten: dist: 3. Art: 1. dicit: *Sanctificatio B. Virginis non potuit*

esse decenter ante infusionem Animæ, quia nondum gratiæ capax erat. Sed nec in ipso instanti infusionis, ut scilicet per gratiam tunc sibi infusam præservaretur, ne culpam Originalem incurreret. Nam Christus hoc singulariter in humano genere habuit, ut Redemptione non indigeret, quia Caput Nostrum est: sed aliis omnibus convenit redimi per ipsum: Hoc autem esse non posset, si aliqua alia anima inveniretur, quæ nunquam maculâ peccati infecta fuisset: & ideo nec B. Virgini, nec alicui Sanctorum hoc concessum est, præterquam Christo. Ergo non censuit S. Thomas, B. Virginem sine labe esse Conceptam. Respondet enim ad hanc Obiectionem Cardinalis Sfondrati, illam Sententiam Divi Thomæ vitiatam & suppositam esse; Probatq; id inter alia ex eo, Quia ipse Vincentius Bandellus, Generalis Ordinis Sacri Prædicatorum, decretoria verba hæc: *In ipso instanti infusionis*, non ponit in Opere impresso Ferrariæ, An: 1501: Neq; Nicolaus Eymericus in libro, quem edidit A: 1395. Pater verò Nicolaus Cichovius, Vir in Scientiis altioribus, & Religiosa animi demissione, nulli, suo tempore in Polonia secundus, in Eruditissimo suo libello, cui Titulus: *Angelici Doctoris de B Virgine Immaculata Conceptione Sententia.* c. 5. Respondet primò, se dubitare, an non ea verba: *Neq; in ipso instanti &c.* ex margine, in Textum irrepserint; recensetq; multiplices huius dubitationis suæ rationes congruas, quas ibidem videre licet. 2dò Respondet. Quòd S. Doctor, in ipsa unione & infusione animæ, agnoverit in B. Virgine, prius fuisse hominis esse, & esse personæ obnoxiæ contrahendæ Originis maculæ, quàm infusionem gratiæ: quæ nonnisi in 2do instanti naturæ infusa sit:

nullo

nullo modo tamen probari potest, S. Doctorem sensisse, in animatione Deiparæ, prius tempore ab Eius anima actu fuisse peccatum contractum, quàm Ei infusa fuerit gratia Sanctificans. Quocirca hoc instans infusionis non est censendum esse instans temporis, sed naturæ, atq; ita nihil contra piam Sententiam facit; præsertim, quòd nullibi de hoc, S. Doctor ex professo egerit: nullibi id docuerit per se; nullibi probaverit: nullam, quæ in contrarium afferri possit, Obiectionem, solverit: sed (si hæc verba eius sunt, quæ ex 3. dist: afferuntur) dicta sunt obiter, qer accidens, & per modum accessorii incidentis: ut ideo videantur posthabenda clariori Angelici Doctoris doctrinæ, qui alicubi clarè profitetur, Deiparam ita fuisse immunem, & ita puram à peccato Originali & actuali, ut solâ potentiâ deficiendi, puritate Divinâ fuerit inferior: alicubi multis & solidis rationibus, omne ab eius anima submovet peccatum.

Neq; dicas 3tiò. Sunt & alii Angelici Doctoris plurimi Textus, in quibus dicit Nostræ Sententiæ contrarium. Respondetur, nullus exstat S. Thomæ Textus (supposito, quòd non sit corruptus vel suppositus) qui prorsus militet contra piam Sententiam, omnes enim ferè, qui afferri solent, in contra, explicari congruè possunt & debent de Conceptione Corporis B. Virginis, non verò ipsius animæ, seu de Conceptu eius generationis, non animationis, ut dilucidè deducit P. Cichovius in citato libello,

PRO-

PROPOSITIO XI.

Dicere, quòd Sanctus Thomas & alii Sancti ac prisci Doctores, (qui asserunt Beatam Virginem, cum originali peccato Conceptam) si nunc essent, dicerent oppositum: Glossa hæc, stultitia est. Hancq́ ego Glossam, ita veram putaverim, quemadmodũ verum puto, quòd si Christus nunc in terris conversaretur, mutaret doctrinam fidei suæ, ut conformaret se populis. *Cajetanus in Opusc: de Concept: B. Virginis, cap. 4. ad finem.*

Asserere, quòd S. Thomas, suã de Conceptione B. Virginis mutaret Sententiã, si modo viveret, frivolũ est, & sine fundamẽto cõiecturare. *F. Petrus Maytinox in Thesib9 Lovanii, die 23. Iulii, Añ: 1655, propugnatis, Thesi 24.*

PRopositiones dictas, à vero multum deflectere asserunt non solùm gravissimi Theologi cum eximio Doctore, Pa-

Patre Suarez, Tomo 2. in 3. p. Comment: in q. 27. Art: 2. Sed etiam magnæ Authoritatis, nonnulli ipsimet Thomistæ, inter quos S. Ludovicus, Bertrandus; hic enim dicere solebat: *Si Antiqui Patres modò viverent, dicerent scriberentq; id, quod nos sentimus, de Immaculata Reginæ Cæli Conceptione.* ut testatur ex eodem Ordine Prædicatorum Vincentius Justinianus Antistius, in Addit: ad vitam Eiusdem, cap. ultimo. Huius Pronuntiati à Divo Bertrando, frequenter inculcati, motiva cùm inquirerent nonnulli, satisfecit eorum desiderio, dictus Vincentius in suo Aureo Tractatu in duos de viginti paragraphos distribributo. Hocq; ipsum celebris Thomista, Frater Joannes à S. Thoma, in 1. part: Disput: 2. Prooemiali Art: 2. etiam postea solidè evicit, ex ipsomet Angelico Doctore, qui 3. p. q. 27. Art: 1. ait: *Ad tertium dicendum, quòd licèt Romana Ecclesia, Conceptionem Beatæ Virginis non celebret, tolerat tamen consvetudinem aliquarum Ecclesiarum illud Festum celebrantium; unde talis celebritas non est totaliter reprobanda.* Si ergo (inquit prædictus Thomista) non est reprobanda celebritas Festi Conceptionis, quia Ecclesia Romana illud tolerabat; cùm modò eadem Ecclesia, non solùm toleret, sed etiam positivè præcipiat, celebrari tale Festum, illudq; magnis favoribus prosequatur, loquendo in via S. Thomæ, oportet vice versa de his Sententiis censere, & Divus Thomas, sic censeret. Præsertim cùm ex hoc probet B. Virginem esse sine peccato natam, quia eius festivitas celebratur ab Ecclesia Romana. Ergo pariter probaret B. Virginem sine peccato fuisse con-

Improbant dictas Propositiones ipsi celebres Thomistæ.

Ex ipsoq; Angelico Doctore refellūtur multipliciter

ceptam

ceptam, si videret eius Conceptionem, nunc celebrari solennissimè à tota Ecclesia.

Accedit imò. Quòd idem Sanctus Doctor 2.2. q. 10. Art: 12. in Corpore dicat: *Dicendum, quòd maximam Authoritatem habet Ecclesiæ consvetudo, quæ in omnibus, est imitanda, quia & ipsa Catholicorum Doctorum doctrina, ab Ecclesia Authoritatem habet. Unde magìs est standum Authoritati Ecclesiæ, quàm Augustini vel Hieronymi.* Ergo ex mente Sancti Thomæ, prævalere debet aliis, illa Sententia, quæ pro se Authoritatem Ecclesiæ habet. Certum verò est, quòd pia Sententia habet pro se Authoritatem Ecclesiæ, utpote, celebrantis Conceptionem ut Sanctam, habet pro se, tot summos Pontfices, Academias omnes, consensumq; omnium ferè fidelium, plurimasq; alias validas rationes, facileq; in contra oppositæ solvuntur.

Accedit 2dò. Quia Angelicus Doctor, summè semper proclivis fuit, in Ecclesiæ Romanæ iudicium. Unde Joanes XXII in Bulla eius Canonizationis, habet hæc, de hoc Sancto. *Tanquam fidelis servus, & prudens, non pertinax, non proprio sensui, aut prudentiæ insistens, & nulla de se, scientiæ suæ opinione superbus, sapienter atq; humiliter, omnem suam, verbô, vel scriptô, doctrinam, ad Ecclesiæ fidei normam fideli devotione traduxit.* Quantæ item demissionis & docibilitatis fuerit, colligi potest, etiam ex hoc. Cùm, aliquando Officio Lectoris, ad mensam fungens, syllabam rectè pronuntiasset, & de ipsa à Præfecto Lectionis malè fuisset admonitus, magna animi demissione, à recta pronuntiatione discedens, sinistræ correctioni se se subiecit, atq; confirma-

Insigne demissionis Exemplum in S. Thoma.

firma-

formavit: cumque ab amicis interrogatus fuisset: cur malè pronuntiasset? scitè & humiliter respondit; *Nihil aut parum interest, syllabam brevem, aut longam, contra leges Prosodiæ facere; refert verò quàm plurimum, sese omnino Superiori conformare, atq; ei judicium submittere.* Et quomodo prudenter etiam vel dubitari potest, S. Thomam, si modò in vivis foret, & ab Ecclesia Romana, Deiparæ Conceptionem Sanctam, celebrari tam solenniter cerneret, Opinionem suam, si sua fuit, non fore mutaturum? Syllabam malè corigenti, iudiciū suum submisit, & tot Summis Pontificibus, Conciliocp Tridentino bene de Honore Virginis admonenti, non subiiciendum iudicaret?

Quod de Angelico Doctore dictum est, idem de aliis Sacris Doctoribus judicium esto.

REctissimè Joannes de Ferrario, Doctor Parisiensis, & Generalis Magister quadragesimus secundus, celeberrimi Ordinis Prædicatorum (obiit is An: 1538) *Dicere solebat,* (ut testatur ex eodem Sacro Ordine Ambrosius Catharinus in Disp: ad Concil: Trident: p. 1.) *Antiquiores Magistros, quantò magìs docti & quantò magìs Sancti essent, tantò magìs etiam Sententiam de Concept: Beatæ Virginis ultro amplexaturos, non quidem sectantes alios; sed cunctos illi antevertentes animo, multò promptiore, ac propensiore, pro Gloria Matris D E I.*

Notabile dictum Primarii Thomistæ.

PROPOSITIO XII.

Opinio, tenens Beatam Virginem, in instanti infusionis animæ fuisse Sanctificatam, tempore Sancti Thomæ, fuit inopinabilis. *Ita Cajetanus in 3tia. p. Summæ quæst: 27. Art: 2.*

Ecclesia tempore Sancti Thomæ, Sententiam vulgo piam, tolerabat; Sententiam autẽ ei oppositam asserebat. *Ita Joannes à S. Thoma in 1. p. Dis. 2.*

QUomodonã opinio illa fuit inopinabilis, tempore S. Thomæ (qui obiit An: 1274. mense Julio, Ætatis suæ 50) Siquidem Patres longè ante S. Thomam, Latini & Græci illam Sententiam docebant, colebatq; Ecclesia Græca, ante Annos mille ducentos, Festum Immaculatæ Conceptionis; In Anglia verò & Gallia saltem ante Annos sexcentos idem Festum colebatur? Ut ostensum sub Propositione XXV.

Ex his etiam constat, falli Joannem à S. Thoma, in sua Propositione. Concedo tamen, quòd tempore Sancti Thomæ toleraverit Ecclesia Latina, Festum Conceptionis, iu

in aliquibus Ecclesiis celebrari solitum, ut constat ex Divo Thoma, in 3. p. q. 22. Art: 2. ad 3. Concedo item, quòd tempore eiusdem S. Thomæ, communiter in schola Parisiensi asserebatur, B. Virginem fuisse in peccato originali conceptam, ut constat ex S. Bonaventura (Divo Thomæ amicissimo, & eodem Anno, quo S. Thomas, mortuo) in 3. dist: 3. Art: 1. quæst: 2. Si quæratur cur nam fuerit illa Sententia communis? Respondet Adm: R: P. Thyrsus Gonzales in suo Eruditissimo Tract: de Immac: Concep: Disp: 2. Sect: 14. id factum fuisse ob triplicem Rationem. Primò. Quia illi Doctores, existimabant magis conformem hanc Sententiam menti Ecclesiæ Romanæ, quæ noluerat eousq; admittere Festum Concep:, licèt illud toleraret, in Ecclesiis quibusdam particularibus, per Angliam, Galliam, Germaniam, Nortmaniam. 2dò. Quia Mauritius, Episcopus Parisiensis prohibuerat Annô 1175. ne Festum Conceptionis B. Virginis celebraretur in Ecclesia Parisiensi. 3tiò. Quia eo tempore Doctores Parisienses censuraverant Sententiam piam; quæ prohibitio duravit, quousq; Subtilis Joannes Dūs, vulgò Scot9, evocat9 Oxoniô ex Anglia, Parisios, ita præclarè defendit in Parisiensi Academia, præsentibus Legatis Pontificiis, piam Sententiam, ut eam persvaserit Doctoribus Parisiensibus, & quidem ita eam persvasit intensè, ut ante Annum 1346, Theologica Facultas Parisiensis decreverit, ne oppositum piæ Sententiæ, publicè in scholis legi posit: postea verò Annô 1497, legem statuit, ut nullus deinceps Lauream, & Gradum Do-

Cur tempore S. Thomæ Parisiis docebatur oppositū piæ Sentētiæ.

Subtilis Doctoris Scoti efficacia, in persvadenda pia Sententia.

ctoris vel Magiſtri capeſſeret, quin prius Immaculatam Conceptionem, à ſe acerrimè defendendam, Jureiurando promiſiſſet; ut præter alios ſcribit Spondanus Epiſcopus Apamiarum in Gallia. Ideo autem Mauritus prohibuerat Feſtum Conceptionis celebrari, & Academia Pariſienſis cenſuraverat Sententiam piam, quia cùm viderent Conceptionem celebrari Octavâ Decembris, & ab illo die, usque ad octavam Septembris, quo die celebratur Nativitas Beatæ Virginis, ſolùm novem Menſes numerantur, qui regulariter tranſire debent, à die Materialis Conceptionis fætûs in utero, ad diem Nativitatis ex Utero; cenſebant, idem eſſe, colere eo die Conceptionem Beatæ Virginis, ac colere tanquam Sanctam Conceptionem carnalem Eius. Et in hac opinione iuxta multos fuit & Sanctus Bernardus; hoc autem erroneum eſt. Licèt enim etiam in materiali carnali prima Conceptione B. Virginis, iuxta nonnullos Theologos (quibus conſonat revelatio Sanctæ Brigittæ & aliqui Patres, ut dictum ſuprà ſub Propoſitione IX, fol: 64) nullum fuerit peccatum; tamen conſtat evidenter ex Bulla Alexandri VII, coli ab Eccleſia Conceptionem B. Virginis formalem. Vide hanc Alexandri VII pro Coronide ad finem libri huius poſitam Bullam à numero 1. ad 2. & à num: 10. ad 14. Vide etiam dicta ſub Propoſitione IX. & ſub Propoſit: XXV.

Cur Mauritius Epiſcopus prohibuit Feſtum Conceptionis celebrari?

PRO-

PROPOSITIO XIII.

Fateor, quòd pia esset credulitas, sentire, quòd Beatæ Virgini, quidquid gratiæ, sub Christo tamen conferri potuit ad Actualem munditiem, à peccati macula, collatum est; nisi Sanctorum Auctoritates obstarent. *Ita Cajetanus in Tract: de Concep.' cap.' 5.*

AUctoritas Sanctorum non modò non obstat, sed firmiter roborat illam piam credulitatem. Utique S. Anselmus, lib, de Conceptione B. Virginis c. 18. scripsit? *Decens erat ut ea puritate qua major sub DEO nequit intelligi, B. Virgo niteret.* Quod dictum S. Anselmi, approbat Divus Thomas in 1. Senten: dist: 44. Quæstione unica. Et certè non decebat, ut Mater DEI, Regina Angelorum, niteret minori puritate, quàm Cælestes Spiritus. Et Sanctus Thomas locô citatô de suo addit. *Puritas intenditur per recessum à contrario, & ideo potest aliquid creatum inveniri, quô nihil purius esse potest in rebus creatis, si nulla peccati contagione inquinatum sit, & talis fuit puritas B. Virginis.*

S. Anselmus & S. Thomas de Villanova docent oppositum dictæ Propositioni.

S. Thomas de Villanova, Archiepiscopus Valenti-

nus Serm: 2. de Nativ: B. Virginis ait. *Quænam obsecro, pulchritudo? quænam Virtus? quænam gratia? quæ gloria Matri DEI non congruit? Solve cogitationibus habenas, dilata intellectui fimbrias, & describe apud te in animo Virginem quandam purissimam, prudentissimam, pulcherrimam, devotissimam, humillimam, mitissimam, omni gratia plenam, omni Sanctitate pollentem, omnibus Virtutibus ornatam, omnibus charismatibus decoratam, DEO gratissimam. Quantum potes, tantum auge: quantum vales, tantum aude; Major est ista Virgo, Superior est Virgo ista. Non Eam Spiritus S. literis descripsit, sed tibi Eam animo depingendam reliquit, ut intelligas, nihil gratiæ aut perfectionum, aut gloriæ, quam animus in pura Creatura concipere possit, illi defuisse, imò re ipsa omnem intellectum superâsse.*

Ad majorem enervationem Propositionis XIII.

Quàm intensa fuerit gratia Sāctificās B. Virginis in Conceptione?

NOTA primò. Ex Doctore Eximio Francisco Suarez Tomo 2. in 3. p. S. Thomæ, disput: 3. Sect: 2. Gratiam Sanctificantem B. Virgini in sua animatione collatam, intensiorem fuisse, quàm fuerit suprema gratia, in qua singuli Angeli & homines, consumantur.

Probaturq́; id imò ex Psalmo 86. *Fundamenta ejus in montibus Sanctis*: quia fundamenta Sanctitatis Virginis posita fuerant, ubi alii Sancti consumantur. Quia *diligit Dominus portas Sion super omnia Tabernacula Jacob.* Neq; mirum, quia *Altissimus qui Eam fundavit, in Ea factus est homo.* Licet enim in mystico sensu argumentari, præsertim, cùm

Eccle-

Ecclesia huiusmodi scripturas B. Virgini accommodet. Et in eundem sensum videtur S. Gregorius, lib: 1. Reg: c. 1. explicare illud Isaiæ 2. *Et erit præparatus mons Domini in vertice montium. Potest* (inquit) *hujus montis nomine, B. Virgo designari.* In Vertice autem montium fuisse, intelligi potest, quia gratia, quæ aliis fuit finis, & terminus, illi initum ac fundamentum fuisse videtur.

Probatur 2dò. Quia Divus Thomas in 3, p. q. 27. Art: 5. dicit, *B. Virgo MARIA, propinquissima principio gratiæ Christo fuit secundùm humanitatem, quia ex Ea accepit humanam naturam, & ideo præ cæteris majorem debuit à Christo, gratiæ plenitudinem obtinere.*

Confirmatur hæc Ratio ex S. Laurentio Justiniano Serm: de Nativ: B. Virginis. Quia B, Virgo in instanti suæ Sanctificationis, plus amabatur à VERBO, quàm ullus Angelus, vel homo. Sed gratia respondet amori, & est quasi obiectum eius. Ergo maior gratia illi data fuit, quàm habuerunt Angeli etiam Beati. Maior patet quia ex illo instanti amabat illam VERBUM, ut futuram sui Matrem. Totus autem hic Amor debetur Matri, & tota hæc perfectio gratiæ, optimè quadrat cum tanta dignitate. Unde eleganter S. Petrus Damiani Serm: de Annuntiat: dixit. *Attende Seraphim, & videbis, quidquid majus est, minus Virgine, solumq; Opificem, Opus istud supergredi.* Et S. Vincentius Ferrerius, Serm: 1. de Nativitate MARIÆ, apertè tenet hanc Sententiam, dicens: fuisse Sanctificatam Virginem in Utero Matris, supra omnes Sanctos

ctos, & supra omnes Angelos; accommodans illud Psalmi 41. *Fluminis impetus, lætificat Civitatem DEI.* Hucusq; Doctor Eximius Franciscus Suarez.

Quàm intensa item fuit gratia B. Virginis in termino vitæ ejs temporalis?

NOTA 2dò. Idem magnus Suarez, dicit Tomo 2. in 3. p. disp: 18, Sect: 4, Quòd Deiparæ gratia Sanctificans in viæ termino, consequenter & Eius gloria in Cælis, superaverit Omnium Sanctorum Angelorum gratiam in unum acervum, mente congregatum. Sententiam hanc Suarii, plurimi Sapientissimi Theologi sunt secuti, ut Valentia 3. p. dis: 2, q. 1. p. 5. Cornelius à Lapide, in c. 31. Proverb: Salazar, Henriquez, Barradias, Morawski, Spinellus &c. colligiturq; Veritas huius Sententiæ, Tum ex Sanctis Patribus, quos allegat P. Suarez, Tum quia Matris DEI Dignitas, omnes Sanctorum Omnium & Angelorum Dignitates, licèt in unum coniungantur, superat. Ergo & Gratia Dignitati tantæ respondens, necnon & gloria Cælestis, omnes gratias, & gloriam, etsi in unũ copulentur, superabat. Tum quia, B. Virgo P. Martino Guttierez facta spectabilis, gratias ei egit, quòd hortatu ipsius, illam Sententiam docuerit Franciscus Suarez. Probabilis item est doctrina nonnullorum gravissimorum Theologorum, ut P. Joannis Morawski, Thomæ Młodzianowski &c. in primo statim instanti suæ Conceptionis, fuisse in illa excessum istum gratiæ. Multùm item probabile est, quòd cum gratia Sanctificante, infuderit illi DEUS Scientias, & in eadem mensura, cum gratia, habitus supernaturales, Virtutum omnium Theologicarum, & moralium. Habuerit insuper tunc usum rationis, & liberi arbitrii. Quin etiam non improbabile est, Eam tunc ad videndum intuitivè DEUM, elevatam fuisse.

Aliis etiam donis ornata B. Virgo in instanti Conceptionis fuit.

PRO-

PROPOSITIO XIV.

Opinio, quæ negat Beatam Virginem ſine labe Conceptam, in ſinu Sanctorum & Sacrorum Doctorum priſcorum quieſcit. *Ita Caſetanus in Tract: de Conceptione B. Virginis c. 5.*

COncedo, Opinionem illam quieſcere, quia illi rigoriſsimum ſilentium impoſitum eſt, à Summis Pontificibus. Annô enim 1617. Sacra Congregatio Romana, & Univerſalis Inquiſitionis, coram Sanctiſsimo D. N. Paulo V. eoq; approbante, Decretum incipiens. *Sanctiſſimus Dominus*, edidit, in quo ſub graviſsimis pœnis prohibetur, ne quiſpiā in publicis Cōcionib9, Lectionib9, Cōcluſionibus, & aliis quibuscunq; Actibus publicis, aſſerere audeat, B. Virginem fuiſſe conceptam cum peccato originali. Gregorius item XV, Annô 1622. Conſtitutione incipiente *Sanctiſſimus Dominus.* præcepit, ut *neq; in ſermonibus & ſcriptis privatis, quispiam audeat aſſerere, quòd eadem B. Virgo fuerit concepta cum peccato originali, nec de hac Opinione affirmativa, aliquomodo agere, ſeu tractare;* Conſtitutionem hanc, & Decretum illud Sacræ Congregationis innovavit Alexander VII. Vide à numero 4to ad num: 18. Bullam Eius, quæ exſtat infrà poſt XL Propoſitionem enervatam.

Siletiū quàm rigoroſum, impoſitum eſt opinioni contrariæ?

Cùm verò Magister Sacri Palatii petierat facultatem, ab
eodem Alexandro VII. vi cuius liberè posset loqui de hac
materia, cum solo suo P. Generali, & Responsum esset
ei à Pontifice, *ad quem bonum finem?* cùm nullum posset
suggerere, quem videret Pontifici placiturũ, abstinuit ab ul-
teriori petitione, & tacuit. Ex quo tam vocali silentio
iniuncto, videtur (ut non malè opinantur Velasquez, Novari-
nus, & alii plurimi) Opinio minùs pia, non aliam, quàm
mortis quietẽ, & hanc sũma cum solicitudine & anxietate spe-
rare posse. Concedo ergo illã opinionem quiescere, sed nego
eã quiescere in Sinu Sanctorũ & Sacrorum Doctorum prisco-
rum. Adducit quidem Caietanus, ex NeoCastrio, pro sua
Opinione, Sanctos quindecem, Copreolus item quadragin-
ta, NeoCastrius supra ducentos sexaginta; sed de Neo-
Castrio lege ad initium libri huius in Prologo rectum Ju-
dicium magni Theologi Raynaudi, & P. Velasquez libro
de B. Virgine Immaculatè concepta. fol: 40. ait. *NeoCa-
strius totum Ingenii impetum in profliganda pia opinione infe-
liciter consumpsit; Auctorum quos adfert allegationes, penè o-
mnes, à Latino Authore qui ad veracem incudem, calamum
non fabricavit, Græca fide conscriptæ sunt. Et ne singulas
prosequar.*

In quo sensu quiescit illa Opinio?

NeoCastrius falsarius.

- - - Crimine ab uno
- - - Disce omnes.

*Cùm non vereatur pro suo Commentario sive Commento, addu-
cere Scotum.* de quo certum est, quòd contraria dissolve-
rit omnia Argumenta, quæ adduci solent pro opposita O-
pinione, nostramq; Sententiam apertè docuerit in 3. dist:

18

18. q. 1. §. *Hoc viso.* fueritq́ acerrimus Propugnator Immaculatæ Conceptionis. Fusiùs & magis in particulari Eundem NeoCastrium, falsitatis convincunt, P. Nierembergius in Explicationibus Concilii Tridentini, Hippolitus, Marracius, præsertim in libello cui titulus. *Fides Cajetana.* (quemq́ malè correctum, stare iussit Alexander VII.) & alii. Vide etiam dicta sub Proposit: VIII. fol: 55.

PROPOSITIO XV.

Opinio tenens, B. Virginem in instanti infusionis Animæ, fuisse Sanctificatã, hodie mulieribus, vulgo, affectuq́ nonnullorum pio, multorum Industriâ ac quæstu cogentibus, ita prævaluit, ut doctrinæ Sanctorum, æstimata pietas præferatur: & moderni, Antiquis; & non Sancti, Sanctis præferantur. *Ita Cajetanus in 3. p. Summæ S. Thomæ, quæst; 27. Art: 2.*

Propositio hæc Cajetani, est acetô & felle mixta, & palpabiliter non subsistens.

SCripserat Idem Cardinalis Caietanus in Tractatu de Conceptione c. 5. *Doctores tenentes Beatam Virginem esse præservatam à peccato originali, sunt numero infiniti, si ad modernos spectemus: paulò tamen antè, aliqui licèt pauci fuerunt ut Scotus, Franciscus de Majeronis.* Et paulò infrà. *Com-*

M 2

Communis jam facta est hodie ista Opinio, ita ut omnes ferè Catholici, Latinæ Ecclesiæ, arbitrentur se obsequium præstare DEO, in hujusmodi sequela Opinionis.

Itane *numero infiniti Doctores*, sunt mulieres, aut vulgus promiscuum? Prudenterne censeri potest, aliqua minus rationabili industriâ ac quæstu cogentibus, Doctores illos innumeros, honestatis & veritatis studiosissimos, & ferè omnes Catholicos totius Ecclesiæ, cum suis Magnatibus, Principibus, Regibus, Jmperatoribus, Summis Pontificibus, coáctos esse, ad manutenendam & propugnandam piam Sententiam, quæ, quòd non contrarietur Antiquis & Sanctis Patribus, imò eorum Doctrinæ consonet, demonstratum sub Propositione VI. VII. VIII.

PROPOSITIO XVI.

Assertio Immaculatæ Conceptionis fundatur in confictis & somniatis miraculis.

Ita Libellatores. Quidnam nomine Libellatorum intelligitur, vide in Prologo. fol: 3.

Miracula, quæ in hac causâ afferuntur, pro mulierculis sunt. *Cajetanus in Opusc: de Concep: B. Virginis c. 5.*

HArum Propositionum Authoribus, congruit dictum illud S. Jrenæi, lib: 5. c. 13. *Coguntur tanta* (Miracula, de quibus etiam infrà) *malè interpretari, qui*

unum

unum, (scilicet B. Virginem à labe originali præservatam) *nolunt bene intelligere;* videnturq́; non longiùs abire, à modo loquendi Novatorum, Miracula Ecclesiæ Romanæ respuentium. Recenseant, quænam illa Miracula? & evincant, ea esse figmenta, nō nudè asserant. Audiant, quæ hac in parte bene scripsit M: Canus, Dominican9 lib: 11. de locis Theol: *Pleriq́;* (inquit) *nostra hac ætate, perversè, ne dicam impudenter, res quas esse gestas, gravissimi Authores testati sunt, in dubium vocant,* (imò figmenta esse appellant) *qui si idoneas causas, probabilesq́; redderent, audiendi quidem essent: cùm verò reddant nullas, contemnendi sunt, ut qui communem omnium sensum exuerint, judiciorum humanorum potissima instrumenta, hoc est testimonia reiecerint, vitæ Magistram, prudentiæ subsidium, Lucem veritatis, historiam neglexerint.*

Ego à probatissimis & doctissimis Scriptoribus, consignata miracula, ex plurimis, nonnulla hic decerpo, quæ licèt mulierculis etiam in lingva earum vernacula, possint utiliter proponi, merebantur tamen & merentur legi ac audiri, non solùm à Virginibus, & Matronis prudentibus, ac Nobilissimis: verùm etiam à Viris, qui limatissimo Judiciô, insigniq́; pollent eruditione, nec non in supereminenti dignitate constitutis. *Miracula multifaria recensentur, quæ fidē merentur.* *Qualia sunt.*

Alexander Alensis, primarius Theologiæ Professor, Parisiis, opinionem contrariam Immaculatæ Conceptioni docuit, in 3. dist: 3. q. 9. & ipso die Conceptioni Virginis celebrandæ destinato, consultò nec à publicis Lectionibus cessabat, nec ab ea opinione promulganda abstinebat: sed *De Alensi.*

cum quadam Conceptionis die, in suo proposito permanere volens, Cathedram ascendisset, subitò, gravi ægritudine tentatus fuit, quæ quot annis eodem Conceptæ Virginis die recurrebat: ad extremum coniectata. ex stato recursu morbi causa, ex voto recepit, se Immaculatæ Conceptioni deinceps adstipulaturum: & librum hac de re edidit elucidans verba Cantic: 4, v. 7. *Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te.* Cuius libri hunc in modum meminit Gvilielmus Barillonus, in 3. dist: 3. *Tractatus iste, irrefragabilis Doctoris, à Tholossano Magistro, Joanne de Garrin, hujus Ordinis Doctore, contra nonnullos, Virgini de novo garrientes in universitate Tholossana, circa octo Annos, productus est.* In qua quidem de immunitate Virginis Sententia, adeo perduravit Alensis, ut sicut sæpius in vita, ita etiam moriens dixerit: *MARIA, MARIA Domina mea, tota pulchra es, & formosa, & macula Originalis aut Actualis, nunquam in te fuit.* Tam præfati miraculi, quàm editi ab Alexandro libri meminerunt Viri gravissimi, præter dictum Gvilielmum, ut Bernardinus de Bustis, Mauritius de Villa probata, Joannes de Celaia, in 3. dist: 3. qui floruit ante Annos prope 200. huncq; librum in Basilica Tholossana asservari testatur. Antonius veró Cucarus, affirmat volumen illud, sex libris constare, & in lib: 3. Alensem, sigillatim ea omnia rescindere, quæ in libris Sententiarum dixerat.

De Duns Scoto.

Joannes Duns Scotus, ob doctissima præsertim & victoriosissima certamina, pro Innocentia B. Virginis habita, *Doctoris Subtilis* tituló ab Academiis, Oxoniensi, Parisi-

risiensi, Coloniensi, & à Legatis Sedis Apostolicæ, & ipso Summo Pontifice donatus, omnium ferè consensu, maximus suo tempore Immaculatæ Conceptionis Vindex. Is cum Parisiis, Aulam Disputationi designatam, in qua etiam iam consederant Sedis Apostolicæ Legati, ingrederetur, cernens marmoream B. Virginis statuam, Januæ impositam, in genua procidit, dicens: *Dignare me, laudare Te, Virgo Sacrata, Da mihi virtutem contra hostes tuos.* Cui protinus, marmor Caput inflexit, servaturq; hucusq; Statua, capite demisso, salutantis & Annuentis more. In illa porro disputatione, ducenta argumenta posita, contra Immaculatam Conceptionem Virginis, ita ex nunc repetiit, quasi Angelus suggereret; ita dissolvit, quasi Angelus responderet. Ut refert Hugo Cavellus, in vita Scoti. Pineda, in Advers: Princip: Ruiz, Lezana, Labbe, Bonaventura Baro, in Monumentis Joannis Scoti, & alii.

Circa Annum 1390. Doctor Giroldus de Piscariis etsi ex Seraphico Minorum Ord: esset, Immaculatæ tamen Conceptioni adversabatur. Dum ergo aliquando contra eandem dictione longiore ad populum verba fecisset, moxq; è Cathedra ad Altare, Sacris operaturus accessisset, peracta hostiæ & calicis Sacri elevatione, apparuit illi B. Virgo, hostiâq; Sacra sublatâ, interrogavit, *qua fronte meditaretur, sumere Corpus de ipsa natum, quam hodie verbis maculasset?* perculso illo vehementer, ac magno cum dolore veniam petente, hostiam Sacram benigna Mater reposuit. Finitâ Missâ illico in suggestum regressus, quæ prius *De Giroldo Doctore.*

us asseruerat revocavit, & quæ sibi acciderant, palam exposuit. Ita præter alios refert Joannes Vitalis in Defensione B. Virginis, ac testatur se id à pluribus fide dignis, accepisse.

De Francisco Muleto.

Annô 1428. 8va Septembris, Franciscus Muletus, in Jure Baccalaureus, Canonicus Manresanus, à quodam Francisco Planes, in Templo Principe Manresano, die natæ Deiparæ Sacro, pugione confossus, mox vivere desiit: sed tribus post horis revixit, B. Virginis gratiâ, quam impensè coluerat, licèt ei immunitatem, ab originali labe pertinaciter negaret; & novem duntaxat horas postea vixit; quo tempore testatus est sæpiùs, se ad hoc fuisse iterum ad vitam revocatum, ut Sacramenta susciperet, suamque opinionem, quam justo acriùs defenderat, revocaret, & piam de Immaculata Conceptione Sententiam, quam ante Tribunal Christi, veram esse didicerat, prædicaret: & ut piam ac verissimam omnibus comendaret, quod prædixit, præstitit, ac post novem, vitæ sibi redditæ, horas, ut prædixerat, Sacramentis ritè susceptis, iterum piè obiit. Res tota multoties è publica Auctoritate, & Inquisitione Juridica, accitis, auditisque testibus comprobata, & veritas à Quæsitoribus fidei summo rigore examinata, & confirmata fuit. Tanti prodigii historiam, in claustro Collegiatæ Ecclesiæ Manresanæ, in qua contigit, depictam, cùm aliqui obliteratam vellent, Inquisitio Barchinonensis, quæ in ea ora, tutandæ fidei Catholicæ excubat, semel & iterum interpellata, post causam seriò discussam, induci vetuit, attestatam miraculô veritatem. Ita refert Joannes Serranus Episcopus

ſcopus Acernenſis, Franciſcus de Torres, Joſephus Minot Canonicus, ac Officialis Generalis Eccleſiæ Barcinonenſis, in publico inſtrumento, ad S. R. Eccleſiæ Cardinales, dato die 20 Decembris. Annô 1653. Sifilinus in Corolla Virginea, qui relatâ hiſtoriâ, addit: *Hæc narratio eſt liquidiſſimæ ac firmiſſimæ Authoritatis, cùm de ejus veritate, ab iis, qui rebus fidei præſunt in Hiſpania, Authentica Inquiſitio ſæpius facta ſit. Nempe Anno 1484. 1525. 1618. 1653. & inventa ſit invictè probata, adeoq; pro veriſſima ab omnibus habita, unde* (addit ille) *nullam hactenus, exceptis iis, quæ Sacris Codicibus continentur, legi hiſtoriam, quæ majorem Authoritatem & fidem præſeferat.*

Sub tempus Concilii Baſileenſis miracula.

Simul, atq; Annô 1439. Seſſ: 36. Decretum in Concilio Baſileæ, pro B. Virgine ab originalis peccati immunitate conditum fuit, exnunc atrox lues peſtifera, quæ ibidem graſſabatur, ceſſavit; ut refert Spondanus, Epiſcopus Appamiarum, & alii. Decretum item illud, cùm ad primarium Cænobium Cluniacenſium, ubi Generalia Ordinis Comitia agebantur, allatum, & ſolenni Proceſſione exceptum eſt, mox triginta, quos peſtis afflaverat, convaluêre, & parte Anni reliqua, Monaſterium, à lue peſtifera fuit immune.

De Beatrice de Sylva.

Beatrix de Sylva, Luſitana, ſangvine & Sanctitudine illuſtris, poſtquam hortatu Deiparæ Ordinem Sancti-Monialium Immaculatæ Conceptionis cæpit inſtituere, ab Innocentio VIII, eius Approbationem Annò 1489. obtinuit. Sed diplomate Pontificio, dum in Hiſpaniam Româ provehitur, cum navi aquis merſo, magnus mæror piiſ-

ſimam Virginem occupavit; Interpellatione tamen Deiparæ, per immaculatam ſuam Conceptionem, Diploma Pontificum, integrum, & illæſum inter ſcrinium aliis chartis admixtum, poſt duos menſes reperit, tantâ cum admiratione, ut Epiſcopus Accitanus decernente Toletano Archiepiſcopo, ſolenni Pompâ, diploma convexerit in novum Virginis immaculatè conceptæ Monaſterium, in quo eadem Beatrix, pridie quàm Profeſsionem emitteret, B. Virgine præmonente, obdormivit. Sic, ut notat P. Velaſquez ipſæmet literæ, quibus MARIÆ immunitas firmabatur, imaginem præſeferrent Deiparæ præſervationis, quæ *in diluvio aquarum multarum*. Paternæ Adami maculæ, *ad eam non approximârunt: ſed ſtetit unda fluens*, quia ut ipſam affatur Sanctus Sabbas. *In te primi Parentis ſubſtitit lapſus, ultra pergendi facultate ſublata.*

De Viterbio. Joannes de Viterbio, Dominicanus egerat primùm adverſus immaculatam Conceptionem, ſed cùm infirmaretur, emiſit votum in hæc verba: *O Beata Virgo MARIA; ſi verum eſt, quòd ſine macula peccati concepta fuiſti, rogo mihi ſanitatem donare digneris, in ſignum tuæ puritatis, & ego voveo, toto tempore vitæ meæ, celebrare Feſtum Conceptionis, & annuntiare populis innocentiam tuam & retractare, quidquid in contrarium prædicavi.* Dixit, & illico ſanatus: datoq; campanæ ſigno, populum ad Concionem evocare curavit, ſtupentibus Medicis, qui deploratum viderant, & quamvis Sodales, mutatam eius mentem ferrent graviſsimè, perſtitit tamen, nec ullis precibus & minis, ac perſecutionibus

Actus

Actus est, in transversum. Conscripsitq; Opus integrum, de Immaculata Conceptione, Quòd autem hoc Opus in Indice librorum ab eo conscriptorum, non appareat, apud Antonium Senensem, potuit contingere, quia Opus illud erat parum gratum; nam ex ea ipsa causa, Antonius Senensis, oblitus est primi nominis, quod fuit, Antonius à Sancta Conceptione. Hæc P. Theophilus Raynaudus, Vir consumatæ Eruditionis ac Scientiæ, Tomo 8. in Tra: de Pietate Lugdunensi.

Ambrosius Catharinus Episcopus Minoriensis, post Archiepiscopus Compsanus ex Ordine Prædicatorum assumptus, in Opusculo à se Romæ edito, pro Imaculata Cōceptione, ait: *Cùm essem à Latronibus in itinere, cum trib9 comitib9 circumvallatus, B. Virginem invocavi, ut me ita eo discrimine redimeret, sicut ego, illam Redemptam credidi, sic nempe ut à captivitate peccati originalis, quam alioquin erat incursura, fuerit præservata; unde ejus ope factum est, ut solus fuerim à captivitate & spoliatione præservatus, tribus aliis comitibus meis captis, spoliatis, ac postmodum liberatis, qualiter B. Virginem ab originali liberatam, non præservatam volunt Adversarii.* Idem Catharinus lib. 4. contra Caietanum pag: 337. dicit; nosse se personas fide dignas, quibus gratiæ admirabiles in nomine Immaculatæ Conceptionis obtigerunt, & periculosæ ægritudines depulsæ. *De Catharino.*

P. Jacobus Laines, ad Concil: Triden: à Paulo III, Julio item III & Pio IV, ter missus, tanquam Sedis Apostolicæ Theologus; sub Pio IV, cùm iam secundus esset post *De P. Laines*

Sanctum Nostrum Patrem Jgnatium, totius Societatis, Præpositus Generalis, inter Patres, qui non tantùm Jus consulendi haberent, sed etiam definiendi, & sedit & Sententiam tulit, tanta illius Sacri consessus approbatione, admiratione, acclamatione, ut omnium iudiciô, & consensu Theologorum Princeps iudicaretur. Is cùm interesset Concilio, sub Paulo III, quartana Febri laboraverat, cumq; in diem dissertationi de Deiparæ immunitate præfixum, quartana, consveto circuitu illi esset obventura, eaq; de causa Concilium, quod singulari plausu, eius orationem excipiebat, facultatem fecerat, ut in sequentem diem, transmitteret Concionem; Ipse tamen, Patrocinio Deiparæ, & bonitate causæ, à se susceptæ innixus datam sibi dilationem recusavit, & per tres integras horas, pro Immaculata Conceptione, magnâ ingenii vi, & doctrinæ ubertate peroravit, ad Sacram Synodum, eiq; persvasit, ut Sixti IV Extravagantem confirmaret, & B. Virginem, Decretô de peccato originali comprehensam, nollet. Gratam autem fuisse Deiparæ, hanc Lainii pietatem & Orationem, miraculô comprobavit DEUS. Nam ipsum dicentem, quartana febris minimè invasit, & ab ea deinceps evasit incolumis. ut refert Petrus Ribadeneira, coœtaneus Lainio, Nierembergius. Item Velasquez, Raynaudus, & alii Scriptores probatissimi. Vide etiam dicta infrà in Notato 1.

De B. Joanne à S. Cruce. De Beato Joanne, à Sancta Cruce, vitæ Sanctimoniâ, & miraculis insigni, & quem Carmelitæ, post S. Teressam, Parentem agnoscunt, & colunt, scribit Marracius c. 31.

Fun-

Fundatorum MARIAN: *Quanquam, quosvis Sacros DEI Parentis dies, commendatissimos habuit, Immaculatæ tamen Conceptioni diem dicatam, singularius; propterea & inter mortales agens, ab eadem Virgine, multis gratiis cumulatus fuit, & post funus in membris ejus, Purissimæ Conceptionis ejus Imago visa est.*

Cardinalis Bellarminus, in Congregatione Sacri Officii, An: 1615. coram Paulo V, inter miracula, pro nitore Conceptionis, recensuit & hæc: Primum. Quòd Archiepiscopus Hispaliensis, ritè discussum, & approbatum Romam transmiserat, nempe pueri tredecimestris, qui ne verbum quidem effari valens, sed tantùm inconditè balbutiens, tamen versus quatuor in honorem B. Virginis Immaculatè Conceptæ, distinctissimè est elocutus. Secundum fuit. Quòd naves, quæ signô Immaculatæ Conceptionis, caruêre, naufragiô sepultæ sunt: illis tantùm feliciter appulsis, quibus Immaculatæ Virginis imago, pro Castoribus fuit. Tertium erat repentinæ mortis Episcopi Carthaginensis, apud Indos occiduos F. Petri de Lavega, ex Ordine Prædicat: assumpti, qui ferociter egerat contra nonnullos in honorem Immaculatæ Conceptionis, Religiosissimam Procesissionem obeuntes, quos insolenti lapidatione dissipari iusserat. Nocte enim proximè consequenti, cùm valens lectum subiisset, morte subita extinctus est. *Bellarminus varia miracula refert.*

Annô 1617, quo die, cursor Regius, pro Immaculata Conceptione, Pauli V, Decretum attulit Madritum, ubi descendit ex equo, lampas nocturnis tantùm horis, coram

Imagi-

Imagine Deiparæ accendi solita, mediâ plateâ, clara die, sponte ardere cæpit, consumpto exiguo, quod à præterita nocte supererat, oleô, perduravit flamma; ipsa, quæ supposita erat aqua, ignis fomentum suppeditante: ut scribit Eusebius Nerembergius lib: 1. de miraculis naturæ, in Europa cap. 68.

Miraculum in egestione calculi.

Romæ, Annô 1652. in monte Quirinali, è Regione Pontificii Palatii, Columba, Monialis ex Ordine Capucinorum, gravissimè ex calculo laborans, à Confessario ex eodem Ordine chartulam parti malè affectæ, extrinsecus admovendam accepit, cui hoc lemma, erat inscriptum; *In Conceptione tua, Virgo immaculata fuisti. Ora pro nobis Patrem, cujus Filium peperisti*; sed Monialis, attactu non contenta, pia fide glutivit chartam; non diu post, tres calculos egerit, duobus posterioribus, haud sanè exiguis, quam glutiverat, charta circumvoluta, & salva omnino exivit, ita ut reliquis partibus involutis, ac latentibus, duo hæc. *Immaculata* & *Filium*, calculo accommodata apparerent, ut planè, quasi de industria, sic ad legendum visa sint divinitus collocata. Narratio hæc variorum omni exceptione maiorum, literis approbata est. testatiq; id sunt iurati & oculati testes; ut refert Petruvius, Raynaudus, Louffius.

Bernardinus de Bustis recenset miracula varia.

In Officio Bernardini de Bustis, approbato à Sixto IV, in secunda die Octavæ Conceptionis, Lect: 4. sic legitur. *In quodam B. Dominici Opusculo, quòd cùm Regularis esset Canonicus, in Episcopatu Tolossano contra hæreticos quosdam, disputando contendit, qui multas veritati contrarias conclusiones asserebant. Inter alias autem Opiniones, hanc populis prædicabant.*

Bea-

Beatam scilicet Virginem, non fuisse ab originali vitio præservatam: Cùm verò B. Dominicus se non posse veritatem illis persvadere conspiceret, taliter cum eis convenit, ut suas pariter Conclusiones, in ardenti fornace deponerent; quæ autem ignis ardore non deficerent, veridicæ putarentur. Deposuêre igitur hæretici suas in medio ignis Conclusiones, inter multa dicentes, Originali maculâ contaminata fuit Virgo MARIA; in contrarium verò B. Dominicus affirmavit. Statim verò falsas Hæreticorum Conclusiones, vorax flamma consumpsit, B. verò Dominici verissima dicta, in medio ardentis flammæ, sine ulla penitus læsione nulloq; in eis apparente ignis incendiô, per tres continuos dies perstitêre. Hanc Historiam præter antiqua Breviaria, teste Vincentio Justiniano Anustito, ex Ordine Prædicat: in Additionibus, ad vitam B. Ludovici Bertrandi: item præter munimenta Antiquissima in Archivis Urbis Barcinone asservata, contestantur plurimi fide dignissimi, ut Petrus Lurnensis, in hist: Albigens: c. 7. quamvis in novis Editionibus abrasa sit. Antonius de Cucharo, Author Elucidarii Deiparæ, editi Lutetiæ, An: 1507. P. Salmeron in c. 5. Epist: ad Rom: Disput: 52. P. Canisius lib: 1. de Deipara. c. 7. Perbartus lib: 4. Stellarii, p. 1. Tartaretus in 3. dist: 3. q. 1. Alanus Parisiensis, in Prologo Defensorii, de Conceptione. Coccius libro 3. Thesauri Artic: 1. P. Petrus de Oieda, in informatione Ecclesiastica, Velasquez. &c.

In eodem Officio de Bustis approbato, habetur Narratio de Nebulone, qui ex pacto cum sociis finxit se defunctum, & in Feretro collocatus est, ut ad vocem

Socii

Socii resurgeret, testaturus eô miraculô Conceptionem B. Virginis fuisse maculatam. Justo autem DEI Judiciô ad Socii inclamationem, ut in confirmationem conceptæ in peccato Virginis surgeret, qui mortuum se simulaverat, mortuus reipsa est, ut contrariam illi falsitati veritatem, sua morte comprobaret, in Actu exercito.

Sub Martino V. Pontifice Summ-o, Lector Studii Tolossani, cùm B. Virginis Conceptionem inquinatam asseruisset, populus Tolossanus in Eum concitatus, Urbe exesse iussit. Romam itaq; profectus, quærelas ingentes de irrogata sibi iniuria excivit, & ut publicè suam Sententiam propugnaret, petiit. Concessit Pontifex, sed dictâ ad disputandum die, cùm plurimi adessent Doctores, Lector ille non comparuit; proinde missus est, qui Eum advocaret, sed inventus est in cubiculo suo mortuus. & quidem absq; interioribus ventris, quæ fortè per secessum emiserat. Referunt hanc tragædiam, inter cæteros, Antonius de Cucharo, in suo Elucidario, & ut rem certam, Officio suo de Immaculata Conceptione, approbato à Sixto IV inseruit, suprà, citatus Bernardus de Bustis.

Plura Miracula, vide in libro cui Titulus: *Regestum Armamentarii Seraphici.* Ubi recensentur septuaginta duo, & alia insuper recenset Catharinus lib: 4. contra Caietanum, Dorotheus, Louffius in cultu immaculatæ Conceptionis, cap: 6.

Nota imò. Ad Eminentissimos Congregationis Indicis

dicis Patres, quidam malè feriatus Aristarchus (ut refert P. Raynaudus, Tomo 7. fol: 326) obtulit libellum in quo inter alia asseruit, quòd P. Joannes Eusebius Nierembergius confinxerit miraculum, in subita depulsione ægritudinis à Patre Jacobo Laines, de quo suprà. Probavitq; suum assertum ex eo, quia inquiebat, Decretum de peccato originali latum est sub Paulo III, cùm Laines ad Synodum Tridentinam missus sit sub Pio IV; Aristarchus hic censuratâ illa assertione, crassam suam ignorantiam, obcæcatam malitiam, criminandiq; scabiem, vel omnia hæc insimul prodidit. Certissimum enim est, etiam longè antecedenter à Paulo III Lainium missum fuisse ad Concilium Tridentinum unà cum P. Salmerone, fuisseq; illibatæ Virginis eximium Advocatum, ac repente quartanâ febri liberatum. Idq; non solùm scriptô consignavit, P. Nierembergius, de Ecclesia & re literaria optimè meritus, sed & alii plurimi gravissimi. Hic ille est Pater Laines, cui post decessum Pauli IV, ut deferretur Summus Pontificatus, consenserant iam & concluserant duodecem præcipui & gravissimi Cardinales. Nec facilè ab incepto destituri fuissent, nisi Sanctiones reveriti essent, tot iam inveteratis exemplis firmatas, non aliunde Pontificem, quàm è Sacro Cardinalium Collegio, eligendi.

Obiectio contra prodigiosam à P Laines depulsione ægritudinis refellitur.

Nota 2dò. Ex occasione immediatè dictorum convenit saltem innuere, quòd præter alios, prodiderunt Scriptores, omni exceptione maiores, ut Thrithemius, Surius, Spondanus, Anglerius, quomodo scilicet nonnulli Defensores mi-

Opinio contraria habet fictitia prodigia.

nus piæ Sententiæ, commentitiis Miraculis, & visionibus, suam opinionem tueri cæperunt, apud Bernates in Helvetiis, Annô 1509. sed facta seria Inquisitione, per Episcopum Lausanensem, & veritate comperta, quatuor ex iis Primariis (nomina eorum & Officia, consultò reticeo, etsi sciam) degradati sunt & flammis exusti. Lege hanc notabilem historiam, apud Laurentium Surium Carthusianum Scriptorem celeberrimum, & piissimum in Commentario de rebus sua ætate gestis ad Annum 1509. Innuo item, exarata esse multifaria miracula ab Hyacintho Coquetio, in libro, cui titulus est: *B. MARIÆ viscera Materna &c.* de P.F. Thoma de Lemos, oppugnatore strenuo Immaculatæ Conceptionis, qui obiit Romæ Annô 1629. Verùm ille liber meritò ob fictitia ea prodigia, Urbani VIII mandatô proscriptus est.

PROPOSITIO XVII.

Enormiter erronea Propositio.

Miracula quæ sunt & prædicantur, in favorem Conceptionis Immaculatæ, à Domino DEO permissa sunt patrari, ut errorem in Ecclesia nutriant. *Ita NeoCastrius, in lib. cui titulus:* De Conceptione B. Virginis, vera, tuta, & tenenda Sententia.

NOnne hæc Propositio, repugnat Christo Domino promittenti non prævalituras portas inferi adversus Eccle-

Ecclesiam? & Sancto Paulo dicenti, Ecclesiam Christi esse Columnam & firmamentum veritatis? Nonne item facit, DEUM esse testem falsitatis? rectissimè enim Doctor Angelicus Quodlibeto 2. Art: 6. ait. *Contingere non potest, quòd quis falsam doctrinam annuntians, vera Miracula faciat. Sic enim DEUS esset falsitatis testis, quod fieri non potest.* Admissa item illa Propositione, proculdubio præcipua motiva credibilitatis fidei Christianæ convellerentur.

Alias Eiusdem NeoCastrii Propositiones horrendas, ex eiusdem libris desumptas exhibet inter alios Theophilus Raynaudus, Tō: 7.fol: 153.& T.8.f.326. nec non P.Velasquez lib: 3. de B: Virgine immaculatè concepta, Dissertatione 2, Adnotatione 5ta. inter quas Propositiones sunt etiam hæ.

NeoCastrii Propositiones execrandæ.

1. *Opinio, qua Conceptio B. Virginis à peccato originali vindicatur, est insana, & semen falsitatum, captiosa ignorantia, pietas falsa, superstitiosa, temeraria, erronea, perniciosa. Estq; error Pelagii, Cælestii, & Juliani.*

2. *Eadem Opinio est horrenda Christianæ Fidei perversitas, humanum commentum, deliramentum nequitiæ, Diabolicum dogma, sangvini Christi injuriosa, & nefandissimè detrahens ejus dignitati contradicens fidei antiquæ omnium Catholicorum, corruptiva fidei, hæretica.*

3. *Illicitum est ad Conciones accedere in quibus negatur peccatum originale respectu B. Virginis, & mortaliter peccant omnes, illas audientes, utpote faventes mendacibus, falsariis Concionatoribus, propter favorem, & terrenum lucrum, novos errores, & falsa miracula confingentibus, nec non annuntianti-*

bus, quæ omnino adversantur Scripturæ Sacræ, Spiritui S., Conciliis, dictisq; sexaginta & ducentorum Patrum, ac Doctorum, qui in iis, quæ pertinent ad fidem, & totos mores, Summorum Pontificum & Conciliorum constitutis, præferendi sunt.

4. *Stultæ mentes, & pectora cæca, opinionem de B. Virginis immunitate à labe originali defendunt.*

5. *Hæresis est, sentire B. Viginem caruisse peccatô originali in sua conceptione, & contra eum, qui id asseruerit, nō argumentis, sed flammis est procedendum.* Et qualiter procedendum fuerat adversus NeoCastrium, qui tam enormiter erroneas, & scandalosas prædictas Propositiones, asseruit esse omnimodè veras, quin & in libris suis impresit? Judicet prudens Lector.

PROPOSITIO XVIII.

Sanctæ Catharinæ de Senis revelatum est, Beatam Virginem conceptam esse in peccato originali, ut refert Antoninus, Archiepiscopus Florentinus in prima parte summæ suæ Tit: 7. cap. 2. *Ita Cajetanus, in Tract: de Concep: B. Virginis. c. 5.*

Respondet P. Alphonsus Salmeron, (unus ex primis decem Patribus Societatis & in Concilio Triden: Pontificius Theologus) super Epistolam, ad Roman: 5. Disput:

Disput: 52. P. Frãciscus Suarez, Tomo 2. in 3. p, Disp: 3. Sect: 3. P. Gabriel Vasquez, Tomo 2. in 3. p. Disp: 117. c. 6. & alii doctissimi & piissimi Theologi, supra viginti. Nulla ratione probari posse, Revelationem eiusmodi verè factam S. Catharinæ, *sed hæc Revelatio* (ut ait Suarez Magnus, locô citatô) *tunc inventa videtur, quando necessaria visa est ad extenuandam Authoritatem, aliarum Revelationum.* Quod ipsum antea Catharinus, Disput: pro Immaculata Conceptione, lib: 3. adhuc clarius expressit: *Credo*, (inquit) *Zelatores quosdam ut haberent, quòd S. Brigittæ testimonio opponerent, de B. Catharina id confinxisse.* Hippolytus etiam Maraccius, libellum hac de re impressit, cui Titulus: *Vindicatio S. Catharinæ Senensis.* in quo demonstrat esse commentitiam Revelationem illam; & certè, si verè facta fuisset illa Revelatio; cur nullus, ex vitæ huius Sanctæ accuratis Scriptoribus antiquioribus, illius mentionem fecit? Porro consignârunt scriptô, Sanctæ Catharinæ vitam, & Revelationes, Beatus Raymundus de Capua, prædictæ Virginis Confessarius, & Comes assiduus (qui postea electus fuit, in Magistrum Generalem Ordinis totius Prædicatorum, Annô 1380, quo etiam Anno, ex hoc Mundo migravit Sancta prædicta) nec non B. Stephanus Carthusiensis, eius quoquè Comes perpetuus, & amanuensis; item Thomas Senensis, alter Sanctæ Confessarius; Cur item nullum vestigium, eiusmodi Revelationis, apparet in Revelationibus S. Catharinæ, impressis Compluti Annô 1512, iussu Francisci de Cysneros, Archiepiscopi Toletani, nec in impressis, An: 1504 Venetiis, ut testatur oculatus testis, P. Nicola-

Revelationē prædictā, non esse S. Catharinæ, multifariè deducitur.

cola-

colaus Lancicius, Tomo 2. Opusc: 11. *de praxi Divinæ præsentia*, cap: 13. ubi hæc habet. *Addo, me Romæ invenisse, ante Annos circiter 15, impressas Revelationes Sanctæ Catharinæ, Annô 1584. Venetiis per Lazarum de Scardi, Antiquâ linguâ Italica, & bis me legisse continuatò illas Revelationes, cum accurata attentione - - nullam tamen prorsus invenisse, talem Revelationem, quæ etiam in speciem & indirectè indicet, Sanctissimam DEI Matrem, esse in originali peccato conceptam aut ullâ maculâ, in suâ Conceptione coinquinatam. Additamentum ergo est aliquorum, qui ut fidem conciliarent suæ Sententiæ, hæc S. Catharinæ Senensi adscripserunt. Fieri quidem potest, ut illa sicut Filia Spiritualis Patrum Dominicanorum, ab aliquo Confessario, edocta fuerit id ut de B Virgine sentiret; sed ut hac de re, habuerit Revelationem Divinam, nullus id verè ostendere potest.* Hæc Pater Lancicius.

Testatur item Eruditissimus de Alva, *in funiculis Nodi indissolubilis*, à se visos multos manuscriptos libros Revelationum S. Catharinæ, in diversis Galliæ, Germaniæ, Flandriæ, Bibliothecis, & non comperisse in ullo, prætensam Revelationem.

Accedit. Quòd Pius II, non omnes Revelationes, quæ nomine Sanctæ Catharinæ circumferuntur, recepit. Verùm tantummodo, à B. Raymundo scriptas, inter quas, cùm prædicta non habeatur, non subsistit obiectio. Ad illud quod dicit Caietanus, *referri à S. Antonino, id ipsum fuisse revelatum S. Catharinæ.* Respondet P. Pennelosa, primarius in Academia Viennensi Theologiæ Professor, postea Cæsareæ & Catholi-

tholicæ Maiestatis Concionator insignis: *Verisimile est Divum Antoninum prædictam Revelationem, ut fertur, Sanctæ Catharinæ, in aliqua schedula reperisse, & eâ incidenter, suam opinionem, cui primò adhæserat, confirmasse.* Imò Melchior Canus, lib: 11. de locis Theol:, c. 6: universaliter dicit. *Divus Antoninus, non tam dedit operam, ut res veras certasq; describeret, quàm ne nihil omnino præteriret, quod scriptum in Schedulis quibuslibet reperiretur.*

Respondetur ad Relationē S. Antonini de illa Revelatione.

Hoc certum, quòd prædictus Sanctus in suis Chronicis, vitam conscribens, eiusdem Sanctæ, non meminerit dictæ Revelationis. Certum item, quòd locô superiùs citatô à Caietano, non meminerit expresè S. Catharinæ, sed generaliter dixit: *Si quis obiiciat hanc Revelationem S. Brigittæ; sciendum, alias Sanctas, Miraculis claras, contrariam Revelationem hubuisse.*

Ad enervandam illam Propositionem XVIII, sat multùm etiam conferunt, quæ habentur infrà sub Propositipne XX. ubi ostenditur, pluribus ex titulis, in pretio habendas esse Revelationes Sanctæ Brigittæ & aliarum plurimarum Sanctarum, quibus revelatum est, Beatam Virginem esse sine labe conceptam. Vide etiam sub Propositione XIX Responsionem Patris Nierembergii.

PRO-

PROPOSITIO XIX.

Sancta Catharina Senensis, in fine Orationis decimæ sextæ, quam habuit Romæ Annô 1377, dum esset in abstractione à sensibus, dicit, Beatam Virginem post conceptionem suam, à peccato originali mundatam. *Ita communiter Patroni rigidæ Sententiæ.*

PRobantq; id ipsum, quia in illa Oratione, continentur verba hæc. *Datum est nobis Verbum Æternum, per manum MARIÆ, & de Substantia Materna, induit naturam, absq; peccati originalis macula: quia non hominis, Sed Spiritus Sancti gratiâ, facta est illa Conceptio; quod quidem non fuit sic in MARIA, quia non processit ex Massa Adæ, operatione Spiritus S., sed hominis, & quia tota illa Massa fuit putrida, non potuit, nisi in putridam naturam, Anima illa infundi, sed post Conceptionem ejus, fuit ab illo peccato originali mundata &c.*

Oratio prædicta vel non est S. Catharinæ, vel debitè explicatur.

Respondet primò Cardinalis Sfondrati, cum plurimis, Orationem prædictam, non esse Sanctæ Catharinæ; Tum quia certum est, S. Catharinam non venisse Romam, nisi ab Urbano IV vocatam. hic verò electus fuit nonni-

si Annô 1378, Quomodo ergo Romæ Orationem habuit, Annô 1377. cùm Romæ nõ esset? Tũ quia, Petrus de Alva, signo secundo, radio 36, multis docet, hanc Revelationem, vel Orationis illa verba, conficta fuisse à Vincentio Bandello. Tum quia nullum exemplum reperitur in Sacris libris, aut aliis veris Ecclesiæ monumentis, DEUM hominis, iam vitâ functi, peccata, in particulari revelâsse; cur ergo revelaret peccata Matris occulta, soliq; DEO nota? nec Magdalenæ peccata, in particulari, nec Latronis, vulgavit, & vulgaret delicta Matris?

Respondet 2dò Pater Nierembergius Epist: 14. Revelatio, vel Oratio Sanctæ Catharinæ, quamvis verissima, & ex DEO fuisset, tunc locuta est eo sensu, quo multi Doctores loquebantur, tempore eiusdem S. Catharinæ, imó & ante, de peccato nempe originali causaliter, non formaliter contrahibili, nõ contracto; sive de debito eius, nõ de contaminatione Actuali: DEUS enim se accommodat modo loquendi communiter, iuxta tempora & personas.

Respondet 3tiò Pater Lancicius, locô superiùs citato. *Si verè illa Oratio facta est, à S. Catharina, & non illi afficta, id illa in Oratione, dixit nõ Deo revelãte, sed ex proprio spiritu, & sensu, tanquam ab ea, quæ fuit filia Spiritualis Patrum Dominicanorum; à quibus hanc Sententiam edocta fuerat. Sciendum autem est, quando personæ aliquæ piæ, abstractæ à sensibus, aliquid loquuntur, sæpius eas loqui ex proprio sensu, & aliquando hallucinari. Hoc nimis certum est, ut sciunt rerum*

Notabilis Responsio Venerabilis Patris Lancicii.

talium periti, & constat ex historiis Ecclesiasticis Authenticis, & ego possem nominare quasdam Sanctas, ex Sedis Apostolicæ Decretis, relatas in numerum Sanctorum, quarum dicta & scripta, in raptibus derivata, legi magnis hallucinationibus respersa, ideoq; non permissa imprimi. Ita & S. Catharinæ contigit, non semel. Nam in aliis Orationibus, quas diligenter legi, non semel hoc adverti. Siquidem Oratione 9na dixit. Sangvinem Christi fuisse æternum. Et Oratione 15ta dixit: A Beatis DEUM videri, non per visionem creatam, mediam inter DEUM, & videntem Animã; sed per visionem increatam DEI, & DEUM ipsum. Et Oratione 18va, in fine, ait: Peccantes graviter peccare, quia perdiderunt lumen veritatis, quod acquiritur per fidem DEI. Atqui, non omni peccatô mortali, fides amittitur, ut contra hæreticos definivit Concilium Tridentinum, Sess: 6. c. 15. & Canone 28. Simili ergo modo, ex sensu proprio edocta à suis Confessariis, id dixit S. Catharina Senensis, de Conceptione Virginis Sanctissimæ, & non ex inspiratione, multò minus Revelatione Divina, nec plus hoc dictum ejus habet Autheritatis, quàm dictum alicujus alterius ex Ordine Sancti Dominici, Magistri & Instructoris Sanctæ Catharinæ. Hæc omnia Venerabilis Pater Nicolaus Lancicius circa eiusmodi illuminatissimus. Non absimilia habet Joannes Baptista de Lezana, Carmeliticorum Authorum, ex recentioribus facilè primus, in Apologetico de Conceptione c. 14. *Non ea* (inquit) *quæ in Orationibus Sanctarum habentur, ipsis factas Revelationes indicant, sed ea, quæ vel ipsæ credunt, vel existimant ita esse; quod item de Beata Catharina dici potest, nimirum, quòd ab aliquibus edocta, Virginem Sanctissimam, Originalem labem contraxisse, existimaret.*

PRO-

PROPOSITIO XX.

Beatæ Brigittæ revelatum dicitur, Beatam Virginem præservatam esse, ab originali peccato: sed oppositum est revelatum Sanctæ Catharinæ, quæ majori fide videtur digna; quia Canonizata est sicut cæteri Sancti; Sancta verò Brigitta Canonizata est tempore Schismatis, quo nullus habebatur certus, & indubitatus Papa, à Bonifacio IX. *Ita Cajetanus in Tractatu de Conceptione Beatæ Virginis. cap. 5to.*

NOn tantùm id de S. Brigitta dicitur, ab innumeris Viris doctissimis, sed etiam in libris Eius Revelationum, accuratè à Sapientissimis Theologis examinatarum, & à Romanis Pontificibus approbatarum, clarè id ipsum legitur, quòd scilicet ipsamet Divinæ Veritatis Sedes, Beata Virgo, Sanctæ Brigittæ dixerit: *Veritas est, quòd ego concepta fui, sine peccato originali* (ut habetur in libro 6. Revelationum eius c. 49. & c. 55. in eodem libro 6.) *Scito*

quòd Conceptio mea non omnibus nota fuit, quia voluit DEUS quòd sicut ante legem scriptam, præcessit lex naturalis, & electio voluntaria, boni & mali, ut postea veniret lex scripta, quæ cohiberet omnes inordinatos motus; sic placuit DEO, quòd amici sui piè dubitarent de Conceptione mea, & quilibet ostenderet zelum suum, donec veritas illucesceret, tempore præordinato. Libro item 5. c. ultimo, DEUS ait: *MARIA de peccatoribus nata est, licèt sine peccato concepta.*

Revelationes S. Brigittæ pluribꝰ ex titulis in pretio habendæ.

Porro S. Brigittæ Revelationes, pro sui veritate habent Suffragium Summorum Pontificum, Bonifacii IX, Martini V, Urbanii VI, & Conciliorum Basileensis, ac Constantinensis; Gregorius quidem XI, Annô Doñi: 1377. cùm has Revelationes, tribus Cardinalibus, & quatuor Sapientissimis Theologis, examinandas tradisset, nonnisi ex eorum Judicio, eas probavit: Ipsorũ verò Judicium id fuit. *Totum, quod in eis continetur, & veritate conspicuum est, & Sanctitate plenum; pellucidum, atq; perfectum.* Deinde Urbanus VI, Gregorii Successor, Annô 1478 post novum & accuratissimum, per quinq; Cardinales, septem Theologos, & Jurisperitos, earundem Revelationum, factum examen, ipse his verbis, probavit. *Authenticas, & veritate plenas, à DEI Spiritu veraciter traditas, & ad utilitatem legentium, & audientium: pro saluberrimo Fidelium Dogmate, in DEI Ecclesia, in perpetuum cum devotione, & reverentia, studiosius observandas esse.* Demum Bonifacius IX, Prædecessorum suorum vestigiis insistens, itidem illas examinandas dedit Viris Sapientissimis, & ab illis diligenter revisas, & probatas, iisdem

ipse

ipse verbis approbavit, quibus & Pontifex Ozias, Sanctam Judith, laudavit. c. 8. *Omnia* (inquit) *quæ locuta es, vera sunt.* Insuper, quod specialem etiam considerationem meretur, pretiumque ingens addit, Catholica Ecclesia, in Oratione Missæ de S. Brigitta, DEUM sic orat: *Domine DEUS noster, qui B. Brigittæ, per Filium tuum Unigenitum, secreta Cælestia revelasti, ipsius pia intercessione, da nobis famulis tuis, in Revelatione sempiternæ gloriæ tuæ, gaudere lætantes.* Hinc dictas Revelationes Viri gravissimi, in magno semper habuêre pretio; ut ex Ordine Prædicatorum Joannes Turrecremata, Sacri Palatii Apostolici Magister, postea Cardinalis, in Prologo Defensionis, earundem Revelationum, c. 1. Ambrosius Catharinus, Archiepiscopus Compsanus, Opusc: 2. de Concept. &c. Item alii insignes Theologi, ut P. Salmeron Tomo 13. disput: 52. P. Franciscus Suarez, P. Gabriel Vasquez, locis suprà citatis. P. Petrus Canisius, lib: de Deipara, c. 10. Vadingus, Sect: 3. Legationis, Oratione ad Paulum V, Tract: 11. §. 10. &c.

Pluribus etiã aliis Revelationibꝰ comprobatur pia Sententia.

Revelationibus etiam aliis plurimis, DEUS comprobavit piam Sententiam; Armamentarium Seraphicum, præter suprà recensitam, enumerat triginta & unam ex probatis Authoribus collectas, factas scilicet: S. Anselmo, S. Hildegardi, S. Gertrudi, S. Mechtildi, S. Elisabethæ Hungaræ, S. Franciscæ Romanæ, B. Angelæ Bohemæ, S. Norberto, Helvino Abbati, Fantino Episcopo, Petro Villanensi, Jacobo de Marchia, Beatrici de Sylva, & aliis.

Præter has triginta duas, sunt aliæ multæ, inter quas, est

est illa insignis Revelatio, quæ facta est B. Oringæ, quæ aliàs Christina nominatur, & in Hetruria Annô 1310, pietate, & prodigiis clarissima, vivere in terris desiit. Vide Patrem Bollandum Tomo 1. Januarii die 10. Notatu item dignissimum, quòd Religiosissima Virgo, Maria de Escobar, Ordinis Sancti-Monialium S. Brigittæ, in Hispania Fundatrix; vitæ Sanctimoniâ, Orbi Christiano conspicua, (obiit illa Anno 1633) scripsit ad Adm: Rdum Provincialem Ordinis Prædicatorum, Epistolam, in qua inter alia hæc: *Veritas infallibilis est, B. Virginem Dominam nostram, sine peccato originali fuisse conceptam, & hoc à DEO ipso scio, qui Veritas ineffabilis est,* ut habetur in libro 4. vitæ ipsius, c. 9. §. 1. Eademque Venerabilis Virgo, pluribus è Familia Dominicana, Viris Eruditissimis, Sententiam piam persvasit: eamque quidam eorum, publicè etiam propugnârunt, ac ob hanc fortitudinem, singulari corona donati sunt; ut refertur in lib: 4. vitæ ipsius, c. 31. Porro intuitu huius Virginis, imposita est lex Concionatoribus, per Hispaniam, ne sermonem ad populum incipiant, nisi prius laudem Beatæ MARIÆ Virginis Immaculatè Conceptæ, pronuntient.

Extra omne prudẽs dubiũ est, S. Brigittã legitimè Canonizatã esse.

Nota imò. Bonifacius IX. licèt tempore Schismatis, tamen legitimè electus fuit Annô 1389, & verus erat Pontifex. Item Martinus V, concordi Suffragiô in Generali Constantiensi Concilio, Annô 1417, fuit Pontifex denuntiatus, & indubitatus. Uterque autem S. Brigittam, Sanctorum Catalogo adscripsit, ut constat ex Bulla Canonizationis, in qua Martinus V sub interminatione iræ DEI, &

San-

Sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, prohibet, ne quis prædicti Decreti Sententiam, infringere conetur. Unde utriusque Sanctæ Canonizatio, æquè valida, atque certa est Ex dictis clarissimè patet, quantum à vero deflexerit Caietanus, qui in Opusc: suo de Concept: B. Virginis c. 5. ait. *Novellæ Revelationes contra tot Sanctos, & antiquos Doctores, Angelum Satanæ, in Angelum lucis transformatum, aut phantasias, vel etiam figmenta Sapientibus ingerere videntur. Hæ siquidem, cum vocatis miraculis, quæ in hac causa afferuntur pro mulierculis, non pro Sacra sunt Synodo: Unde non censeo digna, de quibus verba fiant.* Meritò hæc censura, graviter displicuit Viris Sapientissimis. Antonius de Corduba, Quæst: 44. Ægidius à Præsentatione lib: 3: q. 6. & alii, censuram illam asserunt esse temerariam, & impiam, esseque proiectæ temeritatis, Revelationes S. Brigittæ, & aliorum, figmenta, & somnia dicere.

Propositio temeraria.

Nota 2dò. Rhamnus libro de Universali corruptione Generis humani, parte 5, asseruit omnimodè veram esse Propositionem hanc: *Revelationes, quæ pro Immaculata Conceptione B. Virginis iactantur, innotuerunt per infames, & male vitæ personas atq; adeo ab Angelo Satanæ, transfigurante se in Angelum lucis, prodierunt.*

Rhamni Propositio nimis cruda & scandalosa.

Itane personæ Infames, Sanctitate eximia illustres, Brigitta, Gertrudis, Mechtildis, & aliæ, de quibuus suprà mentio facta? Non diffiteor, in Sancti Anselmi Epistola de Concept: inter alias Revelationes, recenseri etiam duas; quarum una facta est Diaccno, Fratri Regis Hungariæ, vor

lenti-

lenti nubere. Altera Sacerdoti, post adulterium in Sequena amne, miserè merso. Sed ne sic quidem, Revelationes illæ, penitus reiiciendæ sunt. Potuit enim Diaconus ille, oblata dispensatione à Summo Ecclesiæ Antistite, atque adeo sine peccato, velle nubere. Sacerdos verò, statim post lapsum suum, DEO reconciliatus, cur inter actu infames, recensendus?

PROPOSITIO XXI.

Opinio de Immaculata Conceptione Beatæ Virginis, est nonnisi hominum è media plebe, lanariorum, talarium, sutorum, & Artificum. *Ita NeoCastrius in Tract. de Concept. B. Virginis.*

Prædicta Propositio evidenter erronea est.

OBiit NeoCastrius in Calabria, Annô 1506, 27 Augusti. Nomen genuinum Neo-Castrii habes apud Patrem Velasquez lib: 4. de Immaculata Conceptione, Diss: 10. Annot: 1. qui ibidem citans prædictam Propositionem ait. *In mero meridie cæcutit* (*NeoCastrius*) Rectissimè enim P. Joannes Pineda in Advertentiis suis ad Privilegium Joannis primi, Regis Aragoniæ scripsit. *A primis Ecclesiæ sæculis, nullus fuit Catholicus Imperator, nullus Rex, nullus Princeps, nullus Vir, sanguine & statu illustris, qui hanc piam,*

piam, hanc Sanctam de Immaculata Conceptione Opinionem non sit professus.

Et Bernardinus de Bustis (qui ob insignem doctrinā & pietatē magno in pretio fuit apud Sixtum IV, ante annum Christi 1474.) P. 1. Ser:3. Art: 2. *Hanc* (inquit) *piā de Immaculata Conceptione B. Virginis opinionē tenet Primò Caput Ecclesiæ Summus Pontifex cum Cardinalibus, & Curia Romana: qui in die Conceptionis devotè canunt in Officio ejusdem diei: Immaculata Conceptio est hodie &c. Id ipsum omnes Confitentur Episcopi, & Sacerdotes Catholici, & Fideles. Id Abbates, & quacunq; Ecclesiastica dignitate decorati. Id Ordo Sancti Benedicti & Canonici Regulares. Id Ordo Eremitarum Sancti Augustini: atq; Ordo Carmelitarum atq; Servorum. Id Ordo Fratrum Minorum. Et ut breviter concludam: id tenent quasi omnes cujuscunq; Religionis, paucis exceptis, quos exprimere non est opus. Idem tenet & credit tota fidelium unitas. Cujus rei testimonium reddit Capella Serenissimi Jmperatoris, atq; omnium Regum, Dominationum, Potestatum, Civitatum, Oppidorum, & Villarum Ecclesiæ, in quibus Officium Conceptionis Nogarolicum devotissimè celebratur.* De Officio Nogarolico vide infrà sub Propositione XXXV.

E mediane plebe hominum, præter alios Jmperatores, & Reges, fuit Leo Jmperator Orientis, qui elegantissimam de B. Virginis Conceptione illibata Orationem composuit? cuius meminit Cardinalis Baronius in Notis, ad Martyrologium Romanum die 8va 10bris. Thomas Bosius lib: 9. de signis Ecclesiæ, & alii. Philippus IV E-

Q pisto-

pistolam suam ad Gregorium XV pro definitione illibatæ Conceptionis sic exorditur. *Horum Hispaniæ Regnorum Reges Prædecessores mei, magno colebant affectu Purissimam Conceptionem Dominæ Nostræ Virginis MARIÆ.* Patetq; id ex Joannis I Aragoniæ Regis dato diplomate, Annô Christi 1394. Vide illud infrà.

Sententiam de Immaculata Conceptione B. Virginis non esse opinionem solùm hominum de media plebe, lanariorũ, sutorũ, artificũ, patet etiã ex eo. Quia eam approbat non tantùm Concilium Basileense per Decretum suum formatum Annô 1439. Item Concilium Provinciale Avenionense, celebratum Annô 1457, cui interfuerunt tredecim Episcopi, & duo Cardinales. Vide dicta sub Propositione XXX. Verùm etiã eam amplexi sunt, Tum omnes Pontifices Sũmi incipiendo à Sixto IV, qui obiit An: 1484, imò & quidã ante Sixtũ IV. Tum Universæ Academiæ celebriores Orbis Christi, nec non omnes Sacri Ordines & Religiosæ cunctæ Familiæ. Vide dicta sub Propositione XXVII. Et quod maius est, Scriptura Sacra favet piæ Sententiæ, eamq; tuentur Sancti antiqui Patres & Jllustres Doctores. Vide dicta sub Propositione V. VI. VII. VIII, IX. X.

Appono Diploma Joannis I Regis Aragoniæ.

Diploma Joannis I, Regis Aragoniæ, pro Immaculata Conceptione B. Virginis.

NOs *Joannes DEI Gratiâ Rex Aragonum, Valentiæ &c. Quid mirantur Religiosi quidam (ne dicamus quanquam veriùs, curiosi, superstitiosiq; homines) Singularem Virginem Matrem DEI Benedictam MARIAM fuisse conceptam sine originali peccato: dum Joannem Baptistam Materno in Utero San-*

Sanctificatum ab illo Sancto Sanctorum (qui à Summo Cælo, & Throno æternæ ac individuæ Trinitatis egrediens, sese in ejusdem Virginis alma viscera clausit, ineffabili Mysteriô factus Homo) non dubitant - defuitne tam Excellentissimæ Virgini in Conceptu almifici sui Corporis aliquid puritatis vel gratiæ ob prætensum originale peccatum? Quam missus ad eam Cælestis Nuntius, pacis Angelus salutando: AUE MARIA Gratiâ plena, Dominus Tecum, Benedicta Tu in Mulieribus, prædicavit? Quippe taceant vociferatores inutiles, Disputatores stolidi erubescant de tam præclara, Immaculata & pura Conceptione Virginis violenta producere argumenta: decuit enim, ut ea puritate niteret, quâ sub DEO nequit major intelligi. Decuit, & profectò perfectam & perfectissimam, purissimam, & decoratam semper extitisse, & esse in omnibus, quæ omnium genuit Conditorem & Patrem, quæq; ab initio & ante sæcula Decretô æternô in Consilio Divinæ Majestatis electa fuit, & præelecta gestare, quem totus nec ipsa immensa magnitudo Cœlorum capere non sufficit. Et nos qui licèt immeriti dona tanta, & beneficia gratiarum ab ipsa Matre misericordiæ inter cæteros Mundi Catholicos Reges suscepimus firmiter credimus & tenemus, quòd præfatæ hujus Sanctissimæ Virginis, Sancta fuit penitus & electa Conceptio. - Hujus itaq; B. Conceptionis B. Virginis colimus puro corde Mysterium & ejus festivitatem solennem, quam Regia Domus nostra, quolibet Anno devota exultatione concelebrat, & perinde perpetuam Nostri Prædecessores Jllustres memoriæ recolendæ, & nos utiq; dedicavimus Confraterniam. Disponimus & jubemus per omnia Regna nostra & per terras annuatim cum reverentia

maxima celebrari perpetuò ab Universis & singulis Fidelibus Orthodoxis, tam Religiosis ac Clericis, quàm Laicis infimis atq; mediis & Supremis - Quod si fortè de cætero aliqui Prædicatores, vel cæteri cuiuscunq; fuerint Conditionis, vel Sexûs, in nostro Dominio non servaverint Ordinationem hujusmodi, nullo alio præcedente edicto nostro, Claustra domosq; suas prorsus deserant, & quamdiu in contraria Opinione, in Confessione permanserint, fiant tanquam inimici nostri extra omnes terminos Regiæ nostræ Ditionis - in cujus rei testimonium, præsentem fieri jussimus nostro pendenti Sigillo munitam. Datum Valentiæ 2da Februarii; in qua Festum Purificationis hujus Sanctissimæ Virginis celebramus. Annô à Nativitate Domini. M CCC. XCIV.

Desumptum ex Diplomate Martini I, Regis Aragoniæ, pro Imaculata Cõceptione Beatæ Virginis.

Similem Constitutionem Annô 1398 edidit Martinus I, Joannis I in Regno Aragoniæ Successor; in illa Constitutione inter alia habentur hæc. *Opinioni prædicti quondam Regis Fratris nostri, hoc est, quòd Gloriosissimæ Virginis & Matris MARIÆ Beata Conceptio fuit ab omni labe originalis peccati exempta, omnino firmiter inhærentes, tanquam salubri, Catholicæ piæq; non modicum & devotæ, tenore hujusmodi providemus, statuimus, volumus, & etiam inhibemus, ne amodo quispiam Religiosus seu Clericus vel alia quævis Persona, cujusvis conditionis seu Statûs, audeat, vel præsumat dicti quondam Fratris Nostri, ac nostram Opinionem hujusmodi, prædicando, disputando, aut aliter impugnare, augere, seu quomodolibet improbare, & minus asserere, dicereve illam esse damnatam, erroneam, indevotam, seu in aliquo reprobatam; quin potiùs abinde frenô abstinentiæ se compescant, totaliter ori suo custodiam imponentes &c.*

PRO-

PROPOSITIO XXII.

Titulus Immaculatæ Conceptionis in Bullis adulteratis fundatur. *Ita Libellatores.*

RΕspondetur verbis P. Raynaudi, Tomo 7. *in Dissertatione de retinendo Titulo Immaculatæ Conceptionis.* E diplomatibus Pontificiis, pro Conceptione Immaculata, nullum prorsus occurrit, quod vel per somnium comminisci liceat esse suppositum, aut adulteratum. Allegantur passim in hanc rem Decreta, Sixti IV, Alexandri VI, Pii V, Pauli V, & Gregorii XV. Exploratissimum est, Sixti Decreta esse sana, undecunque, & infermentata, cùm exstent in Corpore Juris. Cæterorum Diplomatum Fides, non potest nutare, cùm ritè comprobata habeantur, & adhuc posteriorum caleat memoria in quibus allegantur anteriora. Gratis autem confingere, Bullas illas esse adulteratas, calumnia est voluntaria, atque temeraria. Voluntaria quidem, quia cùm oportuisset signare locum, tempus, opifices adulterationis, ac quid insertum sit, principalibus edictis; nil tale est factum, sed gratis, absque probatione, ac tectè generatim tantùm, ut meliùs criminatio lateat, obtruditur, Conceptionem Immaculatam stabiliri à nobis, per adulterata, aut etiam supposita Diplomata. Esse autem hanc calumniam, planè horrendam, monstrant pœnæ gravissimæ inflictæ falsariis. Nequitiæ autem verticem, inter falsarios *Propositio est calumniosa.*

occu-

occupant, qui principalia Edicta, vel Rescripta adulterant. Inter quos Adversarii reponunt, Assertores Conceptionis Immaculatæ, non alia de causa, quàm quia ipsis placet, aut ne rudes in calumniando videantur.

PROPOSITIO XXIII.

Sacra Inquisitio Romana sub Urbano VIII, Annô 1644. Januarii 20, tulit Decretum, in quo prohibetur vocari Immaculata Conceptio; sed jubetur solùm dici, Conceptio Immaculátæ Virginis. *Ita à Patronis rigidæ Sententiæ jactabatur, Annô 1647.*

Decretũ illud si fuit, sublatum est ab Alexandro VII.

CUm supplicatum fuisset Innocentio X. qui fuit Successor Urbani VIII, legitimumne ratumq; Decretum illud foret? Respondit se in eum usq; diem, de eiusmodi Decreto, nihil scivisse, unde plurimi Sapientissimi Theologi, inter quos Calderonius, Amedæus, Salvus, applaudente Ecclesia, titulum *Immaculatæ Conceptionis*, feliciter propugnârunt, eô fructu, ut contrario Decretô, in Actu saltem exercito prætensum illud Decretum annullaretur. Et postea Alexander VII, (ut refert Raynaudus Tomo 8.

in

in Pietate Lugd: moxab inauguratione declaravit, Decretũ si quod fuerat, ad unum particulare factum Anconitanum pertinuisse, atq; adeo non valere, quò ad alia; edixitq; ne deinceps ii, qui Decretum illud curaverant, & vi eius obstabant, ne *Conceptio* diceretur *Immaculata*, iniicerent impedimentum, sive Scriptoribus, sive Concionatoribus, quôminùs Conceptionem passivam Virginis, vocarent Immaculatam. Et meritò, cùm certum sit, à plurimis Summis Pontificibus, *Conceptionem* vocari *Immaculatam:* Religiosumq; Ordinem, sub titulo *Immaculatæ Conceptionis* erectum, & approbatum ab Innocentio VIII, & confirmatum deinde, à Julio II. Vide dicta sub Propositione XXVIII.

Certum item, erecta esse passim Templa, Sacella, Aras, Statuas, Sodalitates, sub titulo Imaculatæ Conceptionis, & de eadem Immaculata Conceptione impressa Officia, à plurimis recitari solita, & hæc omnia, Summis Pontificibus scientibus, & approbantibus: & concessâ Indulgentiarum gratiâ, condecorantibus.

NOTA. Tusculi unum est Templum, ad Urbis muros, adscripta trabealibus literis Epigraphe. *Templum Immaculatæ Conceptioni Sacrum.* De ea Epigraphe, conquerentibus Patribus, adversæ Sententiæ, Respondit Paulus V, concedere se, ut ex opposito fabricarent aliud Templum, dicandum Beatæ Virgini, cum Epigraphe: *Templum Conceptioni maculatæ Sacrum.* Quod Responsum, quo spectaret, intelligentes, hæserunt: ut scribit Raynaudus Tomo 7. in Diptychis Marianis.

Pauli V notabile Responsũ.

PRO-

PROPOSITIO XXIV.

Ex hoc quod in Officio Conceptionis, à Pio V, in Breviarium Romanum inducto, in Responsorio octavo dicatur. Sentiant omnes tuum juvamen, quicunquè celebrant Tuam Sanctam Conceptionem; celebretq; Ecclesia, & dicat, Conceptionem Sanctam. Non rectè inde infertur, quòd Conceptio Beatæ Virginis sit immaculata, celebretq; Ecclesia, & sentiat Conceptionem esse immaculatam. *Ita Libellatores Romani, qui Propositionem dictam probant ex eo.*

Quia (inquiunt) *non idem est, esse Sanctam Conceptionem, & esse immaculatam Conceptionem. Quia vox, Sancta, in sensu ab Ecclesia intento, tam primum, quàm secundum instans complectitur, sive ut abstrahit, à primo vel à secundo; & cùm sit terminus positivus, sufficit in altero instanti verificetur. Vox autem immaculata, exprimit Sanctitatem per negativa; hoc est per negationem cujusq; maculæ.* Hucusq; Libellatores.

Meri-

Meritò doctissimus Antonius Calderon, librum edidit, cui Titulum præfixit: *Monstrum est, Conceptio Sancta, & non Immaculata.* Sicut enim monstrum est, Petrus homo, & non animal rationale; ita & monstrum est: Conceptio Sancta, & non immaculata: definitivè enim iuxta S: Dionysium Areopagitam, lib: de Divinis Nominibus, cap. 12. *Sanctitas est ab omni scelere libera, perfectaq; ac omni ex parte incontaminata,* (sive ut alii legunt, *Immaculata*) *puritas.* Hancq; ipsam definitionem esse rectam, probat S. Thomas, in 3. dist: 3. q. 1. art: 1. in Corpore: approbantq; eam omnes Theologi Classici. Ergo, cùm ex sensu Ecclesiæ, Conceptio B. Virginis, sit Sancta, sicq; vocetur in Breviariis, & Martyrologiis, eo ipso, est ab omni scelere, ac omni ex parte, incontaminata, seu immaculata puritas: proinde eô ipsô, Conceptio immaculata. Ex data Sanctitatis definitione, patet etiam, quòd vox *Sancta,* non minus, sicut vox: *Immaculata;* exprimat Sanctitatem, per negationem cuiuscunq; maculæ mortiferæ.

Argumětatio est recta. Cōceptio Săcta. Ergo Imacu-lata.

PROPOSITIO XXV.

Ex eo, quòd Ecclesia Romana celebret Festum Conceptionis B. Virginis, non rectè infertur, B. Virginem in primo instanti suæ Conceptionis fuisse Sanctã, & Immaculatam. *Ita Patroni Sententiæ minùs piæ.*

SI quæratur Ratio huius ipsius, Respondetur primò à Caietano, in Tract: de Conceptione Beatæ Virginis,

Rationes afferuntur pro dicta Propositione ab Adversariis.

cap. 5. *Quia (inquit ille) constat, quòd à quibuscunq; Catholicis celebratur hoc Festum Conceptionis, celebratur ratione Sanctificationis B. Virginis in utero Matris: sive illa Sanctificatio fuerit præveniens, & quasi præoccupans peccati originalis Actualem incursum, ut opinio ista dicit: sive fuerit mundans, à peccato originali jam contracto, ut altera dicit opinio.* Similiter respondet Dominicus Gravina, 2. p.q. Art. 3. *In hoc Festo* (inquit) *Ecclesia solùm intendit declarare, quòd B. Virgo fuerit Sanctificata in Ventre Sanctæ Annæ, quòd autem hoc contigerit, in hoc vel illo instanti, non curat.* In idem ferè recidit Responsio eorum, qui cum Bandello affirmârunt, Conceptionis vocabulum, ex sensu Ecclesiæ, non ad naturalem B. Virginis Conceptionem, seu ad primam B, MARIÆ animationem referendum esse, sed ad Spiritualem, quæ in Sanctificatione censetur, cùm, gratia veluti Mater, animam ipsam concipit.

Secundò Respondet Aureolus, in 3. dist: 3. Capreolus ibidem, Quæst: unica, Art: 3. quos communiter plures sequebantur Thomistæ, Festum Conceptionis non celebrari de ipsa Sanctitate Conceptionis, seu quia Sancta immaculata, in primo instanti suæ animationis fuit Deipara: sed tantùm in gratiarum actionem pro beneficio eius Conceptionis naturalis miraculosæ, ex utroq; Parente sterili (Conceptionis enim istius tempore, fertur S, Anna habuisse Annos 44; S, verò Joachim 66, vixisseq; secum 20 annis in sterilitate) nec non in gratiarum actionem pro beneficio Conceptionis utilissimæ, utpote, quæ fuit initium nostræ repara-

tionis; ſicut ſimiliter etiam, eſt Feſtum Inventionis S. Crucis, Apparitionis S. Michaëlis, quæ Sancta propriè, nec dici, nec eſſe neceſſe eſt, imò nec ſunt; ſed Sanctus eſt DEUS, cui in illis feſtis referuntur gratiæ, pro beneficio Inventionis, Apparitionis.

Tertiò Reſpondent alii, cum F. Franciſco Combeſis, Diſp: 1. de hæreſi Monothelitarum, c. 3. v. 2. per paritatem hanc. Ex eo, quòd Eccleſia Græca, 23 7bris celebret Feſtum Conceptionis S. Joannis Baptiſtæ, non rectè infertur, Baptiſtam fuiſſe ſine peccato originali conceptum. Ergo & in præſenti.

Sed hæ Reſponſiones patenter non ſubſiſtunt. Non prima Reſponſio, Quia eam eſſe omnino erroneam & difformem Conſtitutionibus Summorum Pontificum, Sixti IV, Pauli V, Gregorii XV, nec non Alexandri VII, evidenter conſtat ex Bulla eiusdem Alexandri VII, edita An: 1661. die 8. Decembris, quæ incipit: *Solicitudo omnium Eccleſiarum.* ubi habentur hæc. *Sanè vetus eſt Chriſti Fidelium erga ejus B. Matrem Virginem MARIAM pietas, ſentientium, Ejus animam in primo inſtanti creationis, atq; infuſionis in Corpus, fuiſſe ſpeciali DEI Gratiâ & Privilegio - à macula peccati originalis præſervatam, immunem, atq; NB. in hoc ſenſu ejus Conceptionis, feſtivitatem celebrantium,* - Vide ad calcem libri hujus Bullam, à numero primo, ad numerum tertium.

Et convellitur evidenter

Accedit. Quia ſtante illâ Reſponſione, Feſtum Conceptionis evaneſceret, & propriè dici deberet, Feſtum Sanctificationis, quod eſt directè contra Bullam Gregorii XV

editam Annô Domini 1622. Maii 24, quæ incipit. *Sanctissimus Dominus noster Paulus V. &c.* in qua mandat, ac præcipit omnibus, ut in SacroSancta Missa, ac Divino Officio, celebrandis, tam publicè, quàm privatim, non alio, quàm Conceptionis nomine uti debeant. Sixtus etiam IV, in sua Constitutione, damnat Propositionem hanc: Romana Ecclesia, solam Spiritualem Conceptionem seu Sanctificationem celebrat.

Secundam Responsionem, patenter convellit eadem Bulla, Alexandri VII, ut constat ex suprà dictis.

TErtia verò Responsio, inter alia ex eo corruit; Quia dato, non concesso, quòd Ecclesia Græca antiquitus constituerit Festum Conceptionis Sancti Baptistæ, tamen certum est, ab Ecclesia Græca, non institutum esse ex eo, quòd censuerit, vel censeat fuisse illum sine peccato originali conceptum, hoc enim est manifestus error: sed tantùm institutum est, in gratiarū actionem, pro Conceptione eius miraculosa: ideoq; nullibi nominatur eius Conceptio, *Sancta, Immaculata*; E cōtra cōstat ex Bullis Pontificū, præsertim Alexandri VII, Festum Conceptionis institutum, à Romana Ecclesia, (quæ in cultu exhibito Sanctis, à vero deviare nequit) institutum inquam, ob Sanctitatem, quam Beata Virgo habuit, in primo instanti suæ Conceptionis, vocariq; tam à Græca, quàm à Latina Ecclesia, Conceptionem B. Virginis Sanctam, immaculatam: non minùs, quàm vocatur Nativitas Beatæ Virginis, Sancta.

Fate-

Fateor, Bellarminum lib: 3. de Cultu Sanctorum, c. 6. scripsisse hæc. *Fundamentū hujus Festi præcipuū dico, non esse Conceptionem Immaculatam, sed simpliciter Conceptionem Matris DEI futuræ, qualiscunq; enim illa Conceptio, eò ipso, quòd Conceptio fuerit Matris DEI, singulare gaudium affert Mundo, ejus memoria.* Verùm hæc scripsit, longè ante prædictam Bullam Alexandri VII: Bellarminus enim obiit, Annô Domini 1621. Annô verò 1661 edita fuit illa Alexandri Bulla, in qua evidenter declaratur contrarium: cui Declarationi haud dubiè firmiter assensus fuisset, si tunc vixisset. Quanquam Pater Eusebius Nierembergius, in Tract: de perpetuo Objecto Festi Conceptionis, c. 31. cum pluribus aliis, asserit & probat, illa scripsisse Bellarminum, non ex propria Sententia, ast ex aliena: nempe eorum, qui non assentiuntur Deiparam esse sine labe conceptam; in citato siquidem loco, Bellarminus dicit. *Quia major Ecclesiæ pars, piè credit Immaculatam Conceptionem, inde habuit eadem Ecclesia, occasionem instituendi hoc Festum.* Libro item 4. de amissione Gratiæ, & in statu peccati, c. 15. ait. *Totus Orbis Christianus celebrat diem Festum Conceptionis Virginis MARIÆ, eamq; Conceptionem immaculatam vocat.*

Ex eo, quòd Ecclesia celebrat Festum Conceptionis B. Virginis, sequitur esse im̃aculatā Cōcept: Probaturq; id multipliciter, & convictivè.

Sic rejectis Adversariorum Responsionibus, jam ex eo, quòd Ecclesia Romana, celebrat Festum Conceptionis B. Virginis, rectè inferri B. Virginem, in primo instanti suæ Conceptionis, fuisse Sanctam, & immaculatam.

Probatur Primò. Quia Sancti, Ildephonsus, Bernardus, Thomas, Bonaventura; item Albertus Magnus, Richardus, & alii, ferè unicè ex eo probant B. Virginē fu-

Primò ex Patribus. isse Sanctam, in sua Nativitate, quia Ecclesia Romana celebrat Festum eius Nativitatis. Ergo siquidem (ut patet ex dictis,) Ecclesia Romana celebrat etiam Festum Conceptionis B. Virginis; rectè etiam infertur, Deiparam fuisse in sua Conceptione Sanctam, & immaculatam. Antecedens probatur. S. Ildephonsus, Episcopus Toletanus, qui obiit Annô 667. lib: *de Virginitate & Purturitione MARIÆ* ad probandum Deiparam, ante Nativitatem suam, fuisse Sanctificatam, utitur hoc Argumento. *Enimverò si non Beata* (Nativitas B. Virginis) *esset & gloriosa, nequaquam tam festivè celebraretur ubiq; ab Universis; sed quia tam solenniter colitur, constat ex Authoritate Ecclesiæ, quòd nullis, quando nata est, subjacuit delictis.*

S. Bernardus in celebri illa Epistola 174. ad Lugdunenses. *Quia ortũ Virginis, didici in Ecclesia & ab Ecclesia, indubitanter haberi festivum, atq; Sanctum: firmissimè cum Ecclesia sentio, in Utero eam accepisse, ut Sancta prodiret. - Fuit proculdubio Mater Domini, antè Sancta, quàm nata: nec fallitur omnino Sancta Ecclesia, Sanctam reputans ejus Nativitatis diem, & omni Annô cum Exultatione Universæ terræ, Votiva celebritate suscipiens.*

S. Thomas, 3. p. q. 27. Art: 1, *Ecclesia celebrat Nativitatem B. Virginis, non autem celebratur Festum in Ecclesia, nisi pro aliquo Sancto, Ergo B. Virgo in ipsa sua Nativitate fuit Sancta; fuit ergo in Utero Sanctificata.*

S. Bonaventura in 3. dist: 1. q. Art: 3. *Pro NB: indubitato habet hoc Ecclesia* (quòd nempe B. Virgo fuerit in Ute-

Utero Sanctificata) *& illud ex hoc patet, quòd ejus Nativitatem tota Ecclesia celebrat, quod non faceret, nisi Sancta esset.* Et in 3. dist: 3. q. 2. ait: *Statuta Universalis Ecclesiæ, de Sanctorum celebritatibus, omnia fundata sunt supra Sanctitatem, ut nullo die, pro aliquo Sancto Solennisetur, in quo, vel pro quo, Sancta non fuerit aliqua persona, cui ille honor defertur.*

Albertus Magnus Marial, cap. 66. argumentatur sic. *Ecclesia celebrando festivat Ejus* (Deiparæ) *Nativitatem. Ergo fuit Sancta, quando nata.*

Richardus à Sancto Victore, Ordinis Canonicorum Regularium, Sancto Bernardo amicissimus, Dist: 3. Art. 1. q. 1. Argum: 3. dicit. *De re non Sancta, non est solennisandum; sed Conceptio* (animatæ) *carnis B. Virginis MARIÆ est Solennisanda, multi enim eam solennisant, nec reprehenduntur. Ergo est Sancta.* Hocque ipsum omnes citati à Sancto Augustino desumpsisse videntur, qui Epistola 113. generali ratione affirmat. *Ideo Ecclesia, obitus, non natales Sanctorum, celebrat; quia obitus sunt Sancti, non natales.* Et serm: 93. de Sanctis. Cùm dubitâsset, cur Ecclesia, obitus Sanctorum solenniter celebret non verò Natales? Respondet. *Martyres ad mala certamina nascendo venerunt, trahentes originale peccatum: morientes autem ad bona certamina transierunt, finientes omne peccatum.* Similia habet serm: 13. q. de S. Cypriano.

Probatur 2dò. Si Summus Pontifex præcipiat defunctum aliquem, Missâ & Ecclesiastico Officiô coli, ab Universa Ecclesia; tunc certum, & extra omne dubium prudens 2dò. Ratione.

est

est apud Catholicos, illum, cui cultus is decernitur & exhibetur, revera supremô vitæ momentô, in gratia Sanctificante, decessisse. Ergo siquidem Summi Pontifices, præsertim Alexander VII, coli sic iubet, colatq; sic Ecclesia tota, Conceptionem B. Virginis, ut immaculatam & præservatam à peccato originali; certum est B. Virginem in primo instanti suæ vitæ, non caruisse gratia Sanctificante.

Gravina celebris Thomista, Tomo 2. Catholic: præscript: q. 6. Art: 3. ait. *Proferant Adversarii, absoluto cultu, tanquam ad primarium objectum, B. Virginem positam Immaculatam & præservatam, & jam causa finita est.* Ecce proferimus Bullam Alexandri VII, in qua clarissimè id asseritur; *à Sede Apostolica.* (loquor verbis S. Augustini de verbis Apostoli Serm: 2.) *Rescripta venerunt: causa finita est.*

Lutheri judiciũ de Festo Cõceptionis.

NOTA primò. Lutherus Hæresiarcha, etsi Conceptionem B. Virginis fuisse purissimam, censuerit, ut videre est in sermone Eius de Conceptione: Festum tamen ipsum, adeo fuit aversatus, ut dixerit: *Nullum Festum magìs odi, quàm Festum Conceptionis, & Festum Corporis Christi.* Verùm, ut de Nerone, qui primus Romæ Gæsariano gladiô, in Christianos ferocivit, dixit rectissimè Doctissimus Tertullianus in Apologetico suo, contra Gentes, c. 5. *Tali dedicatore damnationis nostræ, etiam gloriamur; Qui enim scit illum, intelligere potest, nonnisi grande bonum, à Nerone damnatum.* Ita & nos gloriamur, tali damnatore huius Festi. Qui enim scit, quis fuerit Lutherus, admirandè inquam mendax, convitiator,

&

& maledicus (ut demonstravi in libro meo, cui titulus. *Admiranda Lutheri*) intelligere potest, nonnisi aliquod grande bonum, a Luthero esse damnatum, & odiô habitum.

NOTA 2dò. Festum Conceptionis celebrari in Ecclesia Græca cæpit, saltem ante Annos mille ducentos, idq; ex eo constat, quia Græci, saltem à tempore S. Sabbæ Abbatis, & S. Andreæ Episcopi Cretensis coluerunt Officiô Divinô, & Canone Ecclesiastico, die 9na Decembris Conceptionem Activam S. Annæ: S. autem Sabbas, qui (ut legitur in Martyrologio Romano, 6ta Decembris mirô Sanctitatis exemplô in Palæstina refulsit) natus est Annô Christi 439, & obiit Annô 531, ætatis suæ Annô 92 ut testatur Cardinalis Baronius, Tomo 7. Annalium. S. verò Andreas Cretensis, floruit circa Annum 550, composuitq; Canonem Ecclesiasticum, in quo hæc leguntur. *S. Anna concepit hodie intemeratam immaculatam, DEI Genitricem, omni ex parte incontaminatam; ejus nos Sanctam Conceptionem & immaculatam, colamus.* In Latina autem Ecclesia, ut in Anglia, & primùm quidem in Monasterio Anglicano Beccensi, cæpit celebrari, Annô 1065, ex occasione Revelationis factæ, Venerabili Elvino, seu Helvino, Abbati eius Monasterii. Gallia circa Annum 1100. celebrationem huius Festi, in multis suis Ecclesiis desumpsit ex Anglia. Item Germania, circa Annum 1152. Mauritus tamen Episcopus Parisiensis, Annô 1175. prohibuit hoc Festum celebrari in Ecclesia Parisiensi, cur autem id prohibuerit. Vide sub Propositione XII, fol: 84.

Quandonam Festum Conceptionis cæpit in Ecclesia Græca, necnō in Anglia, Gallia, Germania, celebrari?

Quando item cœpit celebrari Romæ & in tota Ecclesia Catholica, Tũ ex consvetudine, tum ex præscripto?

NOTA 3tiò. In Romana, Ecclesia seu in tota Ecclesia Catholica necdum celebrabatur, tempore S, Thomæ, qui obiit Annô 1274, nam in 3tiam partem, q. 27. Art: 2. ad 2. ait. *Licèt Romana Ecclesia, Conceptionem B Virginis non celebret, tolerat tamen consvetudinem aliquarum Ecclesiarum, illud Festum celebrantium: unde talis celebritas, non est totaliter reprobanda.* Brevi tamen post S. Thomæ obitum, in privatis Ecclesiis, etiam Romæ celebrabatur illud Festum; unde Joannes Bacconius, natione Anglus, de Ordine Carmelitarum Prior Provincialis, Theologus & Philosophus doctissimus, (qui floruit Annô 1340) in 4. dist: 2. q. 4. Art: 3, ait. *Publica & diuturna consvetudine celebratum est Festum Conceptionis B. Virginis in Curia Romana, etiam cum Venerabili Congregatione Dominorum Cardinalium, cum solenni Missa & sermone, singulis Annis in Domo Fratrum B. MARIÆ de Carmelo; & hæc duraverunt tempore multorum Romanorum Pontificum usq; ad præsens tempus.* Concilium item Basileense Sess 36. quæ habita fuit Annô 1439. dicit: *Renovantes prætera institutionem de celebranda B. Virginis Conceptione, quæ tam per Romanam, quàm per alias Ecclesias, sexto Idus Decembris, antiquâ & laudabili consvetudine celebratur.* Jam verò Sixtus IV, Solenne Festum Conceptionis per Universam Ecclesiam celebrari, bina sua Constitutione præscripsit, quas observandas esse præcepit Concilium Tridentinum Sess: 5.

De Festo Cõceptionis, præceptũ latum à Clemẽte XI.

NOTA 4tò. Dies Conceptionis B. Virginis multo tempore non fuit ex præcepto, nisi quò ad Officium Ecclesiasticum; in aliquibus tamen Regnis, ut in Gallia, Hispania, Lusi-

Lusitania, nec non multis Provinciis invaluerat consvetudo, ut etiam ille dies festivus fuerit cum cessatione à servilibus, seu quòd etiam in foro fuerit feriatus & festus. Clemens verò XI, Constitutione, quæ incipit. *Commissi nobis Divinitus* Annô 1708, die 6 Septembris præcepit *Apostolica Authoritate Festum Conceptionis B. MARIÆ Virginis Immaculatæ ubiq; Terrarum in posterum ab omnibus & singulis utriusq; Sexus Christi fidelibus, sicut alia Festa de præcepto servari & celebrari, & sub Præcepto observationis Festorum comprehendi.*

NOTA 5tò. Si quæratur cur die 8va Decembris celebratur Conceptio B, Virginis? Responderi solet. Id potissimum fieri ex eo, quia Sancto Helvino, Abbati Cœnobii Beccensis, apparens S. Nicolaus Episcopus Myrensis præcepit, ut hoc Festum Celebretur illa die. Archiepiscopus Cantuariensis, S. Anselmus qui ante eidem Cœnobio, post Helvinum præfuit, in Epistola sua ad Episcopos Angliæ refert, quòd Helvino in mari cum Sociis, summè periclitanti, & à DEO per intercessionem B, Virginis opem imploranti, subitò quidam Venerabilis Vir, Pontificali Infula decoratus (creditur fuisse S. Nicolaus Myrensis quondam Antistes) inter medias undas navi proximas, apparuit, qui Abbatem his verbis compellavit: Vis periculum maris evadere? vis ad Patriam sanus redire? cumq; ipse cum fletu, id se toto mentis affectu appetere, responderet; scias inquit, me, ad te, à Domina nostra DEI Genitrice MARIA, directū, quā dulciter inclamasti, & si dictis meis obtemperare volueris, sanus cum Comitibus tuis evades sævientis periculum

Festū Conceptionis, cur 8vâ Decēbris celebratur?

culum maris. Promitte ergo DEO & mihi quòd diem Conceptionis & Creationis Matris Domini Nostri JESU Christi solenniter celebrabis, & celebrandam prædicabis. Et cùm Venerabilis Abbas interogâsset, quo die Festum hoc celebrandum est? Responsum est, quòd octava Decembris; & cùm iterum rogâsset, quod Officium dicendum foret? Responsum est, quòd Officium Nativitatis B. Virginis, mutato duntaxat nomine Nativitatis, in Nomen Conceptionis: his dictis ille disparuit, & dicto citiùs, sedata tempestate, Abbas incolumis, incito flatu applicuit Littoribus Anglicanis, & quæ viderat & audiverat, quibus potuit, notificavit: statuit autem diem Festum in Beccensi Cænobio celebrari, & ipse quam diu vixit, devotis obsequiis celebravit. Hoc relato miraculô, hortatur in sua illa Epistola Divus Anselmus, Episcopos Angliæ, ad hoc Festum celebrandum, & ipse Officium Ecclesiasticum disposuit, & in 3tia Vigilia, seu Nocturno, totam historiam huius miraculi, in tribus Lectionibus distribuit. Officium hoc, adducit Armamentarium Seraphicum in Regestro, in col: 3. ad 8. Veram esse & genuinam, illam S. Anselmi Epistolam, testantur plurimi Viri gravissimi, inter quos sunt: Petrus Aureolus de Verbiria, Archiepiscopus Aquensis, & Cardinalis, de Conceptione B. Virginis, Tract: 1. quem scripsit Annô 1338. Joannes de Baccone, Doctor resolutus. Joannes Gerson Cancellarius Parisiensis; Petrus de Oieda; item testatur hanc Epistolam Anselmi, haberi in Antiquissimis Breviariis. Petrus de Alva addit: Vidisse se Epistolæ dictæ Originalia antiquissima, manuscripta quatuordecem, eaque reperiri in quatuor

Bi-

Bibliothecis Angliæ, & in aliis quatuordecem Galliæ, & Belgii. Vide hac de re plura, apud Eruditisśimum P. Joannem Absolon, ad finem libri, cui titulus: *Immaculata Conceptio B. Virginis illustrata, & asserta per Conclusiones Theologicas* editi Anno 1717.

Quonam die contigit formalis Cõcept: B. Virginis? Sẽtentiæ variorũ proponuntur.

NOTA 6tò. Conceptio propriè dicta, est duplex. *Prima* & *secunda*. Conceptio *prima* vocari solet materialis, inchoata, imperfecta, quæ dicit formationem corporis, in quod rationalis anima deinde à DEO infunditur, prout innuit S. Thomas lib: de anima. c. 2. *Secunda* Conceptio, partui vicinior est, & contingit in instanti, quo anima rationalis creatur, & corpusculo iam organizato infunditur, ac unitur, & hæc Conceptio vocari solet, Conceptio formalis, completa, perfecta; Conceptio naturæ, personæ. Quæri ergo solet à Theologis. an 8va Decembris contigit B. Virginis Conceptio formalis? seu an illa die, creata est anima Beatæ Virginis, & Corpori illius unita? an verò contigit Conceptio materialis? Ad hoc quæsitum, responsiones Theologorum variant. P. Vasquez in 3. part. disp. 117. ait, num: 10. *Fatemur sanè, 8vâ Decembris non fuisse Conceptam Beatam Virginem, secundùm esse humanitatis, per animationem materiæ, sed eo die conceptum solùm fuisse semen, in Utero Matris* (Sanctæ Annæ) *nam ab eo die, usq; ad 8vam diem Septembris* (quo recolitur Nativitas B. Virginis) *computantur novem menses, quibus completur tempus partus, à die Conceptionis seminu; sed ratione animationis, verum Festum celebratur, non ratione Conceptionis seminis, quia certiùs de priori Conceptione constat, quàm*

ae

de posteriori. Consentiunt Patri Vasquez nonnulli. Alii vero Theologi, ut Granado, Nierembergius, Uldericus &c. Respondent, eodem die octavo Decembris, factam Conceptionem materialem, & post aliquot horas, eodem die miraculosè factam esse Conceptionem formalem. Admodum R. P. Thyrsus Gonzales Societatis nostræ Præpositus Generalis, insignis Theologus, in suo Tractatu pererudito, de Immaculata B. Virginis Conceptione, cum plerisque affirmat, Conceptionem primam B. Virginis, factam esse initio Decembris, die Dominico, per correspondentiam, ad primam diem Creationis Mundi, qui fuit dies Dominicus, in quo conditi sunt Angeli, in quorum Reginam electa fuerat B. Virgo. Conceptionem verò secundam, factam esse septima die, à prima, id est Sabbatho proximè sequenti, 8vâ Decembris, per correspondentiam, ad septimum diem, in quo perfecta est creatio, & DEUS quievit ab omni opere, quod patraverat & tunc in eodem instanti, in quo anima illa creata est, & infusa corpori, eximiis gratiæ dotibus fuisse ornatam; & ideo diem Sabbathi specialiter deputatum fuisse, cultui B. Virginis, quia Divina Providentia, septem illis diebus perfectiùs organizavit & disposuit corpus ad infusionem Animæ, quàm virtute solius naturæ, solet disponi Corpus fæmineum ad receptionem Animæ intra longum illud tempus, quod Medici & Philosophi assignant vel 80, 50 40, dierum. Quare Sententia hæc affirmat, ab Ecclesia non celebrari primam Conceptionem Virginis, quæ accidit initiô Decembris; sed secundam, seu animationem, quæ facta est octavâ Decembris, asseritque B. Virginē post animationem,

fu-

fuisse novem mensibus in utero S. Annæ: & ita mira datur correspondentia inter Matrem, & Filium, de quo constat novem mensibus, à die Creationis Animæ Sanctissimæ, & infusionis in Corpusculum & assumptionis à Verbo, inclusum esse in Utero B. Virginis.

PROPOSITIO XXVI.

Opinio de Immaculata Conceptione, est à Fidelibus cancellanda, etiam ex eo, quia Sanctificationem Beatæ Virginis diffitetur. *Ita Alvarus Pelagius ex Ordine Minorum, qui floruit ante aliquot centena Annorum, ita inquam, nunc legitur in ejus lib: 2. Art: 52.*

PRobatur ibidem à prædicto Authore Propositio illa XXVI sic. *Quia* (inquit) *Sanctificatio, est emundatio: supponitq; præjacentem inquinationem. Unde Sententia illa pugnat cum sensu Romanæ Ecclesiæ, quæ in Ecclesia Patriarchali Sanctæ Mariæ Majoris, hanc Orationem adhibet in Missa pro die Conceptionis. DEUS, qui Sanctificationem Virginis &c. sicut vidi, & audivi, cùm ibi de ista Sanctificatione prædicarem in isto Festo Sanctificationis, quod fit in Decembri, ante Festum Natalis, per quindecem dies.*

Sed

Sanctificatio non semper supponit inquinationem.

Sed contra est. Quia Christus Dominus, utique nulla labe peccati, fuit unquam inquinatus? & tamen dicitur Joan: 10. à Patre Sanctificatus: Sanctificatio proinde solùm dicit collocationem gratiæ Sanctificantis, præscindendo, an, vel non, præfuerit, aliqua labes mortifera.

Incertum est, an dicta Propositio XXVI sit Alvari, Pelagii.

NOTA, Ex Patre Theophilo Raynaudo Tomo 8vo. in lib. cui Titulus. *Pietas Lugdunensis, erga Beatam Virginem immaculatè conceptam.* Apud Alvarum, loco citato, dictæ Propositiones nunc continentur, sed an eius verè sint, dubitatur; Non sine fundamentis enim multùm probabilibus, creditur aliunde intrusas esse in eius librum. Ratio est, Quia in antiquo Alvari codice Vaticano, & in alio, quem asservat Bibliotheca Sfortiana, non habentur illæ Propositiones. Item cum iussu Pauli V, diligenter conquisiti fuissent, omnes antiqui Codices, illius Ecclesiæ. Sanctæ MARIÆ Maioris, nihil in eis inventum est, quod suffragetur iis, quæ nunc apud Alvarum leguntur.

Accedit, Quòd dictus Religiosus Alvarus fuerit ex Ordine Minorum, qui Ordo, à temporibus Subtilis Joannis Duns Scoti, firmiter tuebatur Immaculatam Conceptionem Beatæ Virginis.

PRO-

PROPOSITIO XXVII.

Ex consensu totius ferè Ecclesiæ, approbativo Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis, non sequitur Eam sine labe Conceptam. *Ita Libellatores Romani.*

ANtequam convellatur hæc Propositio, præstat considerare, quantusnam consensus fuerit & sit in Ecclesia DEI approbativus Sententiæ piæ.

Sciendum ergo Primò. Quòd omnes Summi Pontifices (loquor verbis Vincentii Justiniani Antistii, è Sacra Divi Dominici Familia, quæ verba in eius Additionibus ad vitam S. Bertrandi habentur) *qui post Sixtum IV. Ecclesiam gubernârunt* [*Pio III, Marcello II, & Urbano VI, exceptis, qui cùm mensem integrum in Pontificatu non expleverint, pium affectum suum ostendere non potuerunt*) *magnis affecerint honoribus, & multis sint prosecuti gratiis eos, qui sentiunt Dominam nostram conceptam fuisse sine peccato originali; & ex adverso, nec unus Pontifex reperietur, qui vel in re minima, oppositum opinantibus faverit. Aliqui eorum, Sanctæ Conceptioni devotos laudârunt valde, ut Sixtus IV, & Julius II; alii, (& hi sunt ferè omnes) copiosas Indulgentias Ecclesiis, Processionibus, Imaginibus, & Festis Ejus concesserunt. Alii, ut Alexander VI, & Adrianus VI, Confraternitates in testimonium immunitatis Reginæ Cæli*

Piæ Sentētiæ plurimū favent Summi Pontifices.

ab originali peccato erectas, confirmârunt. Et deniq; alii, scilicet Leo X, & Pius IV, Monasteria quædam Franciscanarum Monialium Conceptionis Ordinem profiteri voluerunt. Hæc Justinianus.

Imò ante Sixtum IV, Innocentius VII, erga Beatæ Virginis Immaculatam Conceptionem ita fuit affectus, ut quendam Religiosum, Nomine Joannem Montesonum, qui in suis Concionibus, animosiùs quàm par erat, in peccato fuisse Conceptam B. Virginem ausus est prædicare, instante ad hoc Academia Parisiensi, de Conceptionis Articulo semper bene merita, rigidè punivit, & ut palinodiam caneret, imperavit: ut refert Robertus Gagvinus. P. Salasar, Hyppolitus Maraccius, & alii. Vide etiam dicta sub Propositione XXIV. Vide item sub Proposit: XXXV . . de Innocentio XI. Urbanus etiam VIII, Annô 1624, Viennæ Austriæ novum Ordinem militiæ Christianæ, sub Advocatione Deiparæ Virginis Immaculatæ institutum approbavit, & per Bullam, quæ incipit: *Imperscrutabilis.* &c. confirmavit, qui Ordo ita vovet. *Semper tuebor Conceptionem Matris DEI Immaculatæ.*

Militant pro pia sententia, Academiæ & Universitates

Secundò sciendum. Quòd pro testimonio hujus Veritatis (loquor etiam verbis Ambrosii Catharini ex Ordine Prædicatorum assumpti ad Infulam) *sit determinatio Universitatum, quod certè tantò est gravius, quantò validior est, quàm dispersus, & quantò præstat aliquid determinatè asserere judicando, quàm simpliciter de suo sensu, testari enuntiando. Adde & temporis diuturnitatem, qua perduravit semper statutum hoc, ut in Galliis jam*

non

non sit memoria in contrarium. Etquidem tanta est determinatio pro Testimonio veritatis huius, ut ferè omnes Academiæ Orbis Christiani, Iureiurando se obligaverint ad propugnandam Immaculatam Conceptionem, & quidem primò celeberrima Academia Parisina, Annô 1497, 7bris 17, ita decrevit, *Pro nostra Professione & gradu, Majorum nostrorum vestigia sequentes, Universi octoginta Theologiæ Doctores, congregati, post multam gravem & maturam determinationem, in ejus piissimæ Doctrinæ, quæ Benedictissimam DEI Matrem ab originali peccato, DEI singulari donô fuisse præservatam affirmat, quamq; jam pridem veram crediderimus, & adhuc credamus, defensionem & propugnationem speciali Sacramentô coniuravimus, nosq; eidem devovimus, statuentes ut nemo deinceps sacro huic nostro Collegio adscribatur, nisi se hujus Religiosæ Doctrinæ assertorem, strenuumq; propugnatorem semper pro viribus futurum, simili Iuramentô profiteatur. Quod si quis ex nostris (quod absit) ad hostes Virginis confugere voluerit & hunc honoribus nostris omnibus privandum, atq; excludendum à nostro consortio, ut Ethnicum & publicanum, procul abjiciendum decernimus.* Idem omnino decrevit Academia Coloniensis, biennio post, Annô 1499. & Moguntina, Anno 1501. Non multum absimile Iuramentum præstiterunt, Academiæ, Lovaniensis, Bononiensis, Neapolitana, Tolossana, Viennensis, Pragensis. In Hispania, Salmaticensis, Complutensis, Valesoletana, Toletana, Hispalensis, Granatensis, Saguntina, Oxomensis, Ovetensis, Compostellana, Olutrensis, Beëtana, Onatensis, Et in Regnis Aragoniæ, Cæsaraugustana, Valentina, Gandinensis, Barcinonensis, Tarraconensis, Jllerdensis, Oscensis. Itidem in

Jndiis Occidentalibus; Hispaniæ ditioni subiectis, Mexicana, atque Limensis. In Regno Lusitaniæ, Conimbricensis & Eborensis. Jtem cùm fides Catholica floreret in Anglia, à temporibus Scoti Doctoris subtilis, ab omni originali crimine semper mundissimam prædicârunt & fatebantur Oxonienses Academici: nec non ab omni originalis peccati labe præservatam, Cæli, terræque Reginam piissimam, Cantabrigensium Theologorum præclara Facultas seculis multo retroactis firmavit suscepitque defendendam. ut refert Jllustrissimus Antonius Cucarus Episcopus Acarnensis in Elucidario Deiparæ, 2. p.

Propugnant eam omnes Sacri Ordines.

Tertiò sciendum. Certum esse, quòd omnes Sacri Ordines & Religiosæ cunctæ Familiæ, B. Virginem Immaculatè Cõceptam esse, profitentur. S. Anselmus, ex Ordine S. Benedicti, in Latina Ecclesia præivit in celebrando festo Immaculatæ Conceptionis. Idem præstitêre Carthusienses, ante Sixti IV. Constitutionem, ut testatur Dionysius Carthusianus in 3. dist. 3. quæst: 1. S. Norbertus, Religionem suam instituit, in honorem illibatæ Conceptionis. Unde Reverendissimus Quintanella, in Epist: ad Philippum Hispaniarum Regem; *Ad nullam* (inquit) *Religionem ita pertinet tueri Articulum de pura Conceptione, sicut ad istam Præmonstratensem; quoniam à quingentis Annis, eius Fundator S. Norbertus, eam consecravit Immaculatæ Conceptioni.*

Jn sacra Augustiniana Familia, omnes huius Ordinis Theologi ab hinc trecentis Annis, & supra, intensissimè propugnârunt eandem piam Sententiam, ut testatur P. Ægidius

à Præ-

à Præsentatione, lib: 3, de Immaculata Conceptione, Quæst: 6. Art. 4.

A Sacro Ordine Carmelitarum, in Capitulo Generali, in Gallia celebrato, Anno 1306, Decretum factum, pro celebranda Immaculata Conceptione B. Virginis, teste Lezana. in Tract, de Concept: c. 2. S. Teresia, qvantum fuerit affecta piæ sententiæ, ex eo etiam colligere licet, quòd ipsamet in lib: de Vita sua, cap, 4. referat. Quendam à DEO singulare Conversionis suæ beneficium fuisse consecutum, intercedente Deipara sanctissima, *quia nimirum suæ Conceptionis devotus erat, ipsoq; die magnum celebrabat festum.*

Ordo Sanctissimæ Trinitatis, à primordiis suis celebrabat festum Conceptionis, sub titulo Præservationis: unde in Breviariis Antiquitus in tota illa Religione receptis, hoc erat in matutinis horis Invitatorium. *Immaculatam Conceptionem Virginis Mariæ, celebremus: Christum ejus Præservatorem adoremus Dominum.* Insuper ter in die, Commemorationem Eius Immaculatæ Conceptionis, agit; post Matutinum scilicet & Completorium, cum Antiphona, *Conceptio Tua DEI Genitrix Virgo &c.* post meridiem verò, cum alia peculiari, quæ incipit; *Gaude DEI Genitrix, &c.*

Seraphica Religio, præduce subtili Doctore Scoto, ita elucidavit & propugnavit piam sententiam, ut hæc apellata fuerit. *Opinio Minorum.* ut colligitur ex Abulensi, Parad. 1. c. 21. Totaq; hæc sacra Religio, Deiparam Immaculatè conceptam, sibi sigillatim in Patronam elegit, in Capitulo Generali, Toleti, in Cænobio S. Joannis Regum celebrato,

to, Anno Christi 1645. Tota item Religio ex præscripto Ordinis, bis in diem tenetur facere commemorationem Immaculatæ Conceptionis. Ex hac Seraphica Familia, prodiit numerosissima & florentissima scriptorum phalanx pro B. Virgine Immaculatè Concepta, strenuissimè decertans, & Adversariorum impetum per tot Annorum seriem retundens. Prodiit inde & Sixtus IV, Pontifex Maximus, qui afflante Divino Spiritu, festum Conceptionis Mariæ, in Catholicam Ecclesiam Pontificiâ Auctoritate, invexit, & Officium de hac solennitate in quo Mariæ immunitas omnimode asseritur, probavit, firmavit, & gratiis spiritualibus communivit. Demum, quod infra ex P. Velasques adduxi pro Societate nostra, ferè totum applicandum censeo, etiam huic sacro Ordini.

S. P. Jgnatius quàm intensè affectus fuerit piæ sententiæ? ab eo fundata Societas?

Quod attinet Societatem nostram, omnes decem primi Patres in scientiis laureâ donati (nempe S. Jgnatius, S. Xaverius, Petrus Faber, Jacobus Laines, Alphonsus Salmeron, Nicolaus Bobadilla, Simon Rodericius, Joannes Codurius, Claudius Iaius, Paschasius Broëttus.) illibatum B. Virginis conceptum, acerrimè propugnârunt: quin, S. Jgnatius, S. Xaverius, Faber, Rodericius, Codurius, Jaius, Broëttus, accepto gradu Magistri, in celeberrima Academia Parisiensi, iuxta Universitatis illius Praxim, Anno 1497. introductam, Iuramentô se obstrinxerunt, ad defendendam B. Virginis, sine labe Conceptionem: & quidem Laines cum Salmerone in Concilio Tridentino, illibatæ Conceptionis, potentissimi fuêre Advocati: quod ipsum Salmerón etiam in Tomo suo 13tio, à Desput. 49. incipiendo, abundè præstitit.

tit. Idem fecit & Bobadilla, in Academia Valisoletana, & Parisiensi, Professorem; in septuaginta septem Episcopatibus, Missionarium, agendo. & quidem S. Jgnatius non contentus generali sua adiuratione Parisiensi, Immaculatæ Conceptionis defensionem conscripsit, quæ in Codice, Romæ asservato, ipsiusq; manu exarato, exstat. Cùmq; primæ Theologicæ Theses in Collegio Romano, publicè propugnandæ, allatæ essent Sancto Jgnatio, ut sua benedictione, eas sanctificaret, quàm primùm vidit & legit, inter eas, esse quæstionem hanc. *An B. Virgo esset immunis à peccato originali?* exnũc mandavit ut tolleretur, & non per modum quæstiu, sed absolutè poneretur; *B. Virginem immunem esse, à labe originali*; ut videlicet ad hanc, sapientissimæ Deiparæ immunitatem pietatis idæam, omnes subinde nostrorum, sive Doctorum, sive addiscentium sensus formarentur. Atq; ab hoc limpidissimo Fonte, nostrorum de Deipara Conceptuum, assertionũ, & sententiarum, rivuli dimanarent. ut notat P. Velasques. cum aliis.

Accedit. Quòd Alphonsus Rodriques, Vir, sanctitate, & miraculis supra omnem admirationem clarissimus, cum summo ardore Spiritûs, (ut habetur in eius vita à P. Michaële Juliano, Rectore Collegii Maioricensi cõscripta) cælitus sibi revelatum affirmavit. *Unam ex causis, ob quam DEUS Religionem Societatis fundavit, fuisse, ut defenderemus, & prædicaremus illibatam Conceptionem suæ Matris.* Quantum autem defendat Societas Purissimam Conceptionem B. Virginis, audiatur Admodum R. P. Philippus Bernal, Ordinis Præmonstratensium Definitor, ac Magister Doctissimus, is

Discur-

Discursu 3. pag: 43. ait. *Ex ommibus Religiosis Ordinibus, Viri gravissimi ac Doctissimi scripserunt in favorem Virginis Sanctissimæ absq; labe Originali Conceptæ; & ex sola Religione Societatis JESU (utpote in qua tantopere florent, unà cum virtute & Sanctitate, bona studia & literæ,) tot ac tam eminentes Magistri scripsêre, ut illi soli sufficerent ad faciendam illam sententiam, plus, quàm probabilem.* Enumeratusq; ibidem multis è Societate Scriptoribus, addit: *& alii sexcenti.* Sine errore addidisse poterat: *& alii milleni.*

Quid plura? Rem absolvo, verbis Patris Velasques. Dato mihi Societatis Filium, sive Theologum Scholasticum, sive sacræ scripturæ Interpretem, sive Concionatorem, sive Magistrum vitæ Spiritualis; & ego dabo tibi ipsum vel Theologicè docentem, vel è sacra pagina elicientem, vel è suggestu ad populum concionantem; vel in monitis spiritualibus, svadentem; Mariam Immaculatè Conceptam; sic docet Societas, sic interpretatur, sic concionatur, sic monet, & monebit, & docebit in perpetuum.

Si quæras, Quid sentiant aliæ Religiones, præter enumeratas, hoc in passu? Respondeo Verbis P. Ægidii, à Præsentatione, Augustiniani lib: 3. de Præservatione Virginis, quæst: 6. Art: 4. *Hanc piam, veram & certam sententiam amplexati sunt Ordines, Camaldulensis, Cluniacensis, Servitarum, deniq; omnes Ordines tam Mendicantes, quàm non Mendicantes.*

Quod

Quod si quis asserat Universum sacerrimum Ordinem S. Dominici, militasse semper cōtra piam sententiā, is profectò gravissimè fallitur, ut constat ex dictis infra sub Propositione XXXVII.

Extra etiam omne prudens dubium est, Omnes orthodoxos Magistratus, Principes, Reges, Imperatores, cum omni populo Christiano, idem de illibata Conceptione B. Virginis sentire, & quidem tam intensè, teste Gregorio XV. ut ex contraria assertione, orta semper fuerint in populo Christiano, cum magna DEI offensione, scandala.

Communissimus sensus totius Christianitatis, validissimè firmat piæ sententiæ veritatem.

Tantus ergo firmissimus consensus totius Ecclesiæ Christianæ, orthodoxæ, validissimè comprobat immunitatem Beatæ Virginis. Tum quia, ut bene arguit primæ magnitudinis Theologus P. Vasquez in 3. p. disput. 117. cap. 6. Hanc communem vocem, totius Christianitatis non sine DEI nutu, & peculiari Providentia percrebuisse quis dubitet? Si enim hæc Sententia foret erronea, certè non permitteret DEUS totum populum Christianum, tam firmo & constanti Animô eam profiteri, & amplecti. Tum quia ut argumentatur P. Pennalosa; Ecclesia visibilis Christi Domini, tantæ est Authoritatis, ut ea, non solùm in Concilio Generali congregata, sed etiam extra Concilium existens, & per Orbem diffusa, in rebus ad fidem & mores pertinentibus errare non possit. Et ideo, quādo ōnes ferè Episcopi, Theologi, Interpretes, Concionatores, & Fideles, unanimi consensu, aliquid cōstanter amplectūtur, illud esse verum oportet. Tum quia ex cōsensu populorum atq; Gentiū, S. Augustinus agnovit, quænam sit vera Ecclesia, ut constat ex e-

ius Epist. fundamenti. c. 4. Quidni etiam ex consensu eodem, agnoscamus verum esse, B. Virginem fuisse illibatam in sua Conceptione?

Adversariorum Responsiones in cōtra, convelluntur.

Respondent ad hoc Argumentum Libellatores in suo libello supplici, quem obtulerunt Eminentissimis Cardinalibus pro abolendo titulo Immaculatæ Conceptionis. *Universitatum, Doctorum, aliorumq; opinantium objicitur multitudo; sed vota ponderanda sunt, non numeranda; nec populorum consensus, definitiones facit. Ariana hæresis ferè in omnes invaluit, & teste S. Hieronymo, ingemiscens Orbis terrarum, se Arianum esse, miratus est. Sub Pontifice B. Stephano, ferè Ecclesia duobus tantùm vel tribus Episcopis resistentibus, in Anabaptismum abiit, quia tamen non adfuit summi Pontificis consensus, in quo infallibilitatis privilegium residet, Ecclesia non erravit.* Hæc illi.

Sed contra est. Pro immunitate B. Virginis, Vota & Suffragia summorum Pontificum, & Concilii Tridentini, item Episcoporum & Prælatorum totius Orbis Christiani, omnium Academiarum, omnium sacrorum Ordinum, & Religiosarum Familiarum, Imperatorum, Regum, Principum, Magistratuum, cunctorumque Populorum Christianitatis, nonne incomparabiliter plus in rei veritate præponderant, aliquot Doctorum Opinioni de Maculata Conceptione? cuius Opinionis fundamenta universa, esse planè ruinosa, toties demonstratum etiam in hoc Volumine.

Ariana hæresis non in omnes invaluit, nam testatur S. Athanasius in Epist. ad Afros, apud Theodoretum Hist: Eccles.

Eccles: 2. c. 23. Item S. Hilarius in libro de Synodis adversus Arianos, Quòd hæresis Ariana solùm infecerit Orientales Ecclesias. Et licèt multi Episcopi Occidentales in Ariminensi Concilio, ab Arianis fuerint decepti, ratione cujus deceptionis S. Hieronymus hyperbolicè dixit. *ingemiscens totus Orbis terrarum, Arianum se esse miratus est:* tamen certum est, totum Mundum non fuisse Arianum; nam qui se Arianum esse mirabatur, Arianus non fuerat, & qui de Arianismo ingemiscebat, Arianus esse omnino nolebat. Nemo enim admiratur se hominem esse, aut de eo ingemiscit, quod amat, atque complectitur; sapienter Cardinalis Baronius in suis Annalibus ad Annum 359. scripsit. *Quod igitur ait Sanctus Hieronymus, Orbem ingemuisse, seq; Arianum esse miratum, haud sic accipiendum est, ut quam adeo detestati erant, atq; hactenus abominarentur Arianam hæresim, crederent se invitos dolentesq; esse complexos, cùm tamen nonnisi volens quis effici possit hæreticus: Sed quòd in nova Fidei Regula,* Consubstantialitatis *nomine prætermisso, atq;* Substantiæ, *pariter ablegato, patefacto eam ob causam Arianis aditu, ad invadendam Catholicam Fidem, iidem visi essent Nicænæ Fidei proditores. Nam quia Valens, in hæreticum sensum verba illa detorsit, fiet, ut quadringenti Episcopi in optimam potioremq; significationem eam sententiam interpretati, evaserint hæretici ex Catholicis? Absit: cùm præsertim noscatur, quòd explicatio illa Valentis, fuerit subdola potius cavillatio, quàm quæ posset ex Regula illa Fidei interpretatio Germana deduci.* Hactenus Eminentissimus Pater.

Rectè explicatur dictum S. Hieronymi.

Falsissimum item est, totam ferè Ecclesiam, demptis du-

Anabaptismum non probavit universa Ecclesia.

obus aut tribus Episcopis in Anabaptismum abiisse. Nam extra Africam, ubi auctoritas S. Cypriani bona fide errantis, nonnullos abripuit, vix tres quatuorve alicuius nominis Antistites, ut Firmilianus Cappadox, & Dionysius Alexandrinus, S. Cypriano adhæserunt, & multa Episcoporum millia, cum S. Stephano, constanter steterunt, ut disertissimè affirmat S. Augustinus lib. 2. contra Cresconium cap, 1. 2. & 3tio. his verbis. *Proinde si omnino jam credendum sit, quinquaginta Episcopis Orientalium, id esse visum, quod septuaginta Afris, vel aliquanto etiam pluribus, contra tot millia Episcoporum, quibus hic error in toto Orbe displicuit.* Quin etiam multi Antistites Africani, teste eodem Sancto Augustino, locô citato, adhærere S. Cypriano renuerant; additq; etiam S. Hieronymus lib: contra Luciferianos, illos ipsos, qui ei primùm adhæserant, brevì, contrariô editô Decretô rescidisse, quod cum eo de Anabaptismo sanxerant: quod idem fecêre Firmilianus ac Dionysius & alii, ut testatur Eusebius lib. 7. Hist: cap, 4. & 8vo.

NOTA Andreas Copeisten in Clavi prædicandi Rosarium lib: 1. c. 10. erroris arguit Centuriatores, & alios Ministros hæreticos, quòd Deiparæ attribuant labem originalem, & inter alia dicit. *Contra hos hæreticos stant Turcæ, in Alcorano, ubi sic Azoara, Nullus nascitur de Filiis Adam, quem non tangat Satan, præter Mariam & ejus Filium.* Quod hic adducitur ex Alcorano: Sciendum, quòd Mahometes Azoara 75. in suo Alcorano scripserit hæc. *Nullus de filiis Adam nascitur, quem non tangat Satan, & ideo plorat vociferans*

Turcarum sensus de Cõceptione B. Virginis.

ex ejus

ex ejus tactu, præter Mariam, & ejus Filium? & Azoara 5. dicit. *Maria omnibus viris & mulieribus splendidior & mundior atq; lotior, soli DEO perseveranter studens.* Unde Turcæ idem hoc in passu nobiscum sentiunt. hocq; ipsum constat, etiam ex illa historia quam refert Jacobus de Valentia, Episcopus Christopolitanus, in Expositione Cantici *Magnificat*, de quodam Filio Soldani Armeniæ, græcè & latinè perito, qui audiens Concionatorem, probantem præsente Papa, Joanne XXII, Avenione, Annô 1322, B. Virginem contraxisse labem originalem, surrexit à loco, & cum magno furore dixit Papæ, & Cardinalibus, quòd mirabatur de ipsis, qui erant Capita Christianæ Religionis, ut talia tolerarent audire, de Virgine Maria. Unde etiam dixit, quòd si quis talia dixisset in Conspectu Califæ, aut Soldani Ægypti, aut in conspectu aliorum Saracenorum, nullo pacto posset evadere, quin ab omnibus lapidaretur, quantumcunq; ille esset magnus. Hisq; dictis resiluit à Consilio suscipiendi Baptismi, qui ad Pontificem, Baptismi candidatus advenerat. Hinc & Leonardus de Noguerolis, Notarius Sixti IV, ad eundem Pontificem scribens, ait. *Inimicus Christiani nominis Machomet, in Alcorano, originalem maculam à Christi Matre excludit, & Tu, tantæ Matris Filius non excludes?*

Historia notabilis.

PRO-

PROPOSITIO XXVIII.

Ex Aſsertione Conceptionis Immaculatæ, inferuntur tres perniciosæ ſequelæ.

Scilicet. Primò. Quòd Conceptio Beatæ Virginis, æquaretur Conceptioni Christi Domini. Secundò. Poſset inferri, aliquos etiam Sanctos, eſse conceptos ſine peccato originali. Tertiò. B Virginem non fuiſse mortuam: nam originalis peccati effectus, eſt mors.

ITa multi ex Patronis rigidæ Sententiæ. Imò ex eorum numero quidam Rhamnus, ut refert P. Raynaudus Tomo 7mo. *in Diptychis Marianis*, non erubuit in Libro ſuo imprimere, Eſſe veriſsimā Propoſitionem hanc. *Errores 48 contra Fidem, ſequuntur ex Aſsertione Immaculatæ Conceptionis.*

Joannes verò de Monteſono, Annô 1387 aſſeruit, Propoſitiones veras eſſe has.

1. *Non omnem hominem, præter Christum, contraxiſse peccatim originale, eſt expreſsè contra Fidem.*

2. *Tam eſt expreſsè contra Fidem, B. Virginis ab originali labe exemptio, quàm aliorum decem, qui ſimiliter exempti fingerentur.*

3. Magis

3. *Magìs repugnat Fidei ea aßertio, quàm si diceretur, B. Virginem ab instanti suæ Conceptionis, fuisse simul Viatricem & Beatam Vel, quàm si diceretur, B. Virginem ab instanti suæ Conceptionis, fuiße unitam hypostaticè divino alicui Supposito.*

RESPONDETUR. Perniciosa illa tria enumerata, minimè sequuntur.

Non Primum. Quia Christus Dominus suâpte naturâ absq; Privilegio, fuit sine labe originali, utpote non conceptus viâ communis generationis, ex Adamo, sed conceptus de Spiritu Sancto: secus Beata Virgo. Thomas Jllyricus Homilia de Concept: Præluð 3. alias novem differentias, eruditè assignat, inter Conceptionem Christi Domini, & Beatæ Virginis.

Propositionis prædictæ XXVIII falsitas demonstratur.

Secunda sequela est etiam erronea; quia pro solius Deiparæ Immaculata Conceptione, sunt talia fundamenta, quæ pro nullius alterius Sancti, illibato Conceptu militant, ut patet reflectenti. Unde de fide est, vel saltem fidei proximum: Omnes, exceptâ Deiparâ, seminaliter ex Adamo descendentes, in sua Animatione, originali peccatô infici. Siquidem scriptura, Concilia, & Patres, universaliter docent, Omnes peccasse in Adamo, & ex illo contraxisse peccatum, nec est ullum fundamentum solidum, quemquem, excepta Deiparâ, eximendi à lege omnibus communi, etsi aliqui fuerint sanctificati in utero, ante nativitatem, ut Ieremias, & Joannes Baptista. Quanquam Sanctus Jldephonsus S. Hieronymus, S. Augustinus, Abulensis, id, de Jeremia negant, ut citat P. Vasquez. Tom 3. in 3. part. Divi Thomæ, Disputat.

S. Jeremiam Prophetam fuiße in utero, propriè

sanctificatũ, non est omnimodè certum.

sputat. 114. cap, 3. Ipseq; Vasquez censet, solùm probabiliorem esse sententiam, quòd in utero fuerit sanctificatus. Verba autem illa scripturæ; *Antequam exires de Vulva, sanctificavi Te.* Explicat de sanctificatione latiùs sumpta; vel ita, ut in typo, & figura Christi, de Jeremia illud dictum fuerit: vel ita, ut ad æternam prædestinationem, (sicut sensit, Sanctus Hieronymus) referatur. Prout illud ad Galatas 1. *Cùm placuit ei, qui me segregavit ex utero.*

Tertia etiam sequela non subsistit, strictè enim & propriè loquendo, mors non est effectus peccati originalis; aliàs Christus mortem non subiisset, qui tamen etsi morte violenta, non fuisset sublatus, tamen tandem ad mortem aliquando pervenisset, ut dicit Sanctus Augustinus, libro 2. de peccat. mer. c. 29, Mors enim, ex se, naturaliter consequitur naturam humanam; utpote compactam ex pugnantibus principiis. Mortua est quidem Beata Virgo: ast mors hæc non fuit pæna peccati originalis, verùm imitatio mortis Christi.

NOTA 1mò. Sixtus IV in sua Bulla. *Grave nimis.* approbata à Concilio Tridentino, damnavit Propositionem illam quæ asserit, errorem vel unum contra fidem sequi ex pia sententia. Quàm multiplicem damnationem merebitur Propositio, quæ asserit 48 errores cõtra fidem sequi ac assertione Immaculatæ Conceptionis? Joannis verò de Montesano, enumeratas Propositiones tres, Parisiensis Academia tanquã falsas, scandalosas, præsumptuosè assertas, piarum aurium offensivas, eodem Annô 1387, meritò damnavit, & statuit esse

revo-

revocandas. Vide etiam dicta suprà sub Propositione XXVII. folio 146.

NOTA 2dò. Ex admissa Propositione XXVIII. ut vera, evincitur satis clarè, inferri inconvenientia grandia.

Primum enim inconveniens infertur. Quòd Ecclesia Universalis Orthodoxa, Columna veritatis, quæ speciali Spiritûs Sancti asisistentiâ, sibi à Christo Domino appromissâ, dirigitur, quòd inquam, Sanctitati enormiter falsæ ex qua tot perniciosæ sequelæ contra fidem sequuntur (ut quidam temerariè opinantur) exhibeat cultum publicum Sacrificii, & Officii Canonici; nam Ecclesia exhibet hunc cultum Sãctitati Conceptionis Beatæ Virginis, in primo instanti sui esse, ut patet ex dictis sub Propositione XXV.

Inconvenientia multa inferuntur, si censeatur aliquid perniciosi sequi ex pia sententia.

Secundum grande inconveniens sequitur. Summos Pontifices decrevisse, sententiam illam, quæ tenet Beatam Virginem in instanti suæ Animationis præservatam à labe originali, esse piam, & laudabilem, ab Universaque Ecclesia, appellari *Sanctam & dignissimam Conceptionem*, & tamen inquinatam peccatô gravi originali.

ACCEDIT 1mò. Quòd Leo X. Annô 1518. in Bulla, *Pia Christi Fidelium*. Sixtus, V. in Bulla. *Ineffabilia*. Anno 1588. Paulus V, in Brevi ad Philippum 3tium, & in aliis pluribus suis Bullis, vocent Conceptionem, *Immaculatam, Purissimam*.

ACCEDIT 2dò. Quòd Sixtus IV. Officium de Immaculata Conceptione compositum, tum à Leonardo de Nogarolis, tum à Bernardino de Bustis. approbaverit; in qui-

bus Officiis, variæ historiæ, sermones, Miracula, referuntur, approbativa Immaculatæ Conceptionis Beatæ Virginis. de Officio Nogarolico, vide infra sub Propositione XXXV. Et in Bulla sua Extravag. *Grave nimis.* quæ exstat in Iure Canonico, & est confirmata per Tridentinum. Sess: 5. definivit, sententiam nostram piam non esse hæreticam. Ergo definivit, proinde certum debet esse apud Orthodoxos, sententiam non esse talem, ex qua perniciosæ sequelæ inferantur.

ACCEDIT 3tiò. Quòd Innocentius VIII Constitutiones Monialium Immaculatæ Conceptionis, in quarum vovendi forma asseritur Immaculata Conceptio, confirmavit: Iisdemq; Monialibus, Regulam præscripsit Julius 2dus, Annô 1511. ubi disertè pia sententia docetur. Leo X. Ecclesias Beatæ Mariæ, in Campo Sancto, Sanctæ Mariæ de Populo, de Monte, de Ara Cæli, Sanctorum Apostolorum, Sancti Francisci trans Tyberim, Sancti Laurentii in Damaso, Jubilæô donavit in Festo Conceptionis. Item Minoribus, Missam de Conceptione celebrantibus, eamue audientibus, Indulgentiam plenariam est elargitus. Adrianus VI Anno 1522 confirmavit Congregationem Toletanam, in honorem Immaculatæ Conceptionis erectam. Clemens VII Officium Immaculatæ Conceptionis approbavit. Paulus III stabilivit omnia Privilegia, Religionis Immaculatæ Conceptionis. S. Pius V confirmavit Extravagantes Sixti IV, & Officium Immaculatæ Conceptionis reduxit in eam formam, quæ modò in Ecclesia observatur, ubi etiam Conceptio, appellatur, *dignissima & Sancta.*

Cle-

Clemens VIII approbavit Sixti IV, & S. Pii V Constitutiones, de Immaculata Conceptione, Paulus V auditis validis rationibus Cardinalis Bellarmini pro pia sententia; minùs piam, publicè prædicari, vel defendi vetuit. Gregorius XV precibus Christianorum Principum, præcipuè Philippi IV Regis Catholici, magnum aliquid tribuendum esse ratus, Decretum illud edidit Anno 1622. 24 Maii: quô vix aliquid potuit citra Definitionem favorabilius excogitari, in quo statuit, ne sectatores contrariæ sententiæ, in sermonibus etiam & scriptis privatis, audeant asserere, quòd B. V. fuerit concepta cum peccato originali; Eosdemq; obligat, ut sub Conceptionis nomine, Festum celebrent, ablegata voce Sanctificationis.

Porrò sententiæ illi, ex qua inferuntur (iuxta quosdã nobis oppositos) tot perniciosæ sequelæ superiùs recensitæ, favisse tantopere, & tot summos Pontifices, Ecclesiæ Capita, & Doctores, in definiendis rebus Fidei infallibiles, nec non Universale Concilium Tridentinum: ut videre est sub Propositio XXXI. & XL. quis Orthodoxorum credat?

Tertium grave inconveniens infertur. Nempe, non fuisse à Bonitate, & sapientissima Providentia DEI, alienum, ut DEI Ecclesiam, (cui Christus specialem, ad vitandas falsitates, & damnandas, Assistentiam dedit) in tam universalem ferè omnium Catholicorum errorem labi permitteret, tantamq; tot Ecclesiasticorum, tot Religiosorum, tot Doctorum ac Virorum, Sanctitate, Miraculisq; illustrium, fieri conspirationem, ad tuendam tam acerrimè in Mysterio Religi-

onis Opinionem, falsam, scripturæ contrariam, & ex qua inferuntur sequelæ perniciosæ.

Quartùm grande inconveniens, Miracula facta esse à DEO, in Confirmationem erroris, revelatumque Divinitus ut verum, quod à Veritate deviat; Vide sub Propositio XVI. & XX.

PROPOSITIO XXIX.

Concilium Florentinum definivit contrarium piæ sententiæ. *Ita videtur sentire Cardinalis Cajetanus, in suo Tractatu de Conceptione Beatæ Virginis, cap, 5. Ibi enim leguntur hæc.*

Conciliabulo Basileensi declaranti Sess: 36. Beatam Virginem, esse sine labe conceptam, è Regione opponitur, verum ac venerandum Concilium, ex Ferraria, in Florentiam translatum, Græcorum & Latinorum, sub Eugenio IV, ubi inter Dogmata Fidei, traduntur hæc verba. Firmiter credit, profitetur, & docet sacroSancta Romana Ecclesia, neminem unquam ex viro fæminaq; conceptum, à Diaboli dominatu fuisse liberatum, nisi per Fidem Mediatoris DEI & hominum, JESU Christi Domini nostri, qui sine peccato conceptus, natus & mortuus, humani generis, peccata delendo, solus sua morte prostravit & Regni cælestis introitum, quod primus homo, peccatô propriô, cum omni sua successione, prodiderat, reseravit. Hæc ibi. Quæ inducta sunt, ut appareat pro illo tempore quô res, in quæstione erat, Universalis Ecclesia, solum Christum excepit, ab originali

pecca-

peccato, quod non erat dicendum; si Beata Virgo quoq; excipienda esset. Huculq; Caietanus.

Respondetur. Concilium Florentinum nihil decrevisse contrarium piæ sententiæ. *Probatur id multipliciter.*

Florentinum Conciliū non adversari piæ sententiæ demonstratur.

Primò. Quia Patres Concilii Tridentini bene noverant, quid nam Concilium Florentinum decreverit, nec illi, in materia Fidei, quidquam contrarium statuerunt, & tamen professi sunt & declarârunt, non esse suæ intentionis comprehendere Beatam Virginem, in Decreto de peccato originali, sed observandas esse Constitutiones Sixti IV. plurimùm favorabiles piæ sententiæ. Ergo patet in Concilio Florentino, nihil decretum fuisse, contra puritatem Virginis in sua Conceptione.

Secundò. Summi Pontifices, ut Sixtus IV. Innocentius VIII. Leo X. Adrianus VI. Clemens VII. Paulus III. Sanctus Pius V. Clemens VIII. Paulus V. Gregorius XV, Alexander VII. & alii impensè faverunt piæ sententiæ, ut constat ex dictis. Imò quidam eorum, ut notavi suprà, totum ferè id, in Bullis suis tradiderunt, quod Concilium Basileense de Conceptione. Estne autem credibile, eos favisse illi sententiæ, cuius oppositum antea decrevisse, dicitur, Eugenius IV. cum Concilio legitimo Florentino?

Tertiò. Admisso interim, à Caietano allegata esse Verba Concilii Florentini, Vox illa *solus*, ut patet reflectenti, coniungitur cum subsequentibus verbis, nempe, *solus sua morte prostravit:* quòd verissimum est. quamvis B. Virgo sit concepta, & nata sine peccato. Imò ut sapienter advertit, P. Nierembergius, in Exceptionibus Concilii Tridentini, c.

Explicantur verba Cōsilii.

8. po-

8. potius Immaculatæ Conceptioni favet Florentinum, cùm dicatur. *Solus Christus prostravit*, & non dicatur. *Solus Christus sine peccato Conceptus & natus*. Dixi. *admisso interim illa verba esse Concilii Florentini*, Nam non habentur in Definitione, nec in Decreto Eugenii IV, nec in Tomis Antiquorum Conciliorum, sed tantùm recens posita sunt in Bullario, sub nomine Bullæ Eugenii IV, contra Iacobitas, quæ ferè tribûs Annîs post Concilium finitum Florentinum, facta est.

PROPOSITIO XXX.

Opinio de Immaculata Conceptione debet esse probis Catholicis suspecta, utpote, quæ est approbata, à schismaticis in Concilio Basilèénsi, inconsultè ac temerariè cudentibus novam ac insolitã determinationem, in qua DEUS permisit Concilium schismaticũ errare, quia sine probatione præsumpsit definire, Beatam Virginẽ sine labe esse conceptã.

Ita Gulielmus Estius in 3. Dist: 3. §. 3.

CONcilium Basileæ celebratum, Sess: 36. quæ habita est Anno 1439. 17 Septembris ita decrevit. *Diligenter in-*

ter inspectis Auctoritatibus, quæ jam à pluribus annis, in pluribus relationibus, ex parte utriusq; Doctrinæ, coram hac Sancta Synodo, allegatæ sunt, aliisq; plurimis, super hac re visis, & matura consideratione pensatis, Doctrinam illam asserentem, DEI Genitricem Mariam præveniente & operante Divini muneris gratia singulari, nunquam actualiter originali subiacuisse peccato, sed immunem semper fuisse, ab omni originali culpa, sanctamq; & immaculatam, tanquam piam & consonam cultui Ecclesiastico, Fidei Catholicæ, rectæq; rationi & sacræ scripturæ, ab omnibus Catholicis approbandam fore, tenendam & amplectendam, definimus, & declaramus, nulliq; licitum esse de cætero in contrarium prædicare, seu docere.

Basileensis Concilii decretum pro Immaculata Conceptione.

Michael Palacius in 3, distinct. 3. disput. 1. Manuel Rodericus Tomo 1. qq. Regul. quæst: 58. P. Raynaudus in Tract. de Pietate Lugdunensi, & in suis Diptychis Marianis. & alii plurimi, sapientissimè notant, quòd post Decreta Sixti IV, à Concilio Tridentino approbata; item post Constitutiones Pauli V, Gregorii XV, & maximè Alexandri VII, quòd inquam Ecclesia Orthodoxa, illa omnia videtur tradere, de pia sententia, quæ tradita sunt de ea, in allegato Decreto Concilii Basileensis; Unde Estius arguendo erroris, temeritatis, & præsumptionis Patres Concilii Basileensis, ratione illius Decreti, eô ipso nimis inconsultè ac temerariè, arguit erroris summos Pastores Ecclesiæ.

Summi Pontifices idem videntur decrevisse.

NOTA *imò.* Multùm à vero deviat Estius, dicendo hoc Dogma novum esse. Vide sub Proposit: III. Ex ipsis etiam allegatis Verbis Decreti Basileensis, patet Estium gravi-

Decretū Concilii Basileensis factum est prævia magna deliberatione.

graviter falli, dum asserit, sine probatione, processisse Patres illos, ad determinationem. Constat enim in hac materia, institutum fuisse, accuratissimum examen; quadriennio enim antè, id est Annô 1435. Cardinali Arelatensi iniunxit Basilèénsis Conventus, ut diligenter procuraret per omnes Bibliothecas, ac singula Archiva Universitatum, Ecclesiarū, Monasteriorum, Regumq; ac Principum perquiri quoscunq; libros, scripta, Acta, Deliberationes, Decisiones publicas & privatas, in Generalibus studiis, & alibi de hac materia factas, easq; extrahi, & ad Synodum deferri, ut iis, adiutа, posset quæstionem hanc decidere. Ut testantur Acta Concilii huius, apud Spondanum Episcopum. Constat demum ex probatis Auctoribus, ut refert, P. Velasquez. quòd antequam illud Decretum formatum est, selectos esse duos Doctores, è Doctoribus, qui Concilio assidebant, quorum alter piam opinionem, alter contrariam propugnarent, cunctis argumentorum & Rationum momentis propositis. Disputârunt igitur singuli per octo continuos dies, sat fusè, cuncta cuiq; sententiæ convenientia, deditq; initium dissertationi, P. F. Joannes de Montenegro, ex Ordine Prædicatorum, Vir apprimè doctus, & magnæ in disputando Auctoritatis, (quo subinde Doctore, Concilium Florentinum in Disputatione cum Græcis, ab eximiam Eius doctrinam, uti voluit) suamq; Opinionem proposuit, explicavit, & variis argumentationibus fulcivit. Sequenti verò die, Doctor Joannes, de Contreras, Canonicus Toletanus, piâ sententiâ dilucidè expositâ, & multiplici ratione communita, oppositis sibi Argumentis satisfecit, quo ordine alternativè servato, toti

toti Octo dies, tam in disputando, quàm in scribendo, ut Patres Concilii, utriusque sententiæ momenta, commodiùs perpenderent, consumpti sunt. Re igitur maturè, & summa curâ examinata, formatum est Decretum suprà citatum.

NOTA 2dò. Decretum illud, fuit paulò post, scilicet Annô 1457. receptum, & observari mandatum, à Concilio Provinciali Avenionensi, cui interfuerunt tredecem Episcopi Galli, & duo Cardinales præsidebant. Circa idem etiam tempus, Regnum Valentiæ, ad Basiléénsis Concilii Decretum observandum se obligavit. Veritatem item illius Decreti comprobavit DEUS miraculis. Vide sub Propositione XVI. Præerat etiam tunc Concilio Basiléénsi, dũ illud Decretum formatum est, Ludovicus Alemanius, Archiepiscopus Arelatensis, Pio II, in sua Europa, c. 42. & Gvidoni Papæo laudatissimus, & ob multa miracula, Beatorum numerò adscriptus diplomate Clementis VII, Annô 1527.

A pluribus receptum cõprobatumque est miraculis decretũ illud.

NOTA 3tiò. ex P. Vasquez Tom. 2, in 3. p. disput. 117. cap, 15. & ex aliis quibusdam Theologis Classicis, ut Bellarmino, Suarez. Quòd Concilium Basiléénse, sententiam suam de Immac: Conceptione B. Virginis, pro Articulo Fidei haberi noluit; solùm enim statuit, sententiam illam amplectendam esse, ut piam & consonam cultui Ecclesiastico, Fidei Catholicæ, scripturæ Sacræ, & Rationi. Porro idem statuisse Sixtum IV præcipuè verò Alexandrum VII, in comperto est.

PROPOSITIO XXXI.

Concilii Tridentini Patres, non fuerunt docti, qui declarârunt, Beatam Virginem non comprehendi in illa Propositione Universali: Omnes in Adam peccaverunt. *Ita Rhamnus in Præfatione sua præfixa libro de Concept. Cardin. Turrecremata, ut præter alios refert Catharinus, in Prologo ad Iulium III, & Concilii Tridentini Patres.*

PRæmitto. Annô 1545. sub Paulo III, inceptum est Concilium Tridentinũ, in illo, Sess: 5. quæ celebrata fuit, die 17. Mensis Junii, Annô 1546. Canone. 2. & 4. de peccato originali, hæc statuit. *Si quis Adæ prævaricationem, sibi soli, & non ejus propagini, asserit nocuisse, & acceptam à DEO Sanctitatem, & Iustitiam, quam perdidit, sibi soli & non omnibus etiam, eum perdidisse, aut inquinatum ullum, per inobedientiæ peccatum, mortem & pænam corporis tantùm, in omne genus humanum transfudisse, non autem & peccatum, quod mors est Animæ, Anathema sit: cùm contradicat Apostolo dicenti. Per unum hominem, peccatum intravit in Mundum, & per peccatum Mors, & ita in omnes homines Mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt.* Hæc Concilium. Quæ sane verba, cùm semel &

Tridentini Concilii decretum pro Immaculata Conceptione.

mel & iterum repetiisset, statim in Beatam Virginem, mentis oculos reverenter intendens, disertis Verbis addit: *Declarat tamen haec ipsa Sancta Synodus, non esse suae intentionis, comprehendere in hoc Decreto, ubi de peccato originali agitur, Beatam & Immaculatam Virginem Mariam, DEI Genitricem, sed observandas esse Constitutiones, felicis Recordationis, Sixti Papae IV. sub paenis in eis contentis, quas innovat.* Huc usque Concilium.

NOTA. Concilii praedicti, Annô 1545 inchoati, Decreta omnia lecta sunt, in fine illius Concilii, Annô 1563. Iisque subscripserunt omnes Patres, fueruntque numero 255. Scilicet Legati 4. Cardinales, 2. Patriarchae 3. Archiepiscopi 25. Episcopi 168. Abbates 7. Procuratores absentium cum legitimo mandato 39. Generales Ordinum 7. Qualiter verò quidam moliebantur impedire Declarationem illam Tridentinam, impensè faventem piae sententiae; cur item in illa Sacrosancta Synodo, non est ultimatò definita sententia de Immaculata Conceptione. Vide sub Propositione XL.

Quidam Sabinus, Heracleae Episcopus, haereticus Macedonianus, non dubitavit olim, in caelum ponere os suum, Oecumenici Concilii 1mi Nicaeni Sanctissimos & doctissimos Patres, appellando indoctos, ut refert Socrates in Historia sua Ecclesiastica lib: 1. cap, 5. Et en Rhamnus ille Thraso, impudenter ausus est renovare stolidum Judicium Sabini, dum Sacrosancti Concilii Tridentini sapientissimos Patres, quorum maxima pars, scriptis doctissimis, quae exstant, quantum doctrinâ, etiam Theologicâ valeret, exquisitè comprobat,

De illius Cōcilii Patribus judiciū Rhamni, à Veritate alienissimum & calumniosum est.

probat, vocat indoctos. Certè Concilium Tridentinum, & Sapientiâ, & Auctoritate, ac consensu congregatorum, si ullum aliud, maximè constabat. Sanctus quoq; Carolus Boromæus Cardinalis & Archiepiscopus Mediolanensis, in eo plurimam operam dedit, ut iuxta hoc Sacrosanctum Concilium, quod Eius potissimum solicitudine, iam tum fuerat absolutum, Ecclesiam sibi commissam componeret.

Quid secundùm rei Veritatem, de illius Concilii Patrum, Doctrinæ eminentiâ, Sanctitate, & studiorum ac virtutum eximiarum divitiis, inclytus Annô Christi 1581, in Anglia Martyr, Edmundus Campianus, Nostræ Societatis, censuerit, libeat audire. Is in libro ad Academicos, Ratione 4. loquitur sic. *Tridentina Synodus, quò magis in veterascet: eò magis in dies, eoq; perennius efflorescet. Bone DEUS! Quæ Gentium varietas? Qui delectus Episcoporum totius Orbis? Qui Regum & Rerumpublicarum splendor? Quæ medulla Theologorum? Quæ Sanctitas? Quæ lacrymæ? Quæ Iejunia? Qui flores Academici? Quæ linguæ? Quanta subtilitas? Quantus labor? Quàm infinita lectio? Quantæ Virtutum & studiorum Divitiæ? Augustum illud Sacrarium impleverunt?* Libeat etiam audire eruditionis ac sapientiæ famâ celebrem Sfortiam Pallavicinum in Apparatu suo ad Historiam Concilii Tridentini cap, 1. *Nullum* (inquit) *ex Conciliis, fuit Tridentinô Conciliô diuturnius tempore; amplius, Fidei dogmatibus ibi sancitis; morum mutatione, efficacius; obstaculis interpositis, magis arduum; & sedulitate in rebus discutiendis, accuratius.*

Mira-

Miraris erudite Orthodoxe Lector & damnas haud dubiè, Rhamni illius stolidum Judicium de Patribus Concilii Tridentini, quòd eos vocaverit, non doctos, imò ut testatur Catharinus, locò Superiùs citatô, ausus est eos arguere *immoderationis, audaciæ ac petulantis inscitiæ, ut qui, cùm se noscerent, apud doctos Theologos minoris esse existimationis, istis novitatibus captârunt auram popularem, atq; ideo non veriti sunt facere verbum hac de re.* Verùm nonne obstupesces & execraberis Eiusdem Rhammi, (aliàs Viri Catholici, ut se profitetur, ne dicam quid amplius) Propositiones, quæ in Opere eius, cui Titulum præfixit *de Universali Corruptione Generis humani.* parte 3tia capite 9no. continentur. scilicet. *Rhamni Propositiones detestandæ.*

1. *Lutheranismus, à DEO permissus est exoriri, ad castigationem negligentiæ summorum Pontificum, qui Assertionem Immaculatæ Conceptionis non eradicaverunt.*

2. *Non obstante Extravagante Sixti IV. vetantis notare hæreseos alterutram partem: in hac controversia, tamen firmiter tenendum est, secundùm fidem Catholicam, quòd B. Virgo sit concepta, in originali peccato.*

3. *Festum Immaculatæ Conceptionis, est inventum satanæ, ad bonos servos DEI, antiquæ Doctrinæ tenaces, fidei Sanctæ pugiles strenuissimos, diris persecutionibus insectandos.*

Præstat Lacrymis ista diluere, quàm argumentationibus: imô merentur hæc, non calamum detergentem, sed fustuarium contundentem.

PROPOSITIO XXXII.

Nulla affertur Ratio valida, imò nec ulla congrua, ut quis prudenter inducatur ad ſentiendum, illibatam fuiſſe Conceptionem B. Virginis. *Ita olim communiter Patroni rigidæ ſententiæ.*

Argumenta quinq; convictiva.

NOnne apud quemlibet Orthodoxum, veritatis Amantem, Argumenta validiſsima pro illibata Conceptione cenſenda ſunt; quæ ex variis claſsicis Auctoribus deſumpta, breviter innuo.

Primū Argumentū convictivum pro Immaculata Conceptione B. Virginis.

1. Quidquid publico ritu & ſolenni, Univerſa Eccleſia Catholica celebrat, non eſt falſum. Sed Univerſa Eccleſia Catholica, publico & ſolenni ritu, celebrat, B. Mariam fuiſſe præſervatam à peccato originali. Ergo id non eſt falſum. Maior & Minor huius Argumenti conſtat ex dictis ſub Propoſitione XXV. à folio 131. ad folium 139.

2dum Argumentum.

2. Si quæratur ex S. Auguſtino, quibusnam Argumentis, & motivis, tantus Vir, incredibili prudentia, ad iudicandum præditus, inductus eſt, ut relictô Manichæiſmô, Religionem Catholicam, multa licèt ſummè ardua, ad credendum, continentem, amplecteretur? Reſpondet ipſemet in libro conta Epiſtolam Manichæi, quam vocant Fundamenti. cap, 4. *Multa ſunt, quæ in Eccleſiæ Catholicæ gremio,*

me iu-

me iustissimè tenent: tenet Confessio populorum atq; Gentium; tenet Auctoritas Miraculis inchoata; tenet Auctoritas Sedis Apostolicæ, cui pascendas oves suas, Dominus commendavit. Nonne pro illibato etiam Conceptu Virginis, militat, & quidem acerrimè, consensus Populorum & Gentium? Omnium ferè doctissimorum, omnium Academiarum & Universitatum, in Orbe Orthodoxo? Vide sub Propositione XXVII. à folio 145. Nonne idem comprobat multitudo miraculorum, quorum aliqua supra innui sub Propositione XVI. folio 93. Tot item Bullæ & Diplomata Summorum Pontificum? & quid oro difficultatis est, in assentiendo piæ sententiæ, asserenti dilectissimam DEI Matrem à Filio præservatam, ne unquam Dæmonis fieret mancipium?

Confirmatur. Quia propè omnium Fidelium sensus, & consensus, planè videtur demonstrare veritatem piæ sententiæ. Rectè enim nos admonet S. Paulinus Nolanus Episcopus Epistol. 4. p. 71. *Ut de omnium Fidelium ore pendeamus.* Nemini enim dubium est Ecclesiam Spiritû Sancto regi, nisi quis fortè Christi non crediderit Evangelio; nam in eo promissus est Spiritus ipse Sanctus, Spiritus inquam veritatis, ut in Ecclesia maneat in perpetuum, & ut eam doceat, & ducat in omnem veritatem.

3. Ratio desumitur, ex Miraculis, & Revelationibus, pro eadem veritate, Vide sub Propositionibus, XVI. & XX. folio 93. & seq: item folio 115. & seq. *3tium Argumentum.*

4. In causis præsertim criminalibus, nulla Persona, multò minùs constituta, in eminenti aliqua dignitate, est condemnanda; nisi ex Probationibus luce meridiana clarioribus, *4tum Argumentum.*

planè

planè convincatur. Ut docent omnes Iuris consulti, & habetur lib: 5. ff. de Pænis, & alibi. Sed nulla affertur Probatio, luce meridiana clarior, qua convincatur, B. Virgo, eminentissimæ dignitatis (quia DEI Mater) crimen mortale originale incurrisse; imò sunt argumenta validissima, pro illius Innocentia, ut constat ex dictis & dicendis in hoc Libro. Non ergo damnanda est, criminis mortalis originalis. Accusatore non probante, reus etiam vilissimus absolvitur; & Mater DEI, cur innocens non pronuntiatur, siquidem Accusator in probando deficit. Ast per impossibile, concedamus, æque validas esse Rationes, contra & pro innocentia Virginis, tamen cùm certum sit, ut docent omnes Theologi, cum D. Thoma. 2. 2. q. 70. Art: 2. *In dubio, Iudex, facilior debet esse ad absolvendum quàm condemnandum.* Nonne Iustitiæ & pietati consonat, ut Mater DEI, & omnium nostrûm, cùm de originali culpa, certò non constet, à nobis absolvatur, non condemnetur?

...tum Argumentum Cōvictivum.

5. Qui est optimè affectus, erga Beatam Virginem, debet de Ea sentire & loqui quàm honorificè potest, & quantum per Ecclesiam licet. Quis enim eum censuerit optimè affectum, erga aliquem, qui si possit de eo bene sentire, & loqui honorificè, idq; absq; errore, & culpa ulla præstare possit, malit tamen tetram aliquam labem ei inurere, & de eo loqui spurca, aut indigna? Hoc, quod dixi, credo, nullus prudens inficiari potest. Sed ingens est decus B. Virginis, semper caruisse, non tantùm veniali peccatô, verùm etiam multò magis, mortali originali. ut demonstratum

sub

ſub Propoſit: 2da. f. 23.. & ſeq. Fas item eſt omnib9 Fidelibus, tenere Eam, ſine labe originis conceptam, docente Eccleſia, per Summos Pontifices, in illo Judicio, de B. Virgine, nullum eſſe erroris practici periculum, & eadem Eccleſiâ ad ſic ſentiendum, invitante Fideles, elargitione Indulgentiarum de Sacro Theſauro, in eam rem collata. Ergo ſic tenendum.

Sapienter Franciſcus à Penna Ordinis Prædicatorum, ſcripſit. *Quid in nos admiſit Sanctiſſima Virgo, ut de Ejus puritate non credamus, quidquid credi ſine ſcripulo poteſt? Et quia Sacrum Concilium Tridentinum Eam comprehendere, non vult in ſuo Decreto, de peccato originali, nec ego comprehendere volo.* Vide ſub Propoſitione XXXI f: 171. & ſub Propoſitione XL.

Notabilis Adverſio.

Jam inſuper adjicio quaſdam alias Rationes, ſat validas, & multum congruas.

Rationes Duodecē referūtur, quibus ſat validè probatur B. Virginis iñunitas à labe originali.

I. POtuit DEUS præſervare Matrem ſuam à labe originali. Quæ enim in hoc implicantia? & decuit, ut id faceret. Decuit enim ut Mater DEI, non fuerit unquam rea æternæ damnationis, & Dæmonis mancipium. Decuit item, ut DEI Filius, Matri ſuæ, quam maximè diligebat, id beneficium præſtitiſſet. Ergo tenendum eſt id præſtitiſſe. Hoc Argumentum convicit Doctores Pariſienſes, ut illibatam Conceptionem B. Virginis tuerentur, deſumptumq; eſt ex Subtili Doctore Scoto, qui in 3. Sent: Diſtinct: 3. q. 1. in favorem piæ Sententiæ, ait. *Si Auctoritati Eccleſiæ,*

Prima ſat valida Ratio.

 vel

vel Authoritati Scripturæ non repugnat, videtur probabile, quod excellentius est tribuere MARIÆ. Sed B. Virginem esse conceptam sine peccato, non repugnat. &c. Ergo id illi attribuendum. Vide dicta de Subtili Scoto, sub Proposit. XVI. folio, 94. & seq:

Ratio 2da. II. Propter Dignitatem Maternitatis, Mater DEI, debuit esse Virgo Corpore, sine corruptione coniugali, sine motibus concupiscentiæ, sine labe originali; ut conceditur. Ergo multò magis propter eandem Maternitatem, debuit esse Virgo Mente, sine labe originali, quæ Virginitatem mentis corrumpit, maiusq́ est malum, quàm corruptio coniugalis, quàm motus concupiscentiæ, & quàm culpa quæcunq́ venialis.

Ratio 3tia. III. Propter eandem Dignitatem, non permisit DEUS corrumpi post mortem Corpus B. Virginis. Ergo multò magis non permisit corrumpi in vita animam Virginis, per labem originalem. Arcuit DEUS vermes à Carne Virginea; & ab anima Eius, non arcuerit stygium serpentem? Si abiit B. Virgo, in Montana cum festinatione, ut Sanctificaretur Joannes; Nonne congruum est censere, Spiritum S. venisse & festinâsse ad Virginem, imò prævenisse, & præfestinâsse, ut Sancta conciperetur?

Ratio 4ta. IV. Nullum unquam Privilegium & donum speciale concessum est, alicui puræ creaturæ, quod non sit etiam concedendum Matri DEI, nisi fortè conditioni, statui, naturæ, aut sexui repugnaret; præsertim, si tale Privilegium concer-

nat

nat puritatem. *Nam Deiparæ puritas maxima est sub Christo DEO.* Ut dicit S. Thomas 3. p. q. 27. Art. 2. ad 2. sed Angelis & primis Parentibus concessum est hoc donum, quòd sint creati in statu gratiæ Sanctificantis. Ergo multò magis Reginæ Angelorum est hoc concessum. Et certè (ut bene arguit Catharinus Disput: pro Immaculata Conceptione B. Virginis, lib: 3.) *Si B MARIA, quovis unquam fuisset maculata delicto, & posset aliquod murmur esse in Cælo; jure optimo data esset Angelis, multa conquerendi occasio, quòd Eam sibi præpositam viderent, & ut Reginam venerandam, quam tamen, & peccato, & Diabolo, aliquando subditam considerarent; quin & ipsa Virgo nonnullo humili pudore suffunderetur, dum se impuram aliquando fuisse conspiceret, & beatos illos spiritus, puritate nituisse, quâ certè indecentiâ offuscaretur gloria Paradisi.*

V. *Illos quos DEUS eligit, ita præparat & disponit, ut ad id, ad quod eliguntur, inveniantur idonei.* ut loquitur S. Thomas, 3. p. q. 27. Art: 4. sed dignitas Maternitatis DEI, incomparabiliter excedit dignitatem omnium Angelorum; Unde S. Anselmus de Excellentia Virginis cap. 2. *Hoc* (inquit) *solùm de Beatissima prædicari, quòd sit Mater DEI, excedit omnē altitudinem, quæ post DEUM dici, vel cogitari potest.* Ergo siquidem Angeli fuerunt creati in statu gratiæ, multò convenientiùs fuerat, ut sic etiam crearetur Anima Matris DEI. Gloriatur Apostolus 2. ad Corinth: 3. quòd se & alios Apostolos DEUS fecerit idoneos Ministros, novi Testamenti. Et gloriari non posset MARIA, idoneam se factam esse Angelorum Dominam? *5ta Ratio.*

Ratio 6ta. VI. B. Virgo omnes homines, uti cæteris Virtutibus, sic præsertim humilitate superabat. Ergo cùm se nusquam peccatricem dicat, ne quidem in suo Cantico, ubi exponit suam indignitatem; *Respexit humilitatem Ancillæ suæ;* apparet semper immunem Eam fuisse ob omni labe. Maximè cùm certum sit, in illis verbis, B. Virginem exercuisse Actum perfectissimæ humilitatis: Maior autem est humilitas, confiteri indignitatem moralem, qualis est ortus cum labe originali, quàm confiteri se esse creaturam & Ancillam DEI.

Ratio 7ma. VII. Primus homo ex terra, eaq; nondum maledicta, ab ipso DEO conditus fuit, non è concubitu Maris & fæminæ generatus. Ergo etiam Christus Dominus, qui similiter non ex concubitu Maris & fæminæ, sed operâ Spiritus S., formandus erat; ex terra non maledicta, id est ex Matre Virgine, quæ omnis maledictionis, proinde & omnis noxæ etiam originalis expers, formatus est. Hac paritate usus est, & S. Andreas Apostolus, ut legitur in Historia vitæ Eius.

Ratio 8va. VIII. Gratia Sanctificans, seu Filiatio DEI adoptiva, est incompossibilis, cum quovis peccato gravi. Ergo multò magis Maternitas DEI, etiam cum originali; Utiq; enim Mater vera & physica, plus diligitur, quàm filius, solùm adoptivus? Proinde Maternitas vera physica, naturalis, longè æstimabilior est, quàm filiatio DEI adoptiva. Sicut præstantius est esse, Matrem naturalem Regis, quàm esse filium adoptativum Regis.

Ratio 9na. IX. Redemptio præservativa, est multò perfectior Redem-

ptio

ptione curativâ, ut patet: à pluribus enim liberatur, qui non permittitur peccare; nam liberatur à culpa Actuali, à pudore, & ab irreparabili iactura perfectæ innocentiæ, à quibus non liberatur is, cui post lapsum, culpa remittitur: quia semel admisso peccatô, semper verum est dicere, peccavit, innocentiam perfectam non habet, habet materiam pudoris. Ergo Christus Dominus, utpote perfectissimus Redemptor, circa aliquam creaturam, exercuit Redemptionem illam præservativam; Quam verò, hac excellenti Redemptione, à peccato liberaret, si non Matrem suam?

X. Magister Petrus Aureoli in Tract: de Concept: B. Virginis, sic argumentatur. *Inveniuntur, & inventi sunt, qui fuerunt vasa iræ perpetua, & erunt; ut concepti in originali, nec baptizati, addiderunt blasphemias Actuales, & in illis defuncti, perpetuò damnati sunt. Inveniuntur & alii qui fuerant vasa iræ, deinde misericordiæ, ut sunt baptizati. Ergo reperiri debet, extremum alterum excellentius, quod videlicet sit aliquod vas misericordiæ DEI perpetuum. Quod nunquam fuerit defacto Vas iræ; præsertim cùm DEUS ad misericordiam pronior sit, quàm ad iram. Unde si invenitur vas aliquod iræ perpetuum, magìs decens est, & rationabile, quòd inventum fuerit aliquod misericordiæ Vas æternū. Nec valet si quis diceret, quòd tale Vas fuit Christus; nam ipse, misericordiâ non indiguit, cùm miseriam peccati non habuerit, nec habere debuerit de jure, nec de facto, cui oportuerit misereri. MARIA verò, etsi defacto non habuerit, tamen habuisset, si non fuisset præventa.* *Ratio 10ma.*

XI. Argumentum desumptum ex Sapientissimo Patre Hieronymo Baptista de Lanuza, Ord: Prædicat; [Si hæreticus *Ratio 11ma.*

vel

vel infidelis mulierem, Catholicam gravidam, idcirco interficeret, quòd Christiana sit, fætum verò in utero latentem, ne Christianus sit: is ipse infantulus, Sanctus & Martyr esset. Potest contingere, ut aliquis hostis Christi, fætum huiusmodi occidat in utero Matris, in ipso instanti; vel immediatè, postquam fuerit animatus; puellus iste posset Virgini obiicere, se perinde, ac illam, leviter peccatô originali laborâsse. &c. Proinde ut verificetur, Supremam Dominam hanc, cæteros omnes, Sanctitate superâsse, par est asserere, Eam Privilegiô singulari in gratia & sine peccato conceptam fuisse.

Ratio 12ma. XII. DEUS *plus dilexit B. Virginem, quàm omnes creaturas*, ut docet S. Thomas in 1. dist: 17. q. 2, Art: 4. & ex sensu omnium Theologorum asserit Magnus Suarez Tomo 2. 3. p. Disput: 18. *DEUS plus amat solam B. Virginem, quàm reliquos omnes Sanctos.* Ergo Eam DEUS ab omni peccato præservavit. Nos qui diligimus B. Virginem, utique si in nostra potestate fuisset, præservâssemus Eam à lapsu originali? negabimus id, Matri suæ dilectissimæ, præstitum à Filio DEI, vero DEO, qui dedit Præceptum de honorandis & amandis Parentibus? Utique ille filius esset reprehensibilis, qui videret suam Matrem in Captivitatem, abducendam esse, & non impediret, cùm posset. Nec in euiusmodi Filio esset Amor efficax intensus; Is enim ex natura sua, est impeditivus, omnis gravis mali moralis ab obiecto amato.

Vide & Rationes comprobativas eiusdem Veritatis sub Propositione VIII, & X, à fol: 51. & fol; 71.

Sed

Sed fortè obiiciet quispiam in contra. Si à vero non deviat pia sententia, cuius *præcipuus ac maximus vindex fuit Subtilis Doctor, Joannes Duns Scotus, qui tantam illi sententiæ, doctrinæ sua Actoritate, fidem comparavit, quantam nullus alius, ante vel post ipsum, omnibusq; ferè Theologis, Immaculatæ Conceptionis propugnandæ Auctor exstitit.* ut scribit, Pater Ferdinandus de Salazar in sua Defensione, c. 42, sæculo 14to. Si inquam Scotus, tantus Propugnator fuit illius sententiæ, ut dicitur, piæ & veræ; tunc non permisisset DEUS, Eum tam miserabili & horrenda morte exstingvi. Referunt enim nonnulli, ut Paulus Jovius, in libro cui Titulus, *Elogia Doctorum Virorum.* impresso Antverpiæ, Annô 1557. & ex eo, Abrahamus Bzovius, & alii quidam; quòd scilicet Scotus comitialem morbum passus, existimabatur esse mortuus, & à suis discipulis, & Religiosis, in Conventu Coloniensi sepultus est vivus: Interea dum ad se rediit, implorata frustra ope, magnis è tumuli fornice clamoribus, allisit caput, ac præ rabiè manus sibi voraverat, ut postea deprehensum est, tumulô reseratô. RESPONDETUR. Esse merum Commentum, quod citati Auctores hoc in passu referant. Huius ipsius sat convictivæ Rationes afferuntur hæ.

Rejicitur narratio, utpote conficta de violenta morte Scoti Doctoris Subtilissimi.

1. Quia, cùm sepultus fuerit in ingressu Sacrarii, si clamavit adeo, (ut dicitur,) itane omnes Religiosi, quorū tunc supra ducenti, in illo Conventu habitaverant, surdi fuerunt? ut opem implorans magnis clamoribus, non sit auditus? Si audierunt; quanta eorum inhumanitas & crudelitas in illum ingeniorum Phænicem, & suum Doctorem præcipuum negata opitulatione? Nunquam item in il-

illorum Patrum Ecclesia, sepulchra fuerunt concamerata, sed effossæ terræ mandabantur mortui: obrutus autem terrâ, quomodo clamaret?

2. Quia Coloniæ, ubi Marianus Doctor Scotus vixit, & sepultus, consvetudo est apud Patres Franciscanos, etiam per totū Ordinem observata, non sepelire mortuos, nisi die sequenti, post Missam Requiem pro mortuo cantatam, per quod spatium, si aliquis non esset verè mortuus, sed à se tantummodo alienatus, certè rediret ad se. Usus item est apud eosdem Patres, cadaver asseri impositum, eidem alligare, unde non posset moveri ad dictas Actiones.

3. Quia per ducentos à morte Scoti Annos, non tantùm nullus Scriptorum, Historicorum, nec non Æmulorum, & potenter adversantium Scoto, in suis scriptis meminit huiusmodi facti; sed etiam, qui eodem sæculo & sequenti à morte Scoti scripserunt, honorificentissimè meminerunt Scoti, inter alios Antonius Andreas, Scoti æqualis, ad finem 12 Metaph: allegans Scotum iam vita functum ait: *Cujus fama & memoria in benedictione est.* Primumq́ Epitaphium, quod fuit positū supra sepulchrū huius Magni Doctoris, brevi post Eius obitum fuit sequens, scriptum conformiter, ad simplicitatem illius temporis.

Clauditur hìc rivus, fons Ecclesiæ, via, vivus,
Doctor Justitiæ, studii flos, Arca Sophiæ.
Ingeniô scandens, scripturæ abdita pandens;
In teneris Annis fuit. Ergo memento Joannis.

Hunc

Hunc DEUS ornatum fac cælitus esse beatum
Pro Patre translato, modulemur pectore grato
Dux fuit hic Cleri, Claustri Lux, & Tuba veri.

ACCEDIT. Quòd Paulum Jovium, Scriptorem fuisse sæpè nugivendum & impostorem, multa Viri gravissimi questi sunt, quos inter Justus Lipsius 1. Politic: c. 9. Possevinus lib: 16. Bibliothecæ c. 4. Azorius lib: 6. de gestis Emanuelis Regis Lusitaniæ, P. Raynaudus & passim alii. Jovius ergo, sive innata fingendi libidine, sive implanatus ab aliquo cuius intererat, Scotum denigrare, ea de Scoto chartis illivit, quæ nulli retro scriptori comperta fuerunt.

Commentum item merum est, eundem Scotum morbô comitiali laborâsse.

Fundamentum verò fabellæ de Scoto excitatæ, non improbabiliter affertur hoc. Trithemius in Chronico refert de Gereone Archiepiscopo Coloniæ, homine Sanctissimo (cuius electioni Pontifex per Angelum monitus, annuit) quòd fuerit sepultus vivus, à Diacono Valaramo ambiente eundem Archiepiscopatū, dum in extasim raptus, mortuus esse videbatur. Egit postea pænitentiam Valaramus pro hoc Sacrilegio & veniens Romam, absolutus est à Pontifice, sub ista conditione, ut vel novum fundaret Monasterium, vel vetus aliquod collapsum restauraret pro pænitentia, quòd ille fecit, restaurando Monasterium S. Martini Coloniæ, & annuis reditibus dotando, propter sustentationem Religiosorum, qui appellabantur de Scotia. Probabile itaq; est,

quòd istæ narrationes confusæ, hoc est de persona sepulta viva, de Religiosis de Scotia, confiaverunt fabulam istam, de sepultura & morte Joannis Duns Scoti; Qui susceptis summa cum devotione Ecclesiæ Sacramentis, obiit Coloniæ, Annô Christi 1308. die 8va Novembris, nondum expleto Annô ætatis suæ 34to.

PROPOSITIO XXXIII.

Summi Pontifices in favorem illibatæ Conceptionis non sunt locuti dispòsitivè, quasi ita sentirent, sed tantùm locuti sunt recitativè, id est, ad pietatem, vel ad Opinionem aliorum loquebantur.

Ita Libellatores Romani. Nomine Libellatorum horum quid nam intelligatur. Vide in Prologo fol: 3.

Authores dictæ Propositionis non rectè assumpserunt officiũ Interpretis vel Divinatoris.

QUis Libellatores illos constituit Interpretes, vel fecit Divinatores mentis Summorum Pontificum? Et certè, quonam fundamento id asserrere audent, quòd Summi Pontifices usurpaverint verba destituta sensu proprio, vel ea protulerint instar Personarum nullo sensu informatarum? De quo Tribunali dicitis hanc sententiam, Libellatores in tot & tantos Summos Pastores Ecclesiæ? Præsumptione videlicet Cordis vestri: altum Tribunal, sed ruinosum.

Item

Item. Nonne sine ullo fundamento, illa interpretatione Libellatorum admissa, posset pariter dici. Summos Pontifices, & S. Thomam, aliosq; Doctores in favorem illibatæ Nativitatis Beatæ Virginis, nec non in favorem eius vitæ Sanctissimæ, non esse locutos dispositivè, quasi ita sentirent. Scilicet B. Virginem natam esse sine peccato originali; nec ullum unquam commisisse peccatum veniale; sed tantùm locutos recitativè, id est, ad pietatem, vel ad opinionem aliorũ? *Retorsio valida.*

Bene etiam urget P. Velasquez; Mirum (inquit) est, videri Libellatores istos in verbis apertis, planis, & in manifestum sensum exeuntibus, divinare: an cum intentione, an verò præter intentionem à Pontificibus dicantur. Etenim si hominem, liberè ambulantem, comedentem, loquentem, semper credimus ex intentione, scientia, & approbatione voluntatis, ambulare, comedere, & loqui; qua Ratione tot Summos Ecclesiæ Pontifices, qui nonnisi ordinatissimè & ex rationis præscripto, agere & loqui censendi sunt, in re adeo gravi arbitramur sine intentione, Scientia & voluntatis approbatione, fuisse locutos? ut non tam veritati, quàm gratiæ humanæ darent, quod vocetenus sine sensu enuntiabant. Summum Pontificem Alexandrum VII in sua Constitutione multùm favorabili Illibatæ Conceptioni B. Virginis non tantùm dispositivè, sed dispositissimè esse locutum, patet evidenter ex *Adversione 2*, quæ habetur ad finem libri huius pagina VI.

PROPOSITIO XXXIV.

A Summis Pontificibus utraq; Sententia, in hac Controversia, est ut probabilis declarata & confirmata. *Ita Libellatores.*

Hæc Propositio. Improbabile est Deiparam esse in peccato Conceptam. *Damnata est, ab Alexandro VII. Ita Caramuel in Apologemate de Probabilitate contra Fagnanum, num: 219.*

NUllus Romanus Pontifex Opinionem, Sententiæ piæ oppositam, esse probabilem declaravit & confirmavit. Ut sapienter annotârunt, Franciscus Suarez Tomo 2. in 3. p. disput: 3. Sect: 6ta. Cardinalis Nitardus, Examin: Theolog: p. 1. §. 8. Thyrsus Gonzales, Disput: 2, Raynaudus Tomo 7. in Diptichis Marianis p. 2. puncto 2. num 49. ubi ait. *Non urgeretur Scitis Pontificum, qui affirmaret, Sententiam, qua Conceptioni B. Virginis affricatur originale peccatum, non esse piam, vel non esse nunc etiam probabilem.* Magnus verò Suarez, qui obiit Anno Christi 1627. longè antè, quàm edita esset Constitutio Alexandri VII summè favorabilis piæ Sententiæ, locô supra citato scribit. *Opinio de Conceptione maculata, nulli vel firmo, vel satis apparenti fundamento inniti potest.*

Utraq; dicta Propositio nulli innititur fundamento.

Nullibi etiam Alexander VII damnavit supra nominatam Propositionem. Exhibeatur Bulla vel aliquod Decretum Romanum.

PRO-

PROPOSITIO XXXV.

Officium Leonardi Nogarolis, editum, in quo clarissimè & pluries Conceptio Beatæ Virginis, sine macula fuisse, asseritur, non fuit Sixti IV Pontificis Auctoritate munitum, sed privati cujusdam Doctoris pietate editum: jussu verò Pii V. expunctum est ex Breviario, ut sic Pontifex, aliquomodo derogaret Conceptioni Immaculatæ. *Ita nonnulli Patroni rigidæ Opinionis asserunt apud P. Velasquez lib. 4. de MARIA Immaculatè concepta, dissert. 3. Rationeq; illius expunctionis plurimùm exultârunt; ut refert idem Eruditissimus Pater.*

Prima pars 35 Propositionis patenter erronea est.

VIdentur hi fuisse ex eorum numero, qui oculos habent & non vident, vel de quibus S. Hieronymus lib: contra Lucif: c. 4. *Solent* (inquit) *oculis clausis denegare, qui non credunt factum esse, quod nolunt.* Nam utiq; in Sixti IV Bulla, quæ edita Annô 1476, & incipit. *Cùm præexcelsa.* leguntur hæc. *Auctoritate Apostolica, in perpetuum valitura*

tura Constitutione, statuimus & ordinamus, quòd omnes & singuli Christi Fideles, utriusq; Sexus, qui Missam & Officium Conceptionis Virginis ejusdem gloriosæ, juxta piam & laudabilem Ordinationem dilecti Filii Magistri Leonardi de Nogarolis, Veronensis, Notarii nostri, & quæ desuper à nobis emanavit, Missæ & Officii Ejusmodi Institutionem in die Festivitatis Conceptionis Ejusdem Virginis MARIÆ, & per Octavas ejus, devotè celebraverint & dixerint, Indulgentiam & peccatorum remissionem consequantur. En clarissimè Sixtus Pontifex Apostolica Auctoritate, Officium Leonardi recitandum Fidelibus proposuit. Idem facit in Extravaganti *Gravè nimis.* Edita Annô 1483.

NOTA. In primis Vesperis illius Officii, ad secundum Psalmum, decantatur hæc Antphona: *Tota pulchra es MARIA, & macula originalis non est in Te.* Item in Oratione, quæ in Officio illo, & in Missa, dicenda proponitur, Quam Pontifex Sixtus IV, à seipso dicit emanasse, sunt hæc: *DEUS qui per Immaculatam Virginis Conceptionem dignum Filio Tuo habitaculum præparasti; præsta, ut sicut ex morte Fili Tui prævisa, Eam ab omni labe præservasti, ita nos mundos ad Te pervenire concedas.*

Nec 2da pars ejusdem Propositionis subsistit.

Ad 2dum. Quidpiamne Sanctitati Visitationis, Beatæ MARIÆ Virginis, nec non Divorum, Augustini, Dominici, Josephi, Francisci de Paula, Catharinæ, Ursulæ, & Benedicti, derogavit Pius V, eò, quòd prædictorum Sanctorum Officia propria, iussu ipsius expuncta fuerunt ex Breviario, aliaq; substituta ?

Non leguntur exultâsse Patroni minùs piæ Sententiæ,

ex eo, quòd idem Pius V, ex Breviario, Festum Præsentationis B. Virginis expunxerit: & cur tripudiant, quòd sustulerit Officium Nogarolicum?

Nota Primò. Communiter solet dici, Pium V, ut se Revelationi, Helvino Abbati, tempore S. Anselmi, factæ, (vide sub Propositione XXV, fol: 139) conformaret, instituisse, ut Officium Immaculatæ Conceptionis esset idem, quòd in die Nativitatis B. Virginis, mutato solummodo Nativitatis nomine, in nomen Conceptionis; Licèt autem sustulerit Officium Nogarolicum, quod fuerat approbatum à Sixto IV. & ferè à cunctis, per Annos ultra centum recitatum: concessit tamen omnibus Religiosis Minoribus, Divi Francisci Alumnis, utriusque Sexus, ut illud retinerent in suis Breviariis, & defacto hucusque ab illis recitatur & cantatur.

P. Turrianus S. J. effecit, ut restitueretur Festum Præsentationis Beatæ Virginis.

NOTA 2dò Ex Bibliotheca Scriptorum Societatis JESU; Cùm Pius V. ex Breviario, Festum Præsentationis, tanquam minùs antiqvum expunxisset; P. Franciscus Turrianus Soc: JESU, ex recondito suo Antiquitatis penu, vetustissimos Auctores, Græcos & Latinos deprompsit, Eorumque testimoniis probavit, Festum Præsentationis diem, Veteribus atque Sanctissimis Patribus, & olim cognitum & laudibus celebratum fuisse: Itaque exquisitâ, & maxima in Beatâ Virginem devotione perfecit, ut festus dies iam obolitus, in usum revocaretur, atque Ecclesiæ Catholicæ restitueretur. Quam eius pietatem Sanctissima Virgo gratam habuit, & (ut par est, credimus) in ipsomet Festo die, quem ipse tanto conatu defenderat, ut ad felicem vitam commigraret, impetra-

petravit suis precibus. Obiit Annô 1584. Novembris 21.

NOTA 3tiò. P. Joannes Absolon, è Societate JESU, Sacræ Theologiæ Doctor, in suo pererudito libro de Immaculata Conceptione, impresso Pragæ Annô 1717. habet hæc: *Ut quavis feria 5ta, quæ quidem impedita non sit, ex Apostolica concessione recitare possimus Officium Sanctissimi Sacramenti, Austriacæ Caroli VI, Augustissimi Imperatoris pietati debemus. Et erit tempus (ita augurari licet) quòd Ejusdem Pii, Felicis, invicti Cæsaris precibus, hoc dabit Christi Vicarius, ut Officium Nogarolicum de Immaculata MARIÆ Conceptione, quovis non impedito Sabatho, dicere libeat omnibus, quos DEUS Austriacis Fascibus subjecit.* Libet addere: quin etiam aliis, extra Fasces Austriacos constitutis.

NOTA 4tò. Jactabant nonnulli *Officium parvum Immaculatæ Conceptionis, probibitum esse recitari.*

Officiū illud ab Innocentio XI confirmatum est.

Verùm piissimus Leopoldus Imperator, literis suis datis, ad Innocentium XI. effecit, ut illud confirmaret Pontifex, per Breve Apostolicum datum Romæ 18 Decembris, Annô 1678. Libeat audire ipsum Breve Apostolicum. *Superioribus mensibus prohibitum fuit,* (à Magistro S. Palatii) *Officium quoddam, de Immaeulata Conceptione B. Virginis, quia Indulgentiam Apocrypham continebat, & falsò asserebatur, à felicis memoriæ, Paulo V. Prædecessore nostro, approbatum fuisse - sub ea autem probibitione, non comprehenditur illud Officium, quod ab Antiquissimo tempore, hujus Sanctæ Sedis permissu, in Ecclesia recitatur, neq; enim minuere, ullo pacto voluimus Deiparæ cultum, sed potiùs, quò ad ejus fieri poterit, augere & amplificare.*

ficare. Hæc habuimus quæ ad Tuas literas, eo super argumento responderemus: Omnia verò fusiùs cognosces à viva voce Venerabilis Fratris Francisci Archiepiscopi Thessalic: Nuncii Nostri. Egregio interim zelo quem eædem literæ declarant, debitas tribuimus laudes ac Majestati Tuæ Apostolicam Benedictionem amantissimè impertimur.

NOTA 5tò. Ex P. Velasquez libro 4. Dissert: 9. Alphonsus Rodriquez Soc: JESU, admiranda Sanctitate, & prodigiis conspicuus, cùm è B. Virginis imperio, (ut opinio fert) eas preces scripserit, quibus eam quotidie salutare consveverat, inter eas signatè conscripsit *Sanctissimum Officium purissimæ, & Immaculatæ Conceptionis Deiparæ.* addens duodecem *Pater noster,* & duodecem AVE MARIA, quæ numerum 24 complebant, accommodata 24 horis diei ac noctis, in honorem purissimæ Conceptionis, ut Virgo quavis hora dignaretur precari Filium suum, ut eum à peccato liberaret & præservaret. Hic ille est Rodriquez Societatis Nostræ Coadiutor, qui dicere solebat (ut etiam annotavi suprà sub Proposit: XXVII fol: 151) hanc unam inter cæteras esse causam institutæ Societatis à DEO per B. Jgnatium, ut Immaculatam Conceptionem Deiparæ, omni tum doctrinæ, tum Eloquentiæ copia tueretur, & quo diffusa est Orbe toto disseminaretur, atq; evulgaretur.

Alphonsus Rodriquez S. J. Cultor insignis, Conceptionis Immaculatæ.

PROPOSITIO XXXVI.

Juxta Pium V. Sententia de Immaculata Conceptione, est minùs probabilis, & minùs fundata & solida. *Ita asserit Gulielmus Estius in 3. Dist. 3. dicitq; id ipsum constare ex Bulla Pii V. edita Annô 1570. quæ incipit: Super speculam.*

S. Pius V. favet piæ sententiæ.

SEd nihil tale continetur in illa Bulla, ut legenti eam, patebit. Certum autem est, quòd dictus Pontifex, in ea ipsa Bulla, quæ incipit. *Super speculam.* firmum atque ratum esse voluerit, quidquid in favorem piæ sententiæ, tam Sixtus IV statuit, quàm Concilium Tridentinum declaravit, addita illa favorabili clausula: *Ac si ea, de verbo ad verbum inserta essent.* Certum item quòd in Officio Conceptionis, à Pio V, in Breviarium Romanum inducto, in Responsorio octavo dicatur. *Sancta Conceptio.* Ergo est Immaculata. Vide sub Proposit: XXIV. f. 129. Certum item, quòd tam ille, quàm Gregorius XIII damnaverit in speciali Bulla Propositiones 79. Michaëlis Baji, inter quas est & hæc: *Nemo præter Christum est absq; peccato originali. Hinc B. Virgo mortua est propter peccatum ex Adam contractum, omnesquè Ejus afflictiones, in hac vita, sicut & aliorum Iustorum, fuerunt ultiones peccati Actualis, vel originalis.*

Non

Non diffiteor tamen, in illa Constitutione Pii V. *Saper speculam*, prohiberi Disputationes de Conceptione, sermone vulgari & ad populum. *Statuimus* (inquit) *& ordinamus, ac per Apostolica scripta mandamus, quatenus nemo, cujuscunque Ordinis, Gradus, Conditionis, vel Dignitatis existat, in popularibus Concionibus, vel ubicunq; promiscua Virorum ac mulierum multitudo convenire solet, de hujus Controversiæ alterutra parte disputare, rationibus vel Doctorum Auctoritate, asserendo propriam Sententiam & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cujusvis pietatis prætextu, vulgari sermone, scribere vel dictare præsumat. Qui contra fecerit, suspensionis pœnam à Divinis absq; nova declaratione, ipso facto incurrat, si modo fuerit in Sacris constitutus, & quocunq; præterea gradu, sive Dignitate vel Administratione fungatur, illis omnibus sit ipso Jure privatus.*

Hæc tamen prohibitio, videtur abrogata, per contrariam communem praxim non insciis, nec invitis, Summis Pontificibus, Successoribus. Pii V, qui obiit Annô 1571; post obitum enim eius non invita Romana Sede, in Regnis & Provinciis Catholicis, tam in Concionibus popularibus, quàm in libris plurimis, vulgari idiomate impressis, Immaculata Conceptio propugnabatur, & opinio contraria potenter impugnabatur. Certum verò est, quòd Gregorius XV, Anno 1622, & Alexander VII, Annô 1661 districtè præceperint, ut nemo, neq; in sermone & scriptis audeat asserere, B. Virginem esse in peccato originali Conceptam, huicq; præcepto ubiq; & semper obtemperatum est.

PROPOSITIO XXXVII.

Universus celebris Ordo Sancti Dominici, acerrimè semper impugnabat Illibatam Conceptionem Beatæ Virginis.

Ita quidam minùs eruditi & minùs oculati.

PRopositio prædicta, à vero longissimè aberrat, & de Ecclesia orthodoxa in terris militante, semper optimè merito Prædicatorũ Ordini clarissimo, iniuriosa est. *Clarissimo* inquam, ex hoc enim Sacro Ordine evecti ad Sum̃um Pontificatum, Innocentius V, Benedictus XI, S. Pius V, Benedictus XIII, (qui felicissimè Ecclesiam Sanctam nunc regit: utinam & diutissimè!) Numerando verò ad Annum 1719, ad Purpuram Cardinalitiam assumpti sunt 45, ad Archipræsuleas Infulas 119: ad Episcopales 762. Dixi *Propositionem prædictam, injuriosam esse*; idq; ipsum Probatur.

Illibatã Conceptionẽ B. Virginis tuetur S. Dominicus & alii Sancti ex hoc Sacro Ordine.

Primò enim, illi qui ex hoc celeberrimo Ordine in Album Sanctorum; ritè à Summis Pontificibus relati sunt; propugnârunt Illibatum Conceptum B. Virginis.

S. Dominicus, qui splendore Sanctitatis ac doctrinæ, Gentes ad Christianam pietatem, tum per se, tum per sui Ordinis Socios inflammabat, (per eosq; hucusq; intensè inflammat) in confirmationem Immaculatæ Conceptionis, insigne

signe patravit miraculum. Lege illud suprà sub Propositione XVI, folio 102. & seq: Libro item de Carne Christi cap. 17. scripsit. *Sicut primus Adam, fuit ex terra Virgine, & nunquam maledicta, formatus: ita decuit in secundo Adam fieri.* Idem Sanctus, cum suis primis Discipulis, solennitatem Conceptionis B. Virginis, 8vâ Decembris celebrabat: ut constat ex Antiquissimo Ordinis huius Martyrologio, Annô 1254, conscripto, & ex aliis Martyrologiis postea impressis, præsertim Annô 1579, iussu Stephani Caballi, Generalis 48, Ordinis Prædicatorum. Et Raymundus Lullus in Prologo Tractatûs de Conceptione, testatur: Annô 1250, Festum Immaculatæ Conceptionis fuisse à Patribus Dominicanis celebratum in Galliis: additq;, Patres Dominicanos, ab exordio ferè sui Ordinis usq; ad Annum 1387, & ita Annis centum triginta tribus, celebrâsse solennitatem Conceptionis, quam postea in Sanctificationem commutârunt; Teste Spondano Episcopo Appamiarum, ad Annum 1387mum, Ambrosio Catharino, aliisq;, de quo vide Eruditissimum Petrum de Alva in funiculis Nodi indissolubilis folio 107. Proculdubio igitur S. Hiacynthus ab ipsomet S. Fundatore in Ordinem assumptus, Annô 1218, Purissimam Conceptionem B. Virginis etiam celebrabat; idem dicendum de S. Petro Martyre eiusdem Ordinis, qui proximus fuit temporibus S. Dominici, utpote in odium Fidei Sanctæ, interemptus An: 1260.

S. Raymundus de Pennafort, qui obiit Annô 1275. sæpius è Cathedra, præsertim in Ecclesia Hispalensi, Annô 1260 deprædicabat illibatum Conceptum B. Virginis, ut testatur Palaus & Alvarus Pizarus, aliiq;. S.

S. Thomam in nostris militare Castris, deductum suprà sub Propositione X, & XI. folio 65, & 79.

S. Vincentius Ferrerius (obiit is Annô 1419) in Codice Summæ S. Thomæ ad 3.p. q.21. Art: 1, ad 3. sua propria manu in margine adscripsit. *B. Virgo fuit immunis à peccato originali & actuali.* Exstat de his verbis & Annotatione S. Vincentii, ex Originali descriptis, publicum & Authenticum instrumentum, Annô 1652, die 21 Novembris confectum in Civitate Alcaniz Regni Aragoniæ, totumq; legi potest apud Patrem Joannem Nierembergium in Exceptionibus Concilii Tridentini fol: 207. Vide alios Textus huius Sancti comprobativos eiusdem Veritatis sub Propositione V, fol: 37,

S, Antoninus Archiepiscopus Florentinus, qui obiit Annô 1459, neutri placito fixè adhæsit hac in parte. Unde pro rerum occasione, utrumlibet obiter admittebat, aut non respondebat, ut deducit P, Nierembergius in Dissert; Epistolicis, Epist: 4. ubi etiam in favorem huius Mysterii, adducit verba huius Sancti, desumpta ex 4. p. c. 13. §. 4. *Ostenditur* (inquit S. Antoninus, explicando verbum Salutationis Angelicæ, AVE) *ex hoc verbo, singularitas MARIÆ, sibi enim soli congruit hoc verbum AVE, quod derivatur ab illo, quod est sine Ve; hoc est sine Veh. Veh autem importat miseriam, nulla autem pura creatura est, quæ sit sine ve, nisi Virgo MARIA.*

S. Pius V, (qui obiit Anno 1572) confirmavit Extravagantes Sixti IV & novas indulgentias concessit, qui bene

erga Conceptionem B. Virginis affecti essent. Vide dicta sub Propositione XXXV, fol: 191. & XXXVI. folio 194.

S. Ludovicus Bertrandus (qui obiit Annô 1581) in sermone de Purissima Virgine, quem Valentiæ habuit, in 4. parte ait, *Minimè existimandum est, Conceptionem Dominæ nostræ, in generatione, aut organizatione Corporis, sed in infusione, ac unione animæ ad idem consistere, per quam integra ejus Persona, ac suppositum, ex Anima & Corpore conflatum, conceptum evadit. Quoniam autem in hac infusione, quando Anima, Corporis possessionem primùm adivit, nullius peccati originalis sorde fuit conspurcata, cui reliquorum Animæ in primo momento, quo Corporis contubernium agnoscunt, infeliciter subiiciuntur, ideo Jure optimo de B. Virginis Conceptione Festum celebramus. Hæc sanè Domina, singulares prærogativas, ac cumulatissima Privilegia, in die suæ Conceptionis recepit; quorum primum maximum est gratiæ beneficium, quòd in sua Conceptione ab originali labe, præservata fuit.* Vide plura de hoc Sancto, sub Propositione V. fol: 36.

Annumerari his potest & Albertus Magnus qui obiit Annô 1280. Vide sub Propositione V, folio 37, & sub Propositione X. folio 74.

2dò. Propositio 37ma reiicienda etiam ex eo est, quia licèt nonnulli ex clarissimo Ordine Prædicatorum, priusquam hæc veritas liquidior fieret, senserint Illibatæ Conceptioni oppositum, tamen plurimi recenseri solent, eam propugnâsse. Balthasar Perenno ultra 40 Dominicanos, in rem nostram adducit. Multò plures profert Joannes Ferrandus in Opere,

Itē alii plurimi celebres Thomistæ antiqui.

re, cui Titulus: *Vindiciæ pro primæva & germana Ordinis Prædicatorum Sententia de Immaculata Conceptione B. Virginis MARIÆ.* Idem præstitit & Antoninus Marcus Palaus in sua *Defensione Dominicana Immaculatæ Concept.* Idem fecit & Pater Raynaudus Tomo 8. in libro cui Titulus. *Pietas Lugdunensis.* Pater verò Joannes Nierembergius in Exceptionibus Concilii Tridentini c. 23. recenset pro hac pia Sententia, duodecem Magistros Sacri Palatii, quinq; Generales, & circiter centum Doctores. Inter quos sunt,

Vincentius Cassali, (floruit sub Annum 1217) in Tractatibus suis Panegyricis, acutè & solidè propugnat Illibatum Conceptum B. Virginis.

Vincentius Belluacensis (vivebat Annô 1240) in suo speculo Historico lib: 7. cap. 121, ubi affert & laudat verba S. Ildephonsi, quibus Immaculatam Conceptionem affirmat.

Hugo de Montecaro (assumptus postea ad Purpuram Cardinalitiam) in cap. 1mum & 10mum S. Lucæ; (floruit sub Annum 1250.

Joannes Bromiardus, qui floruit circa Annum 1260, *in summa Prædicantium* Verbo: MARIA. Art. 2. num. 10. ait. *B. Virgo fuit cæteris specialiùs & eminentiùs Sanctificata: Nam S. Thomas 3. p q. 27. Art: 2. ponit ejus Sanctificationis Excellentiam, quantum ad temporis prioritatem in hoc, quòd Sanctificata fuit in Ejus animatione: id est in conjunctione Animæ cum corpore, non antè.* Ita Bromiardus Antiquissimus Thomista citat locum illum S. Thomæ. Et en in modernis Exemplari-

pluribus in eodem loco citato S. Thomæ 3. p. q. 27. Art. 2. legitur contrarium.

Jacobus de Voragine (sic dictus, propter profunditatem doctrinæ, quasi voraret omnia: ab aliis *de Viragine* dictus, ab Oppido, quod est in Territorio Genuensi) Archi-Episcopus Genuensis, serm: 6. & 7. de Annuntiatione. Et in Historia sua Lombardica, duo miracula refert comprobativa Immaculatæ Conceptionis, eaq; approbat.

Joannes Taulerus, Concionator Insignis & piissimus Teste Card: Bellarmino, (floruit Annô 1350) Ille serm: 1. de Purificatione Virginis Beatæ ait. *Culpæ originalis perpetuò expers est, à qua illam præservavit Filius Ejus, ita, ne momentô quidem temporis Filia iræ fuerit.*

Joannes de Viterbio, nec non Ambrosius Catharinus, integros libros scripserunt pro illibata Conceptione B. Virginis, quæ illis etiam specialia beneficia contulit. Vide sub Propositione XVI, fol: 98 & 99.

Gaspar Catalan de Monsanis, Episcopus Ilerdensis, de quo vide sub Propositione X, fol: 66 & seq:

Hieronymus Lanuza Episcopus Balbastrensis, pluribus rationibus Immaculatam Conceptionem probat & ultrà ducentas quinquaginta Conciones de illibata Conceptione habuit; ut refert Hieronymus Fuser Dissert: in eius vita, lib: 3. cap. 12. obiit Annô 1625.

Vincentius Justinianus Antistius in Additionibus ad vitam S. Ludovici Bertrandi, cui Sancto multum familia-

riter & diu convixit, cap: 3, §. 14. ait. *Jam in Hispania, in Indiis, & in Gallia, & in tota penè Europa, contra piam Opinionem aut scribere, aut docere, aut concionari velle, nihil aliud fuerit, quàm malè canere, & in malo cantu durare, & occasionem dare, ne illud Terentii occinatur: frustra niti, & laborando, nihil aliud, quàm odium quærere, extremæ dementiæ est. Magnæ prudentiæ fuerit, eam opinionem, omnino deserere; quemadmodum ii, qui collabentem jam jam domum vident, (quod de muribus Plinius scribit) fugâ se subducunt. Jam illi desunt cathedræ, suggesta, Confessionalia, Libri. Jam Regum Diademata, jam Episcoporum Mitræ, jam Cardinalium Galeri, jam Pontificum Tiaræ, & ipsamet Concilia; quando Tridentinum omnino protestatum est, non esse suæ intentionis, in Decreto. de peccato originali, Deiparam comprehendere.* Hucusq; Vincentius. De quo Antonius Senensis, eiusdem Ordinis in Bibliotheca Fratrũ Prædicatorũ, impressa Parisiis An: 1585. mihi pag: 267. habet hæc. *Frater Vincentius Justinianus ex Provincia Aragoniæ, in Regno Valentiæ agens, Vir ingenio felix, in studiis diligens, in evolvendis Annalibus, & rerum Antiquarum monumentis assiduus, & tam in Aristotelica, quàm etiam in Scholastica doctrina exercitatus, ac Lector Theologiæ eruditus, & dignus, quem Dominicanæ Familiæ Alumni omnes, multo prosequantur amore, & multùm venerentur.* Ita Senensis.

Nec nō recentiores Thomistæ.

3tiò. Enervatur dicta Propositio XXXVII. Quia Idem Vincentius Antistius in suis Additionibus ad Caput ultimum vitæ S. Ludovici Bertrandi, cui erat valde familiaris, §. 16. testatur; valde receptam; porro valde receptam colligit Eruditissimus Pater Nierembergius, & ex eo.

Tum

Tum quia, Cathedras Primarias & Vespertinas Salmanticæ, & Compluti occupant, unam item Valisoleti & quartam Limæ, in Regno Peruano. Lege autem ibi cautum est, ne ullus ibidem id munus capessat, nisi prævio Juramento propugnandi Sententiam piam. Tum quia multi lauream & gradum Doctoris, & Magistri, assumunt in Academiis illis, in quibus nulli confertur honor hic, nisi præstito eodem Juramentô; Et inter eiusmodi Academias, eminet Parisiensis. Ergo multi doctissimi ex Ordine Prædicatorum amplectebantur & amplectuntur piam Sententiam. Quis autem dubitet à Viris hisce doctissimis in Discipulorum animos eandem Sententiam instillari?

4tò. Quia Annô 1618 die 14 Junii, Provincialis, & Doctores Provinciæ Hispanæ, Ordinis Prædicat: Madriti in Conventu Provinciali congregati, supplicârunt Paulo V. Summo Pontifici, ut ipsis imperaret recitationem Officii, & Celebrationem Festi Purissimæ Conceptionis Matris DEI. Initium Epistolæ est. *Jussu Sacræ Catholicæ Majestatis &c.* tota hæc Epistola videri potest apud P. Nierembergium in Except: Concilii Tridentini fol: 211. Item in Capitulo Ordinis Prædicatorum Beneventano, Annô 1653, factum est Decretum eiusmodi. *Nostri Religiosi & Communitates, assistant Concionibus & Festis hujus Mysterii, Immaculatæ Conceptionis, & aliis Actionibus publicis, & in omnibus occasionibus, laudetur, glorificetur, & sustentetur prædicta Doctrina.* Imò Admodum R.P. Thyrsus Gonzales, Societatis nostræ Præpositus Generalis, zelô ardentissimô & scientiâ eminentissimâ clarissi-

mus, in gemmeo suo Tractatu Theologico de Immaculata Virginis Conceptione, Disput: 2 Sect: 15. scribit, post Alexandrum VII, plerosque imò fortè omnes, ex prædicto Sacro Ordine, inclinare in Sententiam faventem Immaculatæ Conceptioni, & Sect: 16 ait. *Crediderim nullum nunc esse Virum doctum in gravissima Prædicatorum Familia, qui ritè expensis fundamentis Sententiæ piæ, judicare id audeat nunc, illam esse falsam.*

PROPOSITIO XXXVIII.

In gratiam Immaculatæ Conceptionis, non sunt concedendæ Indulgentiæ; timendum enim est, ne veritas Immaculatæ Conceptionis, videri possit definita, tanquam certa ex Fide, quod tamen Ecclesia hactenus, non definivit. *Ita quidam ex Patronis rigidæ Sententiæ, ut refert Pater Raynaudus Tomo 7. in Diptychis Marianis.*

Auctor 38væ Propositionis, est majoris arrogantiæ, quàm scientiæ.

AUctor huius Propositionis, nimiũ, quàm par est formidolos9, & in Theologia parũ versat9, discat esse Sententiã omniũ clasicorũ Theologorũ, pro opere bono, & probabiliter

liter honesto, etiamsi nondum certo ex Fide, posse concedi Indulgentiam etiam ab Episcopo, qui iuxta omnes, nihil potest certum ex fide definire. Discat item, non tam altum sapere, & elevare se, ad instruendos Summos Pontifices; omnes enim ferè à Sixto IV. incipiendo, pro Conceptionis Immaculatæ cultu augendo, Indulgentiis copiosè donârunt eos, qui sentientes B. Virginem fuisse conceptam sine originali, aliquid recitant in illius honorem. Et tamen iidem Pontifices censuerunt, necdum esse ex Fide certam, piam Sententiam: Idq; ipsum, plures eorum, dilucidè contestati sunt, in suis Constitutionibus.

PROPOSITIO XXXIX.

Indulgentiæ concessæ, nihil conferunt Opinioni de Immaculata Conceptione; hæ enim non sunt concessæ Opinioni, nec Mysterio Conceptionis, sed pietati Fidelium. *Ita Gulielmus Estius in 3. Distinct: 3.*

Quæ in fine collatæ sunt Indulgentiæ Fidelibus?

QUis dubitat, Opinionem, esse incapacem lucrandi Indulgentias? adeoq; ratum est, eas non concedi Opinioni; sed neq; pressè loquendo, conceduntur pietati,

vel Mysterio Conceptionis, ob eandem Rationem; verùm amplissimè collatæ sunt Fidelibus, ad eorum corda inflãmanda, erga hoc Mysterium, ut piæ veritati huic, impensiùs inhæreant: adeoq; sat luculenter ex hoc ipso constat, propensio Summorum Pastorum Ecclesiæ, erga illibatam Conceptionem B. Virginis. Certè Sixtus IV. decoravit Festum Conceptionis, Eiusq; Octavam, similibus Indulgentiis, quales concessæ erant Festo Corporis Christi ab Urbano IV, Omnesq; ferè Romani Pontifices amplas Indulgentias concesserunt Ecclesiis, Processionibus, Imaginibus, & eius Festis. Nullæ autem Indulgentiæ sunt concessæ ad alliciendum Fideles, ut profiteantur maculatam Conceptionem.

PROPOSITIO XL.

Non potest ab Ecclesia definiri & inter Fidei Dogmata constitui, Beatam Virginem fuisse Immaculatè Conceptam.

Ita Melchior Canus libro 7. de locis Theologicis, cap. 3. & alii nonnulli.

Propositio prædicta convellitur à Sūmis Pontificibus.

PRopositionem hanc evidenter damnant erroris, ad minimum sex Summi Pontifices, dum extra omne dubium prudens, in suis Constitutionibus, supponunt id fieri posse. Sixtus enim IV, in Extravaganti: *Cùm præexcel-*

excelsa. quæ Corpori Juris inserta est, in Clemen: unica, *de Reliquiis & Veneratione Sanctorum.* Item in Bulla sua. *Grave nimis.* Annô 1483 edita, dicit. *Cùm nondum sit à Romana & Apostolica Sede decisum.* Item Alexander VI, in Bulla, quæ incipit: *Illius, qui se pro.* Nec non Pius V, in Bulla: *super speculâ.* & Paulus V, in Bulla, *Regis Pacifici.* districtè mandant. *Ut nullus alteram harum Opinionum, hæreseos damnet, donec à Romana Apostolica Sede, altera fuerit definita.* Item Gregorius XV, in Bulla, quæ incipit. *Sanctissimus Dominus.* Annô 1622 edita: ait. *Donec Articulus hujusmodi, à Sede Apostolica definitus fuerit.* Idem pariter habet Bulla Alexandri VII.

Eandem Propositionem improbant ipsimet nonnulli celebriores Thomistæ, ut Joannes Turrecremata, in Tract: de Veritate Conceptionis, par: 13. c. 18. testatur, se huius negotii definitionem, à Concilio Basileënsi postulando, his usum verbis: *Quod ut facias, bene citoq; Sacerrima Concio, omni qua possum devotione, flexis genibus, exoro.* Necnon Caietanus, dum Leonem X Pontificem, in Concilio Lateranensi, sic alloquitur in suo Opusc: de Conceptione c. 5. *Medicus tu, arbiter à Christo datus, in hac Sancta Lateranensi Synodo, Religioni Christianæ, vel veritatem firmiter amplectendam tradere, vel publicis oblocutionibus & scandalis, consulere digneris.* Idem postulavit Thomas de Lemos, in Opusculo contra Conceptionem Immaculatam, quod asservat Avenionensis Collegii Societatis JESU Bibliotheca, inibi à Patre Joanne Lorino depositum. Improbant & Imperatores, Reges, & Principes Christiani; ut videre est apud P. Velasquez, libro 4. de

Nec non à Thomistis quibusdam.

Item ab Imperatoribus, Regibus &c.

de MARIA Immaculatè Concepta: qui definitionem huius causæ instantissimè petierunt.

ACCEDIT Quia Sententia, quæ conformior est Sacræ Scripturæ, Conciliis, Summorum Pontificum Constitutionibus, Sanctis Patribus, Academiarum & Doctorum Sancitis, Rationum momentis & consensui totius ferè Christiani populi, illa potest definiri. Sed Sententia asserens B. Virginem esse sine labe Conceptam, est eiusmodi, & non opposita; ut constat ex dictis in hoc Libro. Ergo potest definiri.

Sententia pia est proximè definibilis.

Non tantùm autem Sententia pia potest definiri, sed etiam est proximè definibilis. Certè enim, nullus Summus Pontifex, habuit unquam tot efficacia argumenta, & documenta, ad declarandum esse aliquem Sanctum, & frui Cælesti gloriâ, quanta habet Ecclesia ad declarandum & definiendum, B. Virginem fuisse sine labe Originali Conceptam. Communior item sensus Theologorum est, expedire, ut definiatur hæc Controversia. Tum propter pacificandos inter se omnes fideles, Tum quia ipsa veritas, & legitimus sensus, multorum textuum Scripturæ Sacræ, tractantium de transfusione peccati Adæ in posteros, per talem definitionem, decisionemq; innotesceret magis, & retineretur firmiùs. Tum quia obstruerentur ora, hæreticorum illorum, qui, ut testatur Coccius Tomo 1. libro 3. Artic: 6. ex eo etiam, cultum Sanctis exhibitum contemnunt, quòd Ecclesia publicum Festum celebret de ipsa Sanctitate Conceptionis B. Virginis, ut evidenter constat ex Bulla Alexandri VII, cùm tamen necdum planè certum sit, an fuerit à peccato originali præservata

Imò esse definiendam, probabilissimum est.

vata. Porro Sententiam piam, suo tempore definiendam esse, inter cætera, persvadent, omnium ferè Orthodoxorum ardentissima desideria, quæ hoc in passu, ut inania pro semper relinquat Christus Dominus, pretiosissimæ suæ Parentis amantissimus, non videtur esse prudenter credibile. Beato item Amadæo, Ordinis Seraphici Religioso, fertur revelatum esse, hanc definitionem certò futuram.

Neq; dicas cum quibusdam. Ecclesia vel Sum̃us Pontifex nihil potest definire contrarium doctrinæ Divi Thomæ. Ergo siquidem S. Thomas docuit B. Virginem fuisse Conceptam in peccato Originali, non poterit definiri contrariam huic ab Ecclesia vel Summo Pontifice. *Respondetur enim Primò.* Negando, Angelicum Doctorem docuisse contrarium piæ Sententiæ, ut sat clarè & fusè deductum est sub Propositione X, à folio 65, cum sufficienti solutione Objectionum in contra; quin imò ostensum est ibidem, fuisse Defensorem piæ Sententiæ. Insuper deductum est sub Propositione XI, fol: 79, dato non concesso: S. Thomam olim asseruisse B. Virginem cum originali labe conceptam, tamen si nunc in terris viveret, proculdubio diceret oppositum. *Respondetur 2dò.* Negando Antecedens. Quis enim sic arctavit Ecclesiam, vel Summos Pontifices? aut ubi & à quo revelata est illa impotentia? Imò ad convellendum illud Antecedens. *Accedit.* Quòd Ferrariensis cum sat pluribus suis Asseclis fateatur, iuxta Divi Thomæ doctrinam sibi hac in parte probatam, dicendum esse, Sententiam de Immaculata Conceptione esse Hæreticam. Vide

Objectio in contra dissolvitur.

ſuprà Propoſitionem X, fol: 65. Certum autem eſt, quòd Sixtus IV in Bulla ſua Extravagante. *Grave nimis.* (quæ exſtat in Jure Canonico, & eſt confirmata tam per Concilium Tridentinum Seſſ: 5, quàm per tot Summorum Pontificum Conſtitutiones) definivit, Sententiam de Immaculata Conceptione non eſſe Hæreticam. Omitto interim hic & nunc ſcrutari. An ſubſiſtat Sententia illorum Theologorum, qui aſſerunt, defacto iam à tribus Summis Pontificibus definitum fuiſſe contrarium, quibusdam Sententiis S. Thomæ: ſcilicet à Bonifacio VIII, *Cap. 1. de Voto & voti redempt:* definiente ſolemnitatem Voti Religioſorum non eſſe Juris Divini, ſed Eccleſiaſtici; & à Gregorio XIII, dum in Bulla. *Aſcendente Domino.* Edita Annô 1584, definivit, non ſolùm id, quod Bonifacius VIII, ſed inſuper definivit etiam per ſola vota ſimplicia poſt biennium Novitiatûs emiſſa (in Societate JESU) fieri verè propriè Religioſum. Demum à Clemente V, declarante in ſua Bulla. *Si furioſus de homicidio.* Et definiente, non fore irregularem illum, qui homicidium patraret in ſuæ vitæ defenſionem,

Oppoſitū piæ Sententiæ definiri nequit.

NOTA primò. Certum eſt, repugnare, ut Opinio minus pia, ab Eccleſia definiatur ut vera; & Sententia pia condemnetur, ut falſa. Ratio eſt. *Quia* (ut ſapientiſsimè in ſcripto ſuo tradito Congregationi Cardinalium coram Paulo V. Annô 1617, expreſſit Cardinalis Bellarminus) *hoc eſſet dicere, quòd Sedes Apoſtolica erravit, in approbando Officio Conceptionis: & tota Eccleſia erravit in recipiendo: quod certè falſiſſimum, & erroneum eſt: nec poteſt reſponderi, quòd in Officio Conceptionis, non approbatur Conceptio*

Corpo-

Corporalis immaculata, sed Sanctificatio in utero post Animationem. Nam Sixtus IV, qui approbavit Officium, declaravit Animum suum; Tum in Extravaganti; Grave nimis; quæ est in Corpore Juris: Tum in approbando Officio, Leonardi Nogarolis, in cujus collecta dicitur, Virginem per merita Christi prævisa, præservatam ab omni macula. Præterea in Responsorio nono dicitur, Sancta Conceptio. At non est Conceptio, nisi in illo primo instanti, in quo infusa est Anima Corpori, alioquin si accipiatur Conceptio pro Sanctificatione, post animationem, etiam Jeremias, & Joannes Baptista, dicentur concepti sine peccato originali. Deniq; communis sensus Fidelium est, celebrari Conceptionem solius Virginis, quia ipsa sola verè Concepta est, sine peccato Originali. Hucusq; Bellarminus, non solùm Purpurâ sed etiam Doctrinâ & Virtute Eminentissimus; ad Purpuram enim à Clemente VIII est suffectus Toleto cum hoc Elogio. *Hunc eligimus, quia non habet Ecclesia parem quò ad doctrinam.* Virtute verò parem Sancto Carolo Boromæo Urbanus VIII dixit. Invictum robur accedit allato Argumento Cardinalitio, ex Alexandri VII Constitutione, quæ quadraginta Annis post obitum purpurati Bellarmini edita est. In qua clarissimè definitur, cultûs, & Festi Conceptionis obiectum esse, & semper absq; mutatione fuisse, præservationem à peccato Originali, in primo instanti Animationis, seu quod idem est. *Conceptionem passivam Immaculatam Beatæ Virginis.*

Nota 2dò Cùm in Concilio Tridentino esset eò perventum, ut de peccato originali ageretur, definitumq; fuisset de eius ad posteros transfusione, & ab aliquibus De-

creto conficiendo destinatis videretur id Universaliter proponendum sine ulla exceptione; siquidem Propositiones Sancti Pauli, & Sanctorum Doctorum hac in parte Exceptione vacuæ sunt; quod ipsum Patres Dominicani ardenter optabant, unusque ex illorum gremio, dictus Frater Joannes de Udine, pro hoc evincendo tale dilemma proposuit. *Divus Paulus & Patres, aut crediderunt ipsam vestram Beatæ Virginis, à communi mortalium lege, exemptionem; aut non crediderunt. Si crediderunt, nequè tamen unquam, nisi universè locuti sunt, nullâ factâ exceptionis hujus mentione; cur non nunc eorum exemplum imitamini? Si contra crediderunt, tunc vestra Opinio novitatem redolet.* Sed Pater Jacobus Laines Societatis JESU, nec non Frater Hieronymus Lombardellus, Franciscanus, exnunc doctissimè præfatum dilemma diluerunt sic. Non minor est Ecclesiæ, huius temporis Auctoritas, quàm fuerit primitivæ, cùm utraque eodem DEI Spiritu regatur, & eiusdem Christi Domini Vicario gubernetur. Atque ideo, si Ecclesiæ Antiquioris consensu factum sive potiùs omissum, ut Patres sine exceptione tunc loquerentur, consensio universalis, quæ hisce temporibus celebratione festivitatis, Conceptionis Deiparæ, à Romana Ecclesia institutæ sese prodit, multò est fortior, ad Deiparam à communi sorte excipiendam, & validior ab ea desumitur Argumentatio. Hæc Responsio & Rationatio tanto plausu excepta est, à Sacro Concilio, ut & contrariæ Opinionis propugnator obmutuerit. & Patres Concilii, communi calculô, censuerint apponendam exceptionem; non compre-

Notabilis còcertatio in Concilo Tridentino.

hendi

prehendi scilicet Beatam Virginem illo Decreto. Cùm verò post decretam à Sancta Synodo, hanc exceptionem, Patres Dominicani contenderent, illam non pro altera tantùm parte, sed pro utraq; fore ponendam, & scilicet, Concilium suam mentem explicaret, sic: *Declarat tamen hæc Sancta Synodus non esse suæ intentionis, Deiparam comprehendere, neq; à communi lege, segregare.* Rejecta est exnunc hæc postulatio, sed absolute Exceptionem, omnino in Deiparæ immunitatis favorem ponendam esse. Estq; defacto ita posita.

Nota 3tiò. Si quæratur, Cur Controversia hæc in Concilio Tridentino, strenuè agitata, non fuerit tandem definita? *Respondet Primò.* Actorum originalium huius Concilii oculatus testis Venerabilis Pater Nicolaus Lancicius, Tomo 1. Opusculo 11. de praxi Divinæ Præsentiæ, cap. 13. *Legi (inquit) & descripsi Annô 1599, ex Actis Originalibus Concilii Tridentini (quæ asservabantur in Castro Sancti Angeli Romano, & cùm expressa licentia Clementis VIII, Summi Pontificis, fuerunt R. P. Petro de Arrubal, Professori Theologiæ in Collegio Romano, & mihi ejus Socio ad aliquas horas exhibita, à Cardinali Cæsio) Ex aliquot decadibus Episcoporum Deputatorum ad tractandum de hoc puncto Conceptionis Beatæ Virginis MARIÆ, omnes asseruisse, illam esse conceptam sine peccato originali; sed ob instantissimas preces aliquot Episcoporum, & Theologorum Sancti Dominici, qui illi Concilio aderant rogantium, ne hac vice, propter notam, quæ inureretur Ordini Sancti Dominici hoc Decreto, illud ederent, sed superséderent, & ad aliud tempus illud rejicerent: Concilium supersedit, & Decretum illud non vulgavit*

Cur in Concilio Tridētino non definita Immaculata Conceptio B. Virginis?

vit, hanc solam ob causam. Ita habetur in illis Actis Concilii, quæ diligentissimè legi, & hæc tunc excepi. Hactenus P. Lancicius Vir eximiæ Doctrinæ, & prudentiæ, & Sanctitatis Similia habet Doctor Hieronymus Ormachea in Cantica, Prologomeno 3tio, dedi eius verba in libro meo cui Titulus. *Admiranda Jansenismi* fol: 188.

Respondet 2dò Ambrosius Catharinus, in Præfatione Disputationis ad ipsum Concilium, cui interfuit. [Cùm (inquit) abhinc ferè sexennium istic Tridenti ageret 'Sancta Synodus, ad id potissimum congregata, ut hæreses & Zizania, quæ in agrum Domini irrepserant, tollerentur, '& eò iam perventum esset, ut de originali peccato tractaretur, plerique ex Patribus admonebant, optimum esse, atque 'opportunum, speciali Decretô, etiam Sententiam de Immaculata Beatæ Virginis Conceptione, quæ dudum à cunctis 'prorsus Ecclesiis, solemni ritu celebratur, & colitur, ita probari ac statui, ut iam ulterius non liceret cuique ea de re, 'secus vel asserere, vel opinari. Id quibusdam, (licèt admodum paucis) tunc non placuit, nec ut verum fatear, mihi 'quidem ipsi; non quòd rem ipsam, non vehementer optarem, 'utpote Sanctam, & Christianæ Fraternitati congruentem, 'quæ in primis eundem in Dogmatibus sensum, eandem in 'cultu DEI observantiam poscit, sed quòd consultiùs per 'conditionem temporum videbatur prius adversùs hæreses ma'nifestas, intendere, tum illa aggredi quæ inter Catholicos 'controversa, digna viderentur decisione.] Hæc Catharinus.

Respondet 3tiò Cum pluribus Ægidius à Præsentatione, lib: 3. Quæst: 8. referendo id ad altitudinem divitiarum,

sapien-

sapientiæ, & scientiæ DEI, & quidem rectè. Cùm enim Quæstio hæc, Disputatationibus & concertationibus variis agitata est, ut commodiùs defendi potuerit, & considerata est diligentiùs & intellecta clariùs & instantiùs prædicata, exstititq; occasio, plurima insignia admiranda, quæ latebant, Beatæ Virginis privilegia, decora, cum immortali eius gloria, Mundo universo propalare. Insuper ut per talem dilationem ultimò definitivæ ab Ecclesia sententiæ, in hac Quæstione, zelus Beatæ Virginis Amatorum, magis inclarescat: sicut ipsa Deipara revelavit Sanctæ Brigittæ. Vide sub Propositione XX, fol: 116.

Nota 4tò. Pia Sententia non est de fide, vi Decreti Basilèénsis. Quidquid contradicat Clictovæus Doctor Parisiensis ad lib: 1. Damasceni, cap. 11. & Dionysius Rickel, aliàs antomasticè dictus Carthusianus, in 3. Dist: 3, Quæst: 1. Ratio est. Quia Sixtus IV, Paulus V, Gregorius XV, Alexander VII, eadem ferè omnia videntur tradere, de pia Sententia, quæ decrevit Concilium Basilèénse Sess: 36. Vide hoc Decretum, sub Propositione XXX, fol. 167. & tamen prædicti Pontifices, clarè asserunt, non esse de fide piam Sententiã; Tũ quia Conciliũ Basilèénse fuit Acephalũ & non legitimũ, eo tempore, dũ illud Decretũ latum est. Nec pia sententia est de fide vi Decreti ab Apostolis in hanc rem, in primo Concilio editi, quod dicitur Granatæ, An: 1596. repertum in libro plumbeo, cuius Decreti verba sunt hæc. *Illa Virgo, illa MARIA, illa Sancta præservata fuit à peccato originali, in primo instanti suæ Conceptionis, & libera ab omni culpa, & qui*

Non est de fide; pia sententia.

ita

ita non censent, non consequentur salutem æternam. Sed Ratio nostri asserti est, quia illud Decretum Concilii, (ut dicitur) Apostolici, non est Authenticum, imò reiicitur ut illegitimum, à plurimis clasicis, MARIANÆ Innocentiæ Defensoribus; huicque Asserto nostro, Suffragium addunt plurimi Pontifices Romani, qui in suis Constitutionibus declarant, nihil hac de re, hucusque definitum esse ab Ecclesia.

Nota 5tò. Ad roborandam & illustrandam veritatem de Immaculata Conceptione B. Virginis, nec non ad enervandas multas Propositiones ei adversantes, quia plurimum conducit notitia totius ab Alexandro VII, latæ Constitutionis, quæ incipit, *Solicitudo.* Ideo eam cum Adversionibus quibusdam hic apponere libet.

SAN-

SANCTISSIMI D.N. ALEXANDRI

DIVINA PROVIDENTIA,

PAPÆ VII.

Innovatio Conſtitutionum & Decretorum, in favorem ſententiæ aſſerentis, Animam B. Mariæ Virginis, in ſui Creatione, & in Corpus infuſione, à peccato originali præſervatam fuiſſe, editorum.

ALEXANDER PAPA VII. Ad perpetuam rei memoriam.

SOllicitudo omnium Eccleſiarum, quam, licèt meritis & viribus longè impares, DEI Optimi Maximi voluntate, & providentiâ gerimus, in id Nos anxiè tenet intentos & vigilantes, ut ſcandala, quæ inter Fideles, pro humanæ naturæ Corruptione, & fragilitate neceſſe eſt ut veniant, quantum fieri poteſt, pauciſſima, & quàm diligentiſſimè amoveantur, nam iis, per quos, veniunt, certam peccati perniciem, quibus verò præbentur, præſens afferunt labendi periculum; quorum nos, pro noſtro Paſtoralis Officii debito, & damnum ſummopere dolemus, & diſcrimine aſſiduè utimur. Sanè vetus eſt I.

Christi Fidelium, erga ejus Beatissimam Matrem, Virginem Mariam pietas, Sententium, ejus animam in primo instanti creationis, atq; infusionis in Corpus, fuisse speciali DEI gratia, & Privilegio, intuitu meritorum JESU Christi, ejus Filii, humani generis Redemptoris, à macula peccati originalis præservatam immunem, atq; in hoc sensu, ejus Conceptionis festivitatem, solenni ritu colentium; & celebrantiũ; crevitq; horum numerus, atq; hujusmodi cultus, post editas à fel. recordat: Sixto Papa IV. Prædecessore nostro in ejus commendationẽ, Apostolicas Constitutiones, quas sacrum Concilium Tridentinum in-
2. novavit, atq; observari mandavit. Aucta rursus & propagata fuit pietas hæc, & cultus erga Deiparam, post erecta hoc nomine, approbãtibus Romanis Pontificibus, Religiosum Ordinem, & Confraternitates, ac concessas ab iisdem Indulgentias, ita, ut accedentibus quoq;
3. plerisq; celebrioribus Academiis, ad hanc sententiam, iam ferè omnes Catholici eam complectantur. Et quia ex occasione contrariæ asser-
4. tionis, in Concionibus, lectionibus, conclusionibus, & Actibus publicis, quòd nempe eadem Beatissima Virgo MARIA, fuerit concepta cùm peccato originali, oriebantur in populo Christiano, cum magna DEI offensa, scandala, iurgia, & dissensiones, rec: mem: Paulus PP. V. etiã Prædecessor noster, vetuit horum Opinionem, præfatæ sententiæ con-
5. trariam, publicè doceri aut prædicari. Quam Prohibitionem piæ mem. Gregorius Papa XV. Similiter Prædecessor noster ad privata etiam col-
6. loquia extendit. Mandans insuper in favorem ejusdem sententiæ, ut in Sacrosancto Missæ Off: Sacrificio ac Divino Officio, celebrandis tam publicè, quã privatim, non alio quàm Conceptionis nomine uti quicunq; debeant. Nihilominus prout venerabiles Fratres, Episcopi ferè omnes Hispaniarum, cùm Ecclesiarum suarum Capitulis, datis ad nos literis exposuerunt, accedente etiam insinuatione, Charissimi in Christo Filii nostri Philippi, earundem Hispaniarum Regis Catholici, qui specialem super hoc, misit ad nos Oratorem, Venerabilem Fratrem Ludovicum Episcopum Placentinum, per quem etiam delatæ fuerunt ad nos supplicationes Regnorum earundem Hispaniarum, pergunt aliqui contrariæ illius Opinionis assertores, contra præfatas Prohibitio-
7. nes, tum privatim, tum publicè, præfatam sententiam aut impugna-

re, aut vellicare, & favorem à Romanis Pontificibus cultui & Festo, secundùm illam præstitum, ita interpretari, ut frustrentur; imò Ecclesiam Romanam, huic sententiæ, & cultui iuxta illam B. Virgini, exhibito favere negant, pios Christi fideles è sua pacifica, quasi possessione deturbare conando: unde Offensiones, scandala, & Iurgia, qui- 8.
bus obviare voluerunt Paulus V. & Gregorius XV. nostri prædecessores, perdurant adhuc, & ex occasione eorundem adversantium majora his incommoda, in posterum, prudenter & meritò timentur. Quapropter super his tam præfati Episcopi, cum Ecclesiarum suarum Capitulis, quàm memoratus Philippus Rex, ejusq; Regna, nobis pro opportuno remedio instanter supplicari fecerunt. Nos considerantes, 9.
quòd Sancta Ecclesia de intemeratæ, semperq; Virginis Mariæ Conceptione, Festum solemniter celebrat, & speciale, ac proprium super hoc Officium olim ordinavit, iuxta piam devotam & laudabilem Institutionem, quæ à Sixto IV Prædecessore nostro, tunc emanavit: 10.
volentesq; laudabili huic pietati, & devotioni, & Festo,, ac cultui secundùm illam exhibito, in Ecclesia Romana, post ipsius cultus institutionem nunquam immutato, Romanorum Pontificum, Prædecessorum nostrorum exemplo, favere, nec non tueri pietatatem, & devotionem hanc colendi & celebrandi, Beatis: Virginem præveniente scilicet Spiritûs Sancti gratiâ, à peccato originali præservatam, cupientesq; 11.
in Christi grege unitatem Spiritûs, in vinculo pacis, sedatis Offensionibus & Iurgiis, amotisq; scandalis, conservare; ad præfatorum Episcoporum, cum Ecclesiarum suarum Capitulis, ac Philippi Regis, ejusq; 12.
Regnorum, oblatam nobis instantiam, ac preces, Constitutiones & Decreta à Romanis Pontificibus, Prædecessoribus Nostris, & præcipuè 13.
à Sixto IV. Paulo V. & Gregorio XV. edita. in favorem sententiæ asserentis, Animam B. Mariæ Virginis in sui creatione, & in corpus infusione, Spiritûs Sancti gratiâ donatam, & à peccato originali præservatam fuisse: nec non & in favorem Festi & cultûs Conceptionis Ejusdem Virginis Deiparæ, secundùm piam istam sententiam, ut præfertur exhibiti, innovamus, & sub censuris & pœnis, in ejsdem Constiturionibus contentis, observari mandamus. Et insuper, omnes, & 14.
singulos, qui præfatas Constitutiones, seu Decreta, ita pergent interpreta-

preta-

pretari, ut favorem per illas dictæ sententiæ & Festo, seu cultui secũ-
dùm illam exhibito frustrentur, vel qui hanc eandem sentetiam, festũ,
seu cultum, in disputationem revocare, aut contra ea, quoquo modo
15. directè vel indirectè, aut sub quovis prætextu etiam definibilitatis ejus
examinandæ, sive Sacram scripturam aut Sanctos Patres, sive Doctores,
16. glossandi, vel interpretandi; deniq; alio quovis prætextu, seu occasi-
one, scriptô seu voce, loqui, concionari, tractare, disputare, contra e-
am quidquam determinando, aut asserendo, vel argumenta contra ea
afferendo, & insoluta relinquendo, aut alio quovis excogitabili modo
disserendo; ausi fuerint, præter pænas & censuras in Constitutionibus
Sixti IV. contentas, quibus illos subiacere volumus, & per præsentes
subjicimus, etiam concionandi, publicè legendi, seu docendi & inter-
pretandi facultate, ac voce Activa, & passiva, in quibuscunq; electio-
nibus, eo ipso, absq; alia Declaratione, privatos esse volumus; nec
non ad concionandum, publicè legendum, docendum, & interpretan-
dum, perpetuæ inhabilitatis pænas, ipso facto incurrere, absq; alia de-
claratione; à quibus pænis, nonnisi à nobis ipsis, vel à successoribus
nostris Romanis Pontificibus absolvi, aut Super iis despensari possint.
nec non eosdem aliis pænis, nostro, & eorundem Romanorum Pon-
tificum, Successorum nostrorum Arbitrio, infligendis, pariter subia-
cere volumus, prout subiicimus per præsentes: innovantes Pauli V. &
17. Gregorii XV. superiùs memoratas Constitutiones, sive Decreta: Ac
libros, in quibus præfata sententia, Festum, seu cultus, secundùm illam
in dubium revocatur, aut contra ea, quomodocunq; ut suprà, aliquid
scribitur, aut legitur, seu locutiones, conciones, tractatus, & dispu-
tationes, contra eadem continentur, post Pauli V. suprà laudatum
Decretum edita, aut in posterùm quomolibet edenda, prohibemus sub
pænis & censuris, in Indice librorum prohibitorum contentis, & ipso
facto absq; alia Declaratione, pro expressè prohibitis, haberi volumus
18. & mandamus. Vetamus autem Sixti IV Constitutionibus inhærentes,
quempiam asserere, quòd propter hoc contrariam Opinionen tenen-
tes, videlicet gloriosam Virginem Mariam, cum originali peccato fu-
isse conceptam, hæresis crimen, aut mortale peccatum incurrant, cùm
à Romana Ecclesia & ab Apostolica sede, nondum fuerit hoc deci-

ſum, prout nos nunc, minimè volumus decidere, aut intendimus; quin potius contrariam illam Opinionem, hæreſis, aut peccati mortalis, aut impietatis damnare audentes, præter pænas, quibus eos ſubiecit Sixtus IV. àliiq; Prædeceſſores noſtri Romani Pontifices, gravioribus aliis pænis ſubiicimus, quas in contra facientes, huic noſtræ Conſtitutioni, Superiùs infliximus. Volentes, quòd contra, hujus noſtræ Conſtitutionis tranſgreſſores, etiam Regulares cujuſvis Ordinis, & Inſtituti, etiam Societatis JESU, & quomodolibet exemptos, & alias quaſcunq; Eccleſiaſticas & ſæculares perſonas, cujuſcunq; ſtatus, gradus, Ordinis, aut dignitatis, tam Eccleſiaſticæ, quàm ſæcularis, ut præfertur, tam Epiſcopi, & Prælati Superiores, aliiq; locorum Ordinarii, quā hæreticæ pravitatis, ubiq; locorum deputati Inquiſitores, procedant, & inquirant, atq: in eos ſtrictè animadvertant: Nos enim iis & eorum cuilibet, contra eoſdem tranſgreſſores procedendi, & inquirendi, ac pænis coërcendi, & puniendi liberam facultatem & Authoritatem iiſdem, auctoritate & tenore præſentium, tribuimus, & impartimur, eoſq;, ut præfertur, procedere, inquirere, & punire diſtrictè præcipimus & mandamus. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuſvis Indultis & literis Apoſtolicis, quibuſvis perſonis, quantumcunq; qualificatis, & in quacunq;, etiam Cardinalatûs, Patriarchali, Archiepiſcopali, Epiſcopali, & quavis alia dignitate & honore conſtitutis; etiam quòd contra eos procedi, interdici, ſuſpendi, vel excommunicari nequeat, quomodolibet conceſſis. Quibus omnibus & eorum ſingulis etiamſi pro ſufficienti eorum derogatione de eis, ipſorumq; totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, individua, & expreſſa, ac de Verbo ad Verbum, non autem per generales, etiam id importantes, clauſulas, mentio habenda, aut alia exquiſita forma obſervanda forent, præſentibus, pro ſufficienter expreſſis, & inſertis, habentes, harum Serie ſpecialiter & expreſſè derogamus, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;. Ut autem hæc noſtra Conſtitutio, & præmiſſa omnia, ad eorum omniū, quorum intereſt, notitiam congruentiùs pervenire poſſint, in Virtute Sanctæ Obedientiæ, & ſub pæna privationis ab ingreſſu Eccleſiæ, eo ipſo incurrenda, præcipimus, & mandamus omnibus, & ſingulis locorum Ordinarris, ac eorum Vicariis, Suffraganeis & Officialibus qui-

buſcun-

buscunq;, & aliis singulis, ad quos quomodolibet spectat & pertinet, quatenus hujusmodi, nostram Constitutionem, singulis, suæ diœcesis, vel Districtûs Prædicatoribus, & aliis, quibus expedire iudicaverint opportunè insinuent & publicent, ac insinuari, & publicari faciant, ne quis in posterum, quoquo modo ignorantiam de præmissis possit prætendere, aut se contra præmissa valeat excusare. Volumus, & similiter eadem Auctoritate decernimus, & mandamus, quod præsentes literæ, per aliquos ex nostris Cursoribus, in Basilicarum S. Joannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ Valvis, in Acie Campi Floræ de Urbe, de more publicentur, & affigantur, quæ affixio & publicatio, ita omnes & singulos, ad quos spectat, afficiat & arctet, ac si illis personaliter intimatæ fuissent; & quòd illarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarii subscriptis, & sigillo alicuius Personæ, in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus literis adhiberetur, si ostensæ, exhibitæ forent. Datum Romæ, apud S. MARIAM Majorem, sub Annulo Piscatoris, die 8. Decembris. M. DC. LXI. Pontificatus Nostri Annô Septimô.

S. UGOLINUS.

PRudens *Lector Adverte 1.* Quòd doctrinæ contentæ in hac Bulla, tradantur ab Alexandro VII. ut Capite totius Ecclesiæ, & quidem tradantur, post exactam & maturam trium Annorum deliberationem, & accuratam discussionem, concernantẽ materiam morum.

Adverte 2. Quòd ipsemet Alexander VII. illam suam Bullam Excellentissimo D. D. Ludovico Crespi à Boria Episcopo Placentino tradens; (ut refert doctissimus Petrus Alva, Funicul. nod. 17. princip. §. 3. nod. 2.) hæc dixit. *Tandem pervenit plenitudo temporis, & in hac causa non fecimus Officium Advocati, sed Adversarii, & Impugnatoris refractarii Consultavimus hoc negotium ad intrà, & extrà; ad dexteram,*

ram, atq; sinistram, quod multoties, examinavimus, & frequentes ad DEUM misimus preces, ac tandem cum sua Divina Inspiratione, pervenimus ad expeditionem præsentis Constitutionis; quam cùm haberemus ad pedes cujusdam imaginis Christi Domini Crucifixi, per quatuor Menses integros, ei supplicationem fecimus, ut dignaretur, nobis inspirare, quod magìs expediret ad utilitatem suæ Ecclesiæ. Deniq; ipso die Sanctissimæ Conceptionis, Missam celebravimus, implorando Divinam gratiam, subtus Corporalia collocando eandem Constitutionem; & sacrô sancto Missæ sacrificio finito subsignavimus. Et testificari possumus Vestræ Dominationi, quòd si vel minima dubitatio nobis occurrisset, circa contenta in ea, non fuisset à Nobis subsignata.

Concludo Librum hunc illo Cantico, quod ad imitationem Hymni Ambrosiani, eximia Sanctitate & Cælestibus apparitionibus clarissimus Dominicus Pruthenus Cartusianus composuerat, eoq; sæpissimè collaudaverat B. Virginem Immaculatè Conceptam, quovè Cantico ipsimet Cælestes Spiritus audit sunt Eam collaudasse.

Te Cæli Reginam laudamus, Te Mundi Dominam honoramus.

Te laudant jure Universæ creaturæ, Matrem immensæ claritatis, Aulam Summæ Trinitatis. Sole Divinitatis amicta, Lunam supplantas Benedicta, tota glorificata, Stellis es Coronata.

Tu Æterni Patris Filia dilecta, Tu Filii DEI Genitrix electa, Sancta quoq; Sponsa Paracleti.

Tibi omnes obediunt Angeli.

Te Cæli Cælorum inæstimabiliter amant.

Tibi Cherubin & Seraphin ineffabili voce proclamant, Salve, Salve, Salve, O Domina gloriosa; Pleni sunt Cæli & Terra, suavitatis gratiæ Tuæ.

Tu Apostolorum Regina.

Tu Evangelistarum Doctrina.

Te

Te Prophetarum laudabilis numerus.
Te Patriarcharum veneratur cuneus;
Tu Martyrum Victoria.
Tu Confeßorum es Gloriæ.
Te Paradisi Rosæ, Virgines formosæ, laudant, ut & Continentes in Choro suo canentes; Ave Regina dulcissima, gaude Domina nostra dignissima.
Quæ gratiam Sanctis infundis, quæ liberas animas de profundis.
Te ergo nos rei rogamus, ò Genitrix DEI, succurre populo isti, quē redemit pretiosus Sãguis Filii Tui Domini Nostri JESU Christi.
Supernâ fac & nos cum Sanctis gloriâ munerari.
Per te mereamur Mater Sancta, piè semper consolari.
Tot prærogativis Sanctitatis, Coronata in Gloria Patris.
Tot privilegiis dignitatis, gaudens jure Matris.
Iucundare, lætare, gaude, major omni laude,
O clemens, o pia, o dulcis Virgo MARIA.

Concludo insuper Lucubrationem hanc verbis istis.

Prædicta verba piè pronũtiãtibus, Gregorius XV. Annô 1621. 13. Aprilis, Concessit 100. Annorum indulgentiam.

Benedicta sit Purissima & Immaculata Conceptio Beatæ Virginis MARIÆ.

F I N I S.

O. A. M. D. G.

INDEX
Rerum notabilium, quæ in hoc libro continentur.

A

B

C

D

E

F

V,

L

M

N

Opini-

O

P

Q

R

Sam-

S

T

fol: